Вахтанг Аԥҳазоу

Акача кнаҳа

Ажәеинраалақәа

Аҟәа
Аԥҳәыҧшәҟәтыжьырҧа
2024

УДК 821.35
ББК 84(5Абх)6-5
А 63

Аԥҳазоу, В. В.

А 63 Акача кнаҳа : ажәеинраалақәа / Вахтанг Аԥҳазоу. – Аҟәа : Аԥҳәыҥҭшәҟәҭыжьырҭа, 2024. – 248 д.

Г/Р 978-5-122-49-05024

Абаԥхатәра змоу, Д. И. Гәлиа ихьӡ зху Аԥсны Аҳәынҭқарратә премиа занашьоу апоет Вахтанг Аԥҳазоу ишәҟә ҷыц «Акаҷа кнаҳа» ианылеит атцыхәтәантәи ашықәсқәа ирылагӡаны иаԥитцаз ажәеинраалақәа.

УДК 821.35
ББК 84(5Абх)6-5

© Аԥҳазоу, В. В., 2024
© Аԥҳәыҥҭшәҟәҭыжьырҭа, 2024

АҧСУА МАҭӘА УШӘЫЗ, АҧСНЫ!

Аҧсуа маҭәа ушәыз, Аҧсны,
Иухаршҭ, иушәых ашәы!
Аҧсуа маҷа уаах, Аҧсны,
Иуҟәга ашьа зыхьшу!

Алаҕырҙ азхааит, Аҧсны,
Иароуми ан дызшьуа!
Ублақәа ччалааит, Аҧсны,
Икамҭәааит уаҳа ашьа!

Аҧсуа бжьы галааит, Аҧсны,
Иҧшҙоуп, ихаауп сбызшәа!
Аҧсуара еиқәхааит, Аҧсны,
Иароуп изцым ҭыҙшәа!

Аҧсуа маҭәа ушәыз, Аҧсны!
Иунаалоит уи уара.
Уашьҭамлан ҽакы, Аҧсны!
Уҧеиҧш чаҧоуп ара.

2018

АНЫҲӘАҧХЬЫЗ

Ҳазшаз, рыҟәра рацәоумшьан,
Изыниаз рхыргеит, иџьоумшьан.
Аҵеирагьы раҭәашьа!
Зразҟы кьаҷу еиҵазааит,
Жәларуп, рыжәԝан иаҵәазааит,
Иудыруеит урҭ ршаҭашьа.

Цәгьарак ала еизумган,
О, рымч зҟәымхо иазумкын,
Еидараны иаҵоумҵан,
Иаҧсоуп, рыдгьыл иаҧшәымаз.
Аҳәгьы ирҭом: «Ишәымаз!»
Ҽа рыцҳарак рзацумҵан.

Иахьцо рымԝа иахумҟьан,
Ҳазшаз, ажәлар еинумҟьан,
Абзиара еиҧумҟьаҳан.
Дрыҟәга, ԝысҵаак дрыбжьоумҵан,
Ашьыц рашҵагьы дҭоумҵан, —
Рыбзазашьа шьақәумҟьаҳан.

Мшаҷенеиҧш, амшқәа еишьҭазааит,
Иахеиҧш, аҵхқәагьы хьҭазааит,
Шьхацамԝагьы нагазааит.
Лаҧшыцәгьа рхьысхьеит акыргьы.
...Уахык амза атыԝ иакыргьы,
Ишәарҭоуп ҳәа гәҷеанҵагамзааит.

2017

АҢСЫУА ДГЬЫЛНЫ УААНХА!

Ашәа ахьыҟоу ажәлар ыҟоуп,
Рыҧсадгьыл рыхьӡ ахуп,
Рыҧсы цқьа ахоуп. Ршьа рда иҭаныҟәоит.
Иахажәааит, рӌьынӌь иахуп.

Наӌьнатә аира ҧсыҭбарак нацлоит,
Иахзырҧои, ус иаҧуп.
Умшьыцын цас, абзиара уацлаб,
Уаҽроуп, еснагь ааҧнуп.

Са сеиҧшҭәҟьа шьардаҽ рыдгьыл нрыжьларгь,
Мышрақә, иилааит рцынхәра.
...Угәуҿанӡамкәа цәқәырҧак наужәларгь,
Аҧсыуа дгьылны уаанха!

2019

СЫДГЬЫЛ, САКӘЫХШОУП УХЬЗ!

Ныҳәаԥхьыз угмыз исыцыршаз,
Амш саԥызгалаз сразҟы.
Сшыҟоу змырҩашьо — ухәытцлаша,
Амцаԥшь зҽықәҳәҳәу сҧырғы.

Ашьыжь мрагыламҭа саԥымлауеи,
Ашьха иныкәыԥхаз зшәахәа.
Амш ианацлауа саԥыҩлауам,
Схызхыз сацлабуам иахьа.

Скәасҟьа — ахьышәахәа зҽалашо,
Сԥьынԥь змырҩашьауа хьзыркуп,
Сашҭа мышьҭабзиала иҭалаша,
Аныҳәаҩ, мҩамшзааит узкәу.

Армарахь — ашьхақәа шкәакәазаргь,
Ага каршәра шьҭа ааԥнуп.
Арғьарахь — мшын еиқәаразаргь,
Агәы ҭбаа сыдгьыл иаԥнуп.

Аԥсуа дахыбаамкәа иаҭәашьоу,
Шьыцҩык инаҭаргьы агәыхь,
Имазкуа иоуҙарым шаҭашьа,
Сыдгьыл, сакәыхшоуп ухьз!

2020

САХЬЦАЛАКГЬЫ АҒӘАҒА СААУЕИТ

Сқәыпшра иаҵамызт амаʒа,
Амшын еипш ицәқәырпон.
Сгәы сҭацәажәон: «анбанаʒои?
Сыпсықәара сырба!»
Са сыпсаатәмызт, сгәаҵа нҭыпсааyа —
Сыццакы-ццакуа Аҟәаҟа саауан.

Шьҭа суаҩыбжара сҭысхьазаргь,
Исызбашам сызхара,
Акәакьқәа рсахьақәа ҭысхуазаргь,
Иапсоуми рырҽхәара.
Сызлоу пхыʒзаргь, Аҟәа сыпшаауеит, —
Харазаргь Аҟәаҟа саауеит.

Сгәы ахшәашам апшʒара,
Ес-шар ҽыцбарах избоит,
Аапын иацииз апшқарах
Рыбгьы гәылҵын иҽырбоит.
Сшазгәыкуа, шәымҭак исхыпсаауеит —
Срытҟәоит ҩ-ажәак: «Аҟәаҟа саауеит».

Ашьха сцаргьы стәанхалашам,
Аҭыпқәа еимсырҟьап.
Зыхьда амҩа санхалашам —
Инаҵаскып счаҟәа.
...Сзыхьʒалакгьы маҷҵас исшьауеит —
Сахьцалакгьы Аҟәаҟа саауеит.

2020

АРҴЫНБА ДЦӘАЖӘОН

Аԥсны Раԥхьатәи Ахада В. Г. Арҵынба игәалашәара иазкны

Арҵынба дцәажәон,
Анацәа гәжәажәон.
Арҵынба иажәа
Иақәгәыҷуан ажәлар.
Абацәа қәыԥсычҳауан, —
Анацәа ирзычҳару?

Арҵынба дцәажәон,
Иихәоз маҵажәам.
Ижәлар драԥгылеит,
Ижәларгьы гылеит.
Рҵеи ду дрыхҵыҵаауан,
Рҵеи ду ихҵыҵаауан.

Рԥызагьы дшәарҭан,
Ижәларгьы шәарҭан.
Рыдгьыл хьчатәымзи,
Гәаҷла иҭәымзи.
Рыдгьыл ԥшьа иахырбаауан,
Ршәарҭарагьы гәныргауан.

Ашҭа иазымкуа
Ажәлар зыҵымкуам,
Иааит, иҵырԥыроуп,
Ршәарҭара рныруеит.

Рымчқәа еиздырхароуми,
Ражәагьы раҳароуми.

Днатцаԥшуан ажәѡан,
Дрылаԥшуан ижәлар,
Гәкаҳарак дамшьит,
Иблагьы дамжьеит,
Рыблақәа дхыԥшылауан,
Ажәѡангьы шәшьы хыломызт.

Атцеи-мыш дырныкәуан.
Ижәѡа иныкәлеит
Уи лахьынтцала, —
Далтцроуми хьҙыла.
Ахысбыжьқәа еихсыҧъҙауам, -
Ижәлар акгьы рыхьҙауам.

«Иҟам иаҳҳароу,
Ишәҳәо ҳаҳароуп,
Ашәарҭара ахықәан
Шәажәа ҳахыԥом!»
Арҙынба днарылаԥшит, —
Иқәкымзи урҭ рылаԥшқәа.

«Иаҳҭаху бԥьаруп,
Ҳадгьыл ҳахьчароуп!
Ҳаԥхьа ушгылоу,
Ҳнеироуп ҳаидгыла,
Шьамѡазаргьы ҳхьатцҙарым,
Ҳиашаразы ҳаҙҙарым».

2020

* * *

Аҩны ԥшӡа абҧьар ақәкымзи,
Ахысҩы гәымха иакәымзи,
Аҩноуп дызиааиз шьыжьы.
Иаразнак амцабз налымҟьеи,
Аҩны иҩназгьы рзалымгеит,
Иаанымхеи аҧьынҧь еиқәышьшьы.

О, ԥхаррак зхылымҭуа ҭыԥымхеи,
Ихьшәашәаӡа адгьыл иқәымхеи,
Иҷыцәагәышьеит хәышҭаарак.
...Аҩны ԥшӡа ԥызжәаз бналахьеит,
Иблызгьы аццышә иалахеит,
Аццышәгьы хьшәашәахьеит ара.

2017

АФЫРХАҬА ИЗКУ АБАЛЛАДА

Ари, адгьылаз зшьа цқьа казҭәаз,
Згәы еиҭампаҙоз зынҙа.
Аиашагьы амҩа азҭоз,
Аҙбахә зхазмыршҭуаз имҙа.

Узлеиԥшхомызт аԥсуа ҭаца,
Ҷыц инанагаз аҩны,
Ишуаҭәаз еиԥш, аԥсуа хаҵа,
Ужәлар рҵеира уаԥсаны

Унагылеит, иахьшәарҭаз гәаҭан,
Удгьыл, уаԥсуара ухьчон.
Дшаԥсуоу даанхарц умаҭа,
Имҩа дақәиҭзарц дахьцо.

Иацы зармашьап зцәыҙыз уакәхеит,
Дцеит ақәылаҩгьы хагәха.
Иазыԥшымызгьы ирбаз лакәхеит,
Мап, уи ҵабыргуп, уеиха.

Ари адгьылаз зшьа цқьа казҭәоз
Аԥсуа хаҵа, уҽрыҷәҷәа.
Ҳаиҟарауаахар, ҳпара гәазҭо
Рымч мырхакәа иаҳԥырха.

Угазҽазрым ахьҙ урҳазар,
Уақәгәыҷ, уарҷьашьап еибгоуп.

Илакԝакуаз ус иаанхазаргь,
Рыцҳа изыԛәымсит, ибгеит.

Аха гәнаҳароуп рыжәԝа еидырҵар,
Згәы зымԛьаз ианаҵахыз,
Афырхацәа рбираԛгьы шьҭарҵар,
Аԥсуа хаҵа узызхьуаз.

Ихьаԥш-кәаԥшуа рнапы ҳанумҵан,
Суҳәоит, суашьапкуеит ҳазшаз,
Изыхәҵам агәыргьын ихоумҵан,
Уҳақәныҳә, ҳадгьыл зыԥшьаз.

Абаа ду абаагәара акәшоит,
Гәыԓрас иамоуп, агәра гоуп.
Афырхаҵа, абаагәара уабжоуп,
Ҳԥеиԥшгьы шәарҵам, еилыргоуп.

2017

ДАЛ АԥСҭЕИ ԥАНАѠИ

Дал аԥсҭа ианҵадыдуа шәарҭоуп,
Аԥҵакәа рыла ашьхақәа аныхѡоу,
Амшцәгьа иақәымшәац, зхымҭа кашәарҭоу,
Имчгьы данақәгәыԓ, атыша изыхиоуп.

Дал аԥсҭа амҽехак аԥстҳәагьы хчылоуп,
Уаԥхьа игылоу дгәоуҭарым зынʒа.
Ашьха аҵас уаԥгыларгьы мчыла,
Зны уахьнархәуеит, уазыԥшʒамкәа, маʒа.

Зных уазԥшы Наҳар икаҵәара,
Абахә уҽенавак уарґьарахь, ууаҵгыл.
Аԥстҳәа узалԥшыр, иубо иаҵәароуп,
Амѡа уахҟьар, еиҵамԥауеи угәы.

Тәымк, уазшамзар аԥсуа ԥсабара,
Хаҵарак ушашьҭоу ухы ҭаумырхан.
Дал аԥсҭа уҭысуа уҳамбароуп,
Қәылаѡк ухала ухы лаумырхан.

Бзиа иубап Ԥанаѡ уаҽаԥшыргьы,
Ахьʒ лаша иашьҭоу иалахап уԥсы.
Сцоит ҳәа зных угәы неилашыргьы,
Ашьха уаҽалар, иаҽамхашеи уԥсы.

Ухы уанақәгәыԓ, еимҟьаракгьы ухыҵуам,
Ашьха узхалом — лакәуп изеиԥшу.
Уҳәаҭҳа ухых, Ԥанаѡ ԥшʒа узхыҵуам,
Еиқәных абжьыуаа рҵеицәа узыԥшуп.

2017

АФЫРПҨӘЫЗБА ЛХЫПҬША

Цаца Казанба лгәалашәара иазкны

Дахьаԥсыуаз дадыргон аныʒба,
Хаҳәи-мҷыхәи шьҭырымхыхи шәҵык.
Агыгшәыгқәа дырбылуан аԥҳәызба,
Агыгшәыгқәа дрыламызт уаҵык.

Очамчыра агәаныҵәҟьа, ашҭаҷ,
Аԥсынтәылахь ргәаҭ лара илыхга,
Ирзаныхуазар ҳәа аԥсуаа рышьҭа,
Дырбылуан аԥҳәызба алахшақәа.

Ашәыргәындақәа лыцәшәон ҳа ҳ-Цаца,
Афрыԥҳәыс дышхәыдамыз рбахьан,
Ирзымгәаҭит илҷаԥшуаз ахацәа, —
Дзымбацыз лыʒбахә раҳахьан,

Илықәыркуаз рабԥьар ҭымҟьеит,
Афрыԥҳәызба лыдгьылаҷ дышьҭан.
Афырхацәа ҳәа ззырҳәоз ргәы рымҟьеит.
Афрыԥҳәызба дзыцәдыршәоз, нас, шьҭа.

Дахьаԥсыуаз дадыргон аныʒба,
Хаҳәи-мҷыхәи шьҭырымхыхи шәҵык.
Агыгшәыгқәа дырбылуан аԥҳәызба,
Агыгшәыгқәа дрыламызт уаҵык.

2017

***

Аԥҭақәа хыҵхьеит,
Ақәагьы хкәахьеит,
Рымԥақәа рхәыцхьеит,
Ҽаԥьара еихеит.

Амра гәыбзыҕуа,
Ахаҷы лашеит,
Аԥсаатә бжьы еихсыҕьуам, —
Шьыжьнаҵы иааԥшит.

Схы саназныжьу,
Избаӡом акгьы.
Схәыцрақәа аансыжьыр,
Иауӡарым сыгәгьы.

Аԥҭақәа хыҵхьаз,
Ақәагьы хкәахьаз,
Исымами гәыҵхас
Иахьазы иҭахаз.

2017

***

Аԥсуа иҟәыԥара
Ақәылаѡ дацәыхаран,

Иаԥсуара — ԥсҭазааран,
Игәыразра — мазаран.

Гәкаҳарак иламызт,
Деижьомызт иламыс.

Уашьҭалар иуара,
Узацлабуам иуаѡра.

Иалшом иԥхьацара,
Дақәгәыԥуеит ихаҵара.

Агәнаҳа уаҵамлан,
Зхыҵрак еиԥш уацымлан.

Уивалар — дуеигʒарым,
Ԥхыʒымхои уеихьʒара.

Аԥсуа шьа илами,
Баашҵасгьы дгылами.

Башагьы дныҟәаʒом,
Идгылаз — дыҟаʒоуп.

Аԥшәмара иаҭәоуми,
Имазкуа дишаҭазом.

Дшааицгьы дааиларoуп,
Ихьӡ-иԥша наѡларoуп.

Хьаҵшьагьы имазам,
Тәымк уи деиѡазом.

Инарха ҷьоушьаргьы,
Иазҵаара ԥхоушьаргьы,

Иаҵазам амаза —
Ԥсадгьылк ауп имазоу.

2019

АЦУҬА НЫШӘМЫЖЬЫН

Ацуҭа нышәмыжьын.
Шәыԥны ауасхыр шәымҷаҟәан.
Шәымхырҭа еиушәмыжьын,
Шәахыццакыр, шәԥьыныԥьгьы шьақәҟьап.

Ацуҭа нышәмыжьын,
Шәабдуцәа рыԥсадгьыл хәыҷ шәыхьча.
Ара шәгәы шәамеижьан.
Шәаԥшәымоуп, иахьҟамшәо шәыхҷа.

Ацуҭа нышәмыжьын,
Шәа шәаԥсуара аҳра ахьауа,
Аҳәаа дахшәмыжьын,
Уаҵәы шәеилахәар зҭаххауа.

Ацуҭа нышәмыжьын,
Ашәарҭара шшәыцу шәаанхап.
Уаҵәгьы шәгәы кашәмыжьын,
Шәацәхьамҵроуми шәԥеиԥш еиқәзырхо.

Амӡырха еиушәыжьыр,
Аԥьыныь иагәтылсоу даалом.
Ацуҭа ааншәыжьыр,
Ишнеиуа ақыҭагь ҟалом.

2019

АДГЬЫЛ ЗЗЫҨШУ

Ацәеиха ʒрыжәуп иахьа.
Ацәеиха ацәшьхәа иазхьуан,

Уи ада акгьы иаҧсаʒам,
Уаҳа акгьы иазшаʒам.

Ацәшьхәа иахоуп ацәеиха,
Рыѽбагь шыхиоу нараҳап.

Ацәматҭәеи ацәшьхәеи еихасан,
Рыѽбагь еицрухыр акгьы иаҧсам.

Аамҭагьы ааит — ааҧынроуп,
Адгьыл ззыҧшу цәаҕәароуп.

2019

***

Адгьыл сара сзы имыцхәхома?
Ҳазшаз исаҭәеишьеит схатәгьы.
Амра аҳәы изыҳәа иԥхома?
Мшаҽнеиԥш, ирзеиԥшзароуп зегьы.

Шьардаѡгьы анызаауеит рымѡа,
Ианыз, ԥырхагасгьы исшьом,
Ҽыԥныҳәамзааит исзымҳәо, исзымуа,
Сахумбаан сыдгьылзаҵә, са сшьам.

Уаҳа гәырѡа змам иеиԥш ихҭоукыр
Исхыҵуа, иныстуа сыҷҳәара.
Уашьҭаҳамшәа, ҳәаақәак сырҭоукыр,
О, сымѡа нагазаргь хара...

Гәыҵхак уамырҭынчҳо ааанхаргьы,
Ҷҳәара шсымам уасҳәап маҳашәа.
Скарахаҳар, дыҟам ҳәа уаҳаргьы,
Сеицакуам иҟанаҵ сбызшәа.

2019

СЫҧСЫ РЫЛОУП

Зымахәқәа ирылаҽхәо аҵлақәа шьардаз,
Ашәҭ ххқәа — аҧшʒақәа рҵиаақәагь шәарҭам,
Апытҟәырқәа ирылоуп са сыҧсы.

Ирыцҳашьа иҧырҵәазаргь, ҳзашьҭоузеи рҳәазшәа
Ргәы иабарызма ахьʒгьы дырҳазшәа,
Уи амаҵәгьы иалоуп са сыҧсы.

Дәы ҧшʒоуп, ашьац иаҵәа иамамыз гәҭыха,
Сеиҩаʒом, ахәыцрақәа исырымҭоз ҭаха,
Ҳаскьынзаргьы, иалоуп са сыҧсы.

Зны иҩадараз, ҟәапаҷапараз, схьаҵуам,
Сымҩа сызқәугьы санысроуп, сазхәыцуеит,
Мшәан, сыдгьыл ауп, иалоуп са сыҧсы.

Сыдгьыл ҧшьа иқәу аҧсыууаз наʒаʒа,
Ҳамҭоуп, ҳазшаз ибзоурала ираʒеит.
Ауаа разқәа ирылоуп са сыҧсы.

2017

***

Анцәа ду, шьарда зымчу, ҳамԥахҟьозар,
Улыԥха ҳхумбаан, улаԥш хаа ҳхыз.
Ҳара ҳтәыла ҳашьҭоуп, ҳахдырҟьозаргь, —
Агәнаҳа ду иаҵоуп ҳгәаҵақәа зхәыз.

...Аҙы иашьыз аҙы иҿадырхәхәон.

Ҳҭазырхоз ҳахәрақәа ғьазшәагьы рбама?
Рышҟагьы ҳхьаҳәрашәа рбама дара?
Ргәыблра змоу рыԥшаахьазар аргама?
Хәдықәҵасгьы зхы рызҭаз цәырҵыр ара?

...Аҙы иашьыз аҙы иҿадырхәхәон.

Анцәа ду, шьарда зымчу, ҳаумырԥашьан.
Ҳаԥсуара зԥырхагоу — ҳаргьы ҳарҭахым.
Ҳамԥа лашарбагаз, ҳахмырҟьакәа ҳиаша,
Ҳрыцҳашьа, ҳазшаз, ҳахумбаан ҳҿаҵахәы.

...Аҙы иашьыз аҙы иҿадырхәхәон.

2017

* * *

Аҵх агәы еиҩнашозаргь,
Мап, макьана имшозаргь,
Дыцәаҙам ан дааԥсаха.
Дшаац аҩныҟа дауазаргь,
Диаргьы лыбла нҵауазаргь,
Аҵҳарцәҳәа дҽыхоит ес-уаха.

Ҽынла лусԛәа дахыргаргь,
Лхьаа ду ҩнуҵҟала илхылгаргь,
Гәыԥшаарак лыцуп, илҙом.
Знымзар зны илҵәахыргьы,
Ус ҳазшаз иҵаххаргьы,
Дкарахоу, лгәы ԥшԛа иаужом.

Амра лгәы инҵаԥхаргьы,
Бзиарак ашҟа днеихаргьы,
Амш гәырҩахҿыган илбаҙом.
Дгәыԛуеит амра нҵашәаргьы,
Ажәҩанҵла аеҵә наҽшәаргьы,
Агәыԛра аҙыхь ҭабаҙом.

Аиҩхаа иҵысны иаауазааит,
Амшын ахь амҩагьы хазааит,
Аҵасала ирцәажәо аԥсҭа.
Лҵеизаҵә Аҟәаҟа днеиуан,
Ақәылаҩ дхьазцауаз дреиуан.
«...Дубазар?» — ҳәа дназҵаауеит Гәымсҭа.

2019

СШӘЫКӘЫХШОУП, АНАЦӘА!

Имажәуа аԥсҭазаара иацу,
Ақыҭа ахьʒ еиқәзырхо.
Шәнеиуеит, ѡадаразаргь, шәхьаҵуам,
Ҳфырхацәа шәыԥсоуми ирхоу.
Ҭынч зхы нықәҵан имыцәаʒәац,
Сшәыкәыхшоуп, Кындыҕаа ранацәа!

Шәрыкәшон, шәрызʒатәуан аҵеицәа,
Аԥсадгьыл ахьчара ицоз.
Ҳадгьыл шәанықәуан аʒʒеицәа,
Ҳабдуцәа рыбаѡ зхьыгʒоу.
Шәныҳәаԥхьыʒ иаҵамызт амаʒа,
Сшәыкәыхшоуп, Кындыҕаа ранацәа!

Ақыҭа ршьаҟьазаргь, ииаанымхеи,
Ақәылаѡ дыҟам иахьа.
Шәа шәыла Аԥсадгьыл еиқәымхеи —
Шәа шәҵеицәа жәылон хаха.
Шәыдагьы ԥсыхәа ҳамамызт,
Сшәыкәыхшоуп, Кындыҕаа ранацәа!

Аԥсʒы мѡахыҵзаргьы шәышҟа,
Шәа шәоуп издыруа шәзыниа.
Шәылаҕырʒ шәамхәаҽеит усҟан,
Шәааиааит, шәазмырхәеит шгәырѡа.

Ишхьаазгьы, арыцҳара шәалаҙеит,
Сшәыкәыхшоуп, Кындыҕаа ранацәа!

Амч еиҳахеит шәара шәиаша,
Аџьынџь еиқәымхеи ара,
Анкьеиԥш шәахуп имырԥашьа,
Ишеиқәыц еиқәуп шәхәышҭаара.
Аамҭа шмақаруазгьы, шәаламҙит,
Сшәыкәыхшоуп, Кындыҕаа ранацәа!

Ҳиааира, ҳхақәиҭра, ҳхьыԥшымра,
Ҳаԥсадгьыл амԥа изқәу,
Ирыцзаауеит анацәа шәымра,
Ҳҭарчеи — набыцрагьы зқәым.
Сшәыкәыхшоуп, Кындыҕаа ранацәа!
Сшәыкәыхшоуп, аԥсуаа ранацәа!

2019

СЫМШҚӘА ИРЫЛЫҨУЕИТ БЫБЖЬЫ

Шә-бжьык ирылазааит быбжьы,
Шә-бжьык ирылскаауеит шьыжьы.

Сыжәҩан ихыларгьы ашәшьы,
Иаргәыбзыҕуеит быбжьы.

Ажәҩан ишалоу инаскьоит,
Ԥшьаала ихыҵуеит, агәра згоит.

Амҩа ылхуп ашәахәа,
Ашьха ихыҵуам иааԥсаха.

Амра бырлаш иацырҟьоуп,
Адгьыл бырлашла ихҟьоуп.

Саԥхьа бгыламзаргь бхаҵа,
Иҟам сгәаҵа ба банҵам.

Былԥха сыцуп, сымҩахҟьом,
Сымҩа бақәныҳәо бнаскьеит.

Сымшқәа ирыцми сан быбжьы,
Сымшқәа ирылыҨуеит быбжьы.

2019

АН ЛЫЛАҒЫРЗ ЦӘЫКӘБАРҚӘА

Аҙиас амшын ахь еихоит,
Амшынгьы ҙышхәас иахәоит.

Амшын-ҙы аҵаара азыхҷеуам,
Агәеисыбжь еиқәтәом, иазыхәаҷеуам,

Ҵԝа змам ацәқәырпҧа аҟәнагом,
Уҵамлар уагом, ууанагом.

Амшын-гәы, оума зегь злаҙо,
Агәырҕьареиҧш агәамҵрагь зымҙо.

Қәаршԝызаргь, еиқәтәеит, иахнагеит,
Амра ашәахәа ихнацеит.

Иахьак ақәаршԝы зычҳауаз,
Ацәқәырпҧашьҭыбжь уа злымҳа ҵнахуаз,

Аҧаԝ ҷнарбгаҙаргьы ԓьара,
Зынҙакгьы згәы иҵам хырԓьара,

Амшын уажә қыдқәак ҙыхнагом —
Ан лылаҕырҙ цәыкәбарқәа азыхгом.

2018

АԥСУА ИБЖЬЫ

Бԥьарла имақаруеит. Тәым бызшәак ала
Ҳадгьыл тәым бжьык нықәԝыр ааурым.
Аԥсуа ақәылаԝ дизныҟәом ҽакала,
Аԥшәмара иашьҭоу — уи дахьҙарым.

Каҳара згым агылашьагь дақәшәом,
Шьцыларoуп, уи дмақаруеит харантә.
Агәыԥьбара змоугьы дԝашьом дануқәшәа,
Згәы зымҟьахьоу даадыруеит ҳара.

Зны афырхацәа ҭахазаргь араҟа,
Аиааироуп рыжәлар ргәы зыжьжьо.
Ҳиааира ҳахыбаамыз. Ҳиааира бираҟуп,
Ҳиааира иагәылԝуеит аԥсуа ибжьы.

2019

ДАҢСЫУОУП РҲӘОНАҬЫ

Даҧсыуоуп рҳәонаҭы,
Аʒәы ҳәа урымшьои.
Уҧсы цқьа ҭанаҭы,
Уахʒыʒаала, иҧшьоуп.

Саҧсыуоуп — ҽырбарам,
Иумырʒроуп аҭакы.
Иуцәыʒыр — урбарым,
Уа уакәхом уццакыр.

Саҧсыуоуп — хьʒырҳарам,
Иазкоуҭәароуп аҧхʒы,
Удәықәларгьы хара,
Ухаларгьы ҭәҽанҭәы.

Саҧсыуоуп — азхаʒом,
Алеишәагьы маʒоуп,
Ӌьара иузырхаʒом,
Аныҟәгашьагь хазуп.

Ажәак уеиҭанархом,
Абӌьаруп, уеиқәшәоуп,
Иануцу уҭанархом,
Уацәхҟьазар — зегьы хьшәоуп.

Даҧсыуоуп рҳәонаҭы,
Ара утәымуаҽхом,
Даҧсыуоуп рҳәонаҭы,
Уӌьынӌьгьы еиқәырхоуп.

2020

ИԥСАРНИҬАЗ АЖӘЦӘА ИРҬӘУАН

Иҟәнумшьартә ажәцәеимаа алҬуан —
ИԥсарниҬаз ажәцәа ирҬәуан.
СеиҬамхеи ҳәа аԥшәма дгәамҬуам,
ИҬәуеижьҭеи рацәакгьы ҭуам.

Агәыр икылгоу рахәыцуп,
Аачә лыхуп аʒахра иазшоу,
Лаʒарас иамоу иазхәыцуп,
Шамахамзар иԥҬәом ҳәа ишьоуп.

Аҟаза ихьʒуп, акгьы дашьҭам,
Мыруга хкыла деиқәшәоуп,
ДынҭытҬны ддәықәлауам ашҭа,
Изымдыруа каҷбеик ианихшәо.

Иԥсарныз, анарха иахәоит,
Дызхыццакуагь хҭыск дазыԥшым.
...Иʒахыр инаҭашт агәахәа,
Аҽыци ажәи еиԥшым.

2017

АДУНЕИ ДУ УАНХАЛАҴАРГЬ...

Аԥсаатәгьы ажәѡан иххалацәар,
Амҵәыжәѡақәа ааԥсап.
Қәаршѡык униар, уцәхалацәар,
Уахьныҵагыло уԥшаап.

Мѡадук уанызаргьы, уқәхацәар,
Уазԥшҳамкәагьы ухәжәап.
Узқәиҵу удгьыл уқәгьацап,
Ма ҵлабажәк еиԥш ухжәап.

Уԥсы неиҵак. Утәанхалаҳар,
Ушкарахаз раҳап.
Хараз, ѡадаразар, ухалаҳаргь,
Изгәамԥхо еиҳахап.

Ҳазшаз уиҳәала, иаѡцамкәа,
Уахьааиго уеиқәыршәа.
Удәықәлар уаҷа нарымҵакуа,
Угәакьацәагь ацәшәап.

Нас, еиґьу арбан ҳәа уашьҭамлан,
Насыԥла ианузшо,
Уҟьалом, уақәнаршәоит, уашьцылап
Разҟыла иузшоу.

Узхьымҳаз ниасит, уалаҳа,
Уажә амра анҵашәо.
...Узну адунеи ду уанхалаҳаргь,
О, шьардаѡ ргәы ухшәоит.

2019

ИАХЬАЛА СГӘАҬА ХӘЫМ

Иахьала ашхәа хым —
Иахьала амшын хароуп.
Иахьала сгәаҬа хәым,
Иахьала исҭоу уаԥроуп.

Амшын абжьы газом,
АҽеаҬәахма зынза?
Ауазбжьы аанагазом.
Иныҵашәкәеит аҽеза.

Амшын аҽықәқәа збом,
Изхыҵуам наћ, арахь.
Мшаҽнеиԥш, агәы цәқәырԥом,
Иныжьуа ахыхь, агәыхь.

Амшын изхылоз цон —
Лашарак ашьҭа ихыз,
Гәырԥала ишҭәызгьы рзон,
Инҽыцәон ргәыгра зцыз.

Аԥсадгьыл зтәыз ахган,
Атәым ахылеит рԥьынџь,
Рыԥсы злазаз рыцәган,
Ишрырымҭазгьы ҭынч.

Иахьала ашхәа хым —
Иахьала амшын хароуп.
Иахьала сгәаҬа хәым,
Иахьала исҭоу уаԥроуп.

2019

ИААИЗЫНХОН ИҴЫРПЫНИ ИАРЕИ РХАЛА

ИҴырпынбжьы нарылаԝуан хәылбыҽхала.
Деицгәарҭахьан арахь данаауаз.
Иааизынхон иҴырпыни иареи рхала,
Абырг изы гәырԝахҽеыган ауаз.

Адәҳәыпҵш иатҵәа иқәгылоуми аҭәатҵла,
Уи амҵан абырг днатәалоит.
Иманшәаламзаргь, ҽаԥьара деиҭатҵуам,
Уажәы-уажәы илацәа нҭаалоит.

Изуҳәашам: «Ацәа дҭанагалоит»,
Ихәыцрақәа рымҽхак ҭбааҙоуп,
Иразҟы цәгьа изцәырнагоит агәала,
Иҙаргьы, илакыҵа цәаакҙоуп.

Уажәгьы гәыпҵшаарак дамҽханакуеит иҙаргьы,
ИҴыҵак днатәоит иҴырпын.
Игәжәажәара алеихигоит, дажәҙаргьы,
Атәым дгьыл дзашьцылашам, дтәын.

2019

АДГЬЫЛ ААНЫМХЕИ ЕИҬЫМХА

Иахыргоз ацуҭауаа
ауазҳәаѡ дырзынмыжьʒеит.
Дгьыли, жәѡани еиҷаԥшуа иаанхеит.
Иахыргоз ахызгоз
рҳәатәы иахырмыжьʒеит.
Ирымчыз, ахәыцха рмаʒо еилахеит.

Иахыргоз ацуҭауаа
зыԥәшәаз хамышҭыхәуп.
Рабԥьар рымхын, хәычи-дуи еиԥшхеит.
Ирхыргараны иҟазгьы
ргәаҵақәа ирҭыхон.
Ируа рзымдыруа амацәаз иҵахеит.

Ашьамѡа ианырҵеит,
аԥсҭбарақәа рхьымʒеи.
Рԥьынԥь иаҟәыргеит, руаʒәыкгьы дахʒам.
Ауазҳәаѡ дырзынмыжьʒеит,
ихынҳәырцгьы рҵахымзи.
...Адгьыл аанымхеи еиҭымха, иууаʒа.

2019

ЗԥЬЫНԥЬ ИАХГАЗ

Шəышықəсала рыԥсадгьыл иахымзи,
Шəышықəсала аҵеицəа ахьиуаз.
Рԥьынԥь иахымбаакəа инеилар рҧахымзи,
Аԥшəма ишиаҭəоу рыбжьы ахьгауаз.

Зԥьынԥь иахгаз анышəарцу рымɯа,
Ршьара иқəызҟьаз аамҵа ԥьбаран.
Рыдгьыл ԥшыми: «Ицазаргь, иаарыма,
Урҭ кыдхалацəазаргь хара».

Зԥьынԥь иахгаз тəымԥьара ианаххала,
Рыхьʒқəагь рхыхын. Ианымшəар зымуаз
Тəым чыск иашьҭалар акəымхеи рхала,
Уаҳа ирзамур — аԥсра амɯа зымɯаз.

Ҵоуп, амгьал еиқənархеит ианамыхəоз,
Ҵоуп, уи иашьҭамызт уахь ианагоз.
Ԥсеиқəырхаган ʒ-ҽамɯак ианаҽыхəоз —
Ҵынч ианышəон рразҟы ирзаанагоз.

Рԥьынԥь иахгамзи, зны уаҳа ихнымҳəырц,
Рышьҭа анырхырц рыԥсадгьыл ҭарцəны.
Рԥьынԥь ршьаҟьеит, ԥьара қьалак рыцənымхарц,
Знымкəа ақыҵа иахысхьан еимҵəаны.

Адгьыл ыҟоуп, аԥьынԥь қьаԥҭахазаргь,
Ахьʒгьы мыʒит, ақыҵа еиқəхеит.
Рԥеиԥш азықəԥаɯцəа шьардаɯ ҭахазаргь,
Рымцахə ҽымцəааʒеит, шьардаɯ иихьеит.

2019

ҲШӘЫМАЗ ГӘЫҒЫРҬАС

Ҭурҳан Хәымсацә иахь

«Ҳашәхашҭыр ҳаҙуеит,
Ҳабжьы анышәмаҳа —
Жәларык ҳабжьаҙуеит» -
Еиҭоуҳәалоит Ҭурҳан.

Шәаҳҳашҭыр, шәыҟам,
Ҳашәхашҭыргьы — убас.
ИшеиҒьу шәныҟәа,
Ихьшәамхароуп нас.

Ҳа ҳадгьыл ыҟоуп,
Уи ҳахьҙгьы ахуп.
Шәаала аѡныҟа,
Иахьалоу шәҷаҵахәы.

Аҧсны ахьыҟоу
Аҧсыуак дмыцхәым.
Ҳаҧсы ахьныҟәо
Ҳазшаз ҳаиҵахуп.

Ҳхы ҳхашҭыр — ҳаҙышт,
Ҳаргьы ҳҟалаҙом,
Ҳбызшәа ҳацәхьаҵышт,
Аҧсны ҧшҙа рымҳәаҙо...

Шәаанха, нас, шьарда,
Ҳашшәымоу гәыҒырҭас.
Ишәмоуа хгарҭа
Шәышҧақәхари зынӡаск.

2018

Ҭабалаа рыдгьылқәа

Ҭабалаа рыдгьылқәа ҩашьаҙом,
Еимыздоит, сылапҵш рыхьҙом.
Ҭабалаа рышьхақәа шашаҙа,
Еицакра рыҟәҙам, иажәҙом.

Ҭабалаа рҙыхь инаҷыхәауа,
Иҙышра ҭынч ихнагоит.
Доуҳак игәаҵа иарҷыхауеит,
Ҽазныхгьы арахь даанагоит.

Урыма ицоит амҩахәасҭақәа,
Еихалоит, еихыҵуеит, инҵәом,
Ирнылоит, ирныҵуеит ашьҭақәа…
Ԥьара арҩаш ргәеисыбжьы ԥҵәом.

Ҭабалаа рыбнақәа рбеиара,
О, шьардаҩ аҙбахә рҳәахьеит.
Бнаршәыраз, тышаз, ма гәаҩараз, –
Аҵиаақәа ахьҙ дырҳахьеит.

Ҭабалаа рдацқәа уашәшәырамхац
Аԥсы ахьҭаҵәҟьоу рдоуҳа.
…Ара еиужьҙаны шәшьырамхарц,
Иахыларoуп рԥьынԥь еиқәырха!

2020

ҧҳАЗОУАА ҲАҲӘШЬА

Гәыҕрада чҳашьа сымамзаргь,
Исызгәакьоу аҳкәажә, саҳәшьа.
Ихьаабгаргь, мышкызны сзынамʒар
Бара бҟынʒа, дхьаҳәит ҳәа бымшьан.

Сшашьҭаʒаз сашьҭан амҩагьы,
Иҳабжьамыз ацҳа хҵатәын.
Гәкажьра умыхьуа, ианамуагьы,
Уеихалароуп хара ианцатәу.

Ҳабшьҭрақәа зхырҵаз мшынзаргьы,
Исыцрымҵуа хьаауп, исыхгом.
Рҧьынҧь иазынхаз аʒә дыҧшымзаргьы,
Иахыло рҳақгьы изгом.

Шәыҟазаргь, тәым жәҩанк шәаҵаҧшуеит,
Лабҽабоуп, разҟыла ҳаиҧшым,
Шәшьыразаргь, шоуроуп итҵашуа,
Амырхәага ахьышәахәа ахьшым.

Ҳашьҭахьҟа иныжьуп ҳрыцҳара,
Ҳаибабеит хыхь-гәыхьла ҳаҭәны,
Ҳзаҵымҵуа ҳхьаақәа ҿыцхарым,
Зегьы ҳхаршҭны ҳныкәлап адәы.

Ҳабшьҭра иахылҵыз, сбыкәыхшоуп,
Нареман схьырҵәаҵәа, саҳәшьа.
Ҳадгьыл бшьапымшгьы ныҟәыкшар,
Баназхьаа, бамбоушәа ибшьап.

Ҳабылхьеит аамҭа иалаҙаз,
Иҳаҵәцаз — цахьеит, ихынҳәҙом,
Ҳрыкәыҙбом аамҭа иалаҙыз,
Иҳазгәакьоу рыхьҙкәагь ҳҵәахҙом.

Ииасхьоу ҳгәы ишҭыхогьы,
Иаҳзыԥшу сарҭынчуам бзанҵы.
Бзиарак ҟалар ҳаҷнахуама,
Инаѡларгь иԥымҵәо ҳабзарҙы?

Ҳашьцәа амшын шәзыҙхыҵуазар,
Рхәышҭаарамца еиқәылои шаҟа ҭзы...
...Ԥсадгьылда шәԥеиԥш шәазхәыцуазар,
Имаҙазааит уи сара сзы.

Шәхьышьҭрахь шәеиха! Сахьымҙаргьы,
Исызгәакьоу, излоу ҳара ҳшьа,
Бмыткәмабжьы иалаз бзыҙхымҵҙаргьы:
«Ҳбара уазыԥшымзи, уаҳәшьа!»

2017

МЫШНЫҟӘА

Абчараҳ ишиаҭәоу иахьагьы сеибыҭоуп,
Ажәеиԥшьаа сзылыԥхар, схьаҵрым мҩабжара,
Сышьхацамҩа иакәныҳәар гәыграк сыҵа,
Сахьнеиуа амаҭагаҩ иеиԥшҵәҟьа сааԥсарым.

Ишаҵасу сныҟәап, о, сацәыхьча гәнаҳак,
Ажәеиԥшьаа исаҭәаршьо салаҙоит иахьа.
Сеиқәдыршәар, сыхиоуп —
маҵа-маҵа сҵамҳа кнаҳауп,
Ицыҩцыҩуа ахрақәагь збарҭоуп еикәаґґа...

Инеиужьны ажәҩан иаҵәа ԥҵацкгьы хылом,
Мышныҟәа гәыграла иҵәымзаауеи, снеихап,
Хамҳа-ԥьымшьа зхымҵа кашәо рышьҵа схылом.
...Мышныҟәа иалагҙоу акәхоит исзынхо.

2019

СЫМҨА ЗБАРҬОУП

Иаанагозеи ҳәа амш ҳаназхәыцуа,
Ҳазымҵааргьы амуеи иахыҵуа,
Амш ҳаԥылеит иахьа.
Даҽеа ԥышәарак ааизаргь, ҳахзыжьуа,
Даҽеа ԥышәарак знаҵо, иннажьуа
Акәхоит нас иаҵынхо.

Схаҵа сакәзар, иаԥызгало сашьҭоуп,
Ианысԥыхьамшәа, схызаауеит ашьҭа,
Сақәшәар, амш иабзоуроуп.
Сахьцалакгьы, сшазыразу гәазҭо,
Сара сыцҳа маакыракгьы азҭо,
Иақәныҳәо сымҨа нароу.

Ҧаҳаҧымҵраҙам ашьхақәа рымҵа,
Еихымсыҕьӡо еиқәуп схәышҵаарамца,
Амч иснаҵо сызхоит.
Шарԥазыла мрашәахәаԥшьк анцәырҵуа,
Шьыжьымҵанла анаҟә анхыҵуа,
СымҨа збарҭоуп, сеиқәнархоит.

2019

* * *

Сҽара сшахʒыʒоз, ԥшьаала снаскьаго,
Ацәаара сыцзаргь, ицахьан сыжьжьо.
Аԥьынԥь дахын, ҟәадак еиԥш инаго,
Сан дзыɷназ аɷнаҭа лашон.

Аԥьынԥь дахымзаргь аԥшәмара нкыла,
Доуҳала лныҳәаԥхьыʒ наʒоит, ихьшәам.
Аɷныҟа сгьежьит, исаɷсхьоу гәынкыло.
…Сан дыɷнамзаргь, ауасхыр ажәуам.

2019

* * *

Згәырҧьара сацу,
Сгәырҧьара дацым.

Зыҷкәынра сацу,
Сыҷкәынра дацым.

Ԥсҭбарак зыԝнало
Ԝныкгьы сыԝналоит.

Са сымԝахытҵуеит,
Схьаагьы сырҷыцуеит.

Анасыԥ знаало
Ԝныкгьы сыԝналоит.

Уахь сымԝахытҵуеит —
Схьаақәагьы схытҵуеит.

Сгәырҧьара иацым,
Сыцәгьара иацым,

Сышлара иацым,
Сажәрагьы дацым.

2018

* * *

Исҭахым срыцзаргь,
Исҭаху збаӡом,
Исҭаху кәицуп —
Сгәаҵаҷ иҵааӡом.

Исҭаху срыцзаргь,
Исҭахым сыхьӡоит.
Исҭахым бҕьыцуп,
Снаҩсыр иканӡоит.

Исҭахым срыцзаргь,
Исҭаху иихьеит,
Сгәыраз дырҷыцзаргь,
Исҭахым сдырхеит.

Исҭахым срыцзаргь,
Кырӡа еиҵахеит.
Исҭаху срыцзар,
Кәицзаргьы сарԥхоит.

2018

* * *

Сахьцалакгьы, схәыцрақәа сыцуп,
Игәыԥҵәагам, схәыцрақәа ҽыцуп.
Ажәақәа рышҟа ииазго еиқәхоит,
Рышьҭа сахьху сызхьымҳауа аанхоит.

2017

УАҬӘЫ

Иахьа амш ҳаицаԥылалашт бзанҭы,
Ҳаԥсҭазаара иацнаҭоит уаҭәы.

Иаҳныҳәалап амш-мҩас ҳаицнаҭы,
О, ҳныҳәаԥхьыӡ халалап ҭәҩанҭәы.

Еиԥшызаауам ҳамҩақәа ҳазну,
Ҳа ҳзыҟалом есымшаҭәҟьа ҳразны,

Ҳзыргәамҭуа еиҳазаргьы бжеиҳан,
Ԥсыҭбарақәак рыӡбахә ҳаумырҳан,

Ҳазшаз, унапы разқәа ҳарнуп,
Уҳацнаҭы ҳгәаҭаҷы ааԥнуп.

Еимаҳкыргьы, амш лаша наскьоит.
Иҳамчузеи, аҭх лашьца ааскьоит.

Ҳаикәаргьежьуа, ҳәаақәак ҳзыԥҭәа,
Ҳаанымхаӡааит ҳамҩақәа ԥыҭәҭәа...

Ҳаԥнашәаӡаргь — иҟоуп акзаҭәык,
Ҳаиԥшызтәуа гәыграк ауп — уаҭәы.

2018

УЗАЗА ПҨЫШ СЫЗХОИТ

Сыдгьыл ауп сзыԛәгылоу,
Аԥсуа ихьӡ ахуп.
Аԥсҭазаара шьаԛәгылоит
Адгьыл — згәаҵа хәу.

Сыдгьыл ауп сызныԛәуа,
Сгәыҕра нҵәом ара.
Сгәырҕьауагьы сныԛәлап,
Мҩамш сагоит хара.

Улыԥха дахумбаан
Уҵеи, згәыхәтәы иахьӡо,
Уныҳәаԥхьыӡ еилоумган,
Уиԛәгәыҕла, уихьчоит.

Аарҩара иахнаԥааргьы,
Сӡышуам. Амра ԥхоит.
Сӡыхь кәеикәеи ҭабаргьы,
Уӡаӡа пҨыш сызхоит.

2018

ИИУЕИТ АБЫҒЪҚӘА

Зпытҟәырқәа ылзымгац атцла,
Амахәқәа хахаʒа иԥшуп.
Уажәытцәҟьа агага еитатцуам,
Амра ашәахәац иахьыԥшуп.

Шьта ртыԥқәа шылырхуа убартоуп,
Илгәыгәхьеит, иишт абыҕьқәа.
Атцаргьы атцлақәа гәартоит,
Бҕьы иатцәарак иазхьуа.

Иҷиоит, мшызҳа ирызҳауазар,
Уи цьашьатәым, аапынроуп.
Хрыжь-хрыжьгьы бжьык уаҳауазар,
Пшоуп, ихәытхәытуеит ара.

Есааира еинылоит апсабара,
Атцлагьы гәырҕьоит шьыжьы,
Акьатрацәқәа шылнагаз жәбароуп,
Шәақәныхәа, аапын гьежьит.

2018

* * *

Аҟарматцыс шәаҳәозааит иагәарԥха,
Абжьы хаа иамамкәа ԥырхага.
Мышьҭабзиа амра анкаԥха,
Игәыбзыҕуа иҳацзаргь амырхәага,

Ҳамԝахытцит аԥҵақәа зхаԥаз,
Қәаршԝык еиԥш алаҕырӡ ахьлеиуаз,
Аԝнаҵа — амыткәмабжь ахьыԝнахаз,
Дуалуашо ан дахьматанеиуаз.

Агәлымҵәах данраҭәеишьа хазы,
Дзаҭәаз аҵәԝаншьап ҳәа дырзишеит.
Аха аҵәашьеиԥш уи дкьаҭеит шарԥазы,
Избан, дразҟыданы дзиша?

Игәыҵшьаагоу амыткәмабжь еиԥхьбаӡом,
Арахь иаауеит еишьҭагыла,
Аҟарматцыс абжьы хаа раҳаӡом.
...Ԝ-бжьык уажә рҳәаа сыбжьагылоуп.

2018

АКӘАРА АҨСРА

Аҵлақәа хырқәақәо игылоуп,
Ирзычҳауам, еикәаҳәуеит рыбгьқәа.
Мап, аҭакар узынкылом,
Аарԥарахеит, иауам ақәа.

Агәалақәа рымоуп, иҵҙозеи,
Аҙаҙагьы ҳәуам зынҙа,
О, шаҟа хьаа ргәы иҭагҙоузеи,
Аҙышьҭрагьы цәыкәбарк ҭаҙам.

Иахьантәарак лахьеиқәрак аҽықәын,
Акәара цахьан аккара ааныжь.
Иныҵабеит, бгьыжәк нкаҧсоит аҽықәан,
Аҙышьҭрагь хнаԥалашт хрыжь-хрыжь.

2018

* * *

Згәы еиҟәшәаз амыҵмыць еиԥш,
Уажәы ацәа иалҵызшәа ашәаԥшь ааԥшит.
Мцабзк наҽысуазшәа, аҵәыць еиԥш,
Шьыжь ашәаԥшь ашьхақәа ирхык снахьԥшит.

...Ажәѡан ашәаԥшь ала
сахьа ссирқәак ҭнахуан.

2018

* * *

Хысбжьык аҳауа иналѡит,
Иахароузеи ашәҭгьы, ашьа наҽашит.
Ажәѡан ихчылаʒеит алѡа.
...Иҟыруа аҟәраангьы ашьа наҽашәит.

2018

* * *

Ажәеи ашәеи амѡа рмоуит —
Рыбжьы рымхуп рҳәеит иахьа.
Иалшои амш, ахысбжьқәа дроуит.
...Иацеиԥш, хысбжьуп амч зызхьуа.

2018

* * *

Ажьҭаара иаламгеи иахьа,
Амахәқәа хьыхәоит аӡахәа.

Ажьымжәақәа ҷоуп еиԥынчыла,
Иаамҭамзар, иузҷыхуама мчыла.

Амахәқәа еивырымгои рыԥсы,
Реидара инаҵымҵуеи лассы.

Ирурыз, ргәыӷрақәа еиԥшьымзи,
Аԥшәма аҽаѳра дазыԥшымзи.

Иацԥыхҳәа Нар илбаауа
Зҷамаҷа агьама збауа,

Рныхҳәаҷақәа раԥшьгара азыӡба.
Рныхҳәаԥхьыӡ иалазааит рыӡбахә.

Амахәқәа еивырымгеи рыԥсы.
Реидара инаҵымҵи лассы.

Ихахаӡа амахәқәа аанымхеи,
Амала абҕьѳеижьқәа рыҭнымхеи.

2018

АҚЫҬА САХЬАҚӘА

Аҵхгьы иазпҵәоуп ахатә дунеи,
Амҩа иахьықәу иццакуеит.

Ашьыжь иазпшымзаауеи уеизгьы,
Ашьыжь иаҧылаша зегьы.

Имоуп досу иара итәы,
Иақәикыргь, дзалахәхом атәым.

Араҟа ҧсы зхоу зегьы еиҧшуп,
Рымҩақәа разҟыла ирызшоуп.

Аҵх ҵәца рҿагәылак еилатәоуп,
Урҧгьы ирдыруеит измаҭәоу —

Иашьцылоуп, ажәхьақәа жаҳәоит,
Шоурам, аҙаҙа аҳәуеит.

Рчыхәчарақәа ирыгым аҟашәа,
Знымзар зны иаанымхац еиҧкьашәа...

Аҵх ҵәца анеишьа еилахәом.
Иашьцылоуп, ажәхьақәа жаҳәоит.

Иаҩцамкәа ирфаз рхаҳауеит,
Шәрықәмыҙбан: «Ажәхьақәа рҳауеит!»

Ашьыжь ирныруеит данаауа,
Аԥшәма игәыгәым кәалаауа.

Рычыргәқәа хшыла иҵәуп,
Ахшгьы аԥсҭазаара иатәуп.

2018

* * *

Аеҵәақәа аҵубаауам ажәҩан,
Амзагь лашом, аҽаҵәахт зынʒа.
Аҵх лашьца нықәымҳаи ҳажәҩа,
Аʒын ҵхы аумзи, зехьынҷьара иахьʒеит.

Аҵх лашьца наҳҧырҵит. Ҳҿыхеит,
Ашьхақәеи сареи ҳцәанхалозма ианша.
Иҟамызт аҵх хьанҭа аҧҽыхагь.
Еигʒомызт, амра ахьышәахәа ҳхьыршан.

2018

АМШЗЫРҲАГА

Аиаҭәара иҭалаҳау
Ашьха қыҭа уеилаҳап…

Бжьы хаа зхоу аԥсаатәқәагьы,
Жәҭыс назлоу аратәқәагьы,

Рашәа хаауп, еихсыҕьӡауам,
Мап, уаха егьсыхьӡауам.

Амшзырҳагагь рыҭахом,
Мап, фатәык аҷыҭахом.

Амшзырҳага рацлабуеит,
Уи абжьы хаа иацлауеит.

Млак иакыргьы, иачҳауеит,
Иацызҳәогьы маҷхауеит.

Амшзырҳагагь иагнархеит,
Аҭла амахә иқәнархеит…

Шьҭа инықәԥраашт амала,
Ашәа ҳзызҳәаз гьамала.

Уанӡа амахә зҷеықәызкуа,
Аҭла иналԥраарц иақәызкуа,

Ашәа аҳәоит иныҵакны,
Ԥсаатә дунеик агәыҵакны:

Ҟыррыт, ҟыррыт,
Ҟыррыт, ҟыррыт...

2018

ПИЦУНДА

Пицунда, Пицунда,
Уахи-ҽени ҳаицында,

Урылоуп сыԥхыʒқәа,
Сааԥшыргьы сзызхәыцуа.

Умшын цәқәырԥа сацуп,
Гәыблыракгьы сзацуп.

Зны аԥсара сыҵоуп.
Мѡахәасҭаз, сзаныҵуам.

Сыхнахуеит ашыцра,
Исылам ашьыцра.

О, бзиабарала,
О, ҳаибабарала,

Разҟыла сеиқәымшәои,
Ҳаицнеилап ҳаиԥымшәо.

Угәхьааганы сыҟан.
Саауашәа аѡныҟа,

Сузааит даҽазныкгьы, -
Исаѡмыжьуа ԥхныкгьы.

Ууаныжьны сызцашам,
Избан ҳәа, уазҵаашам.

Ҳаишьцылеит, Пицунда,
Сзеиԥхыӡуаз иацынӡа.

Исҳәон: «Ҳаибабароуп!» —
Абар, уԥсабара,

Иаҵәарала иѡычоу,
Иахьеиқәгәырҕьо ѡыцьа.

Агәыҵбаа амшынгьы
Схыԥшылоит снаԥшыргьы.

Пицунда, Пицунда,
Уахи-ҽени ҳаицында.

2018

АҵЫС ԥШҚА ԥХЬАРЫЛЕИТ

Амахә иқәтәоу аҵыс ԥшқа, цәамҵхаа бзиа.
Шьҭа уҩызцәагь ԥхьарылеит, ҵхы бзиа.

Ашәа зҳәаша аԥсаатәқәагь уахынла
Ԥҟарак рымоуми, рҵыԥқәа ирхылоит.

Ҽынлеиԥш, амрагьы убла ихыччалом,
Шоурам, ҽԥныҳәас иурҭом — ачала.

Ҭынчроуп, уҵла зхагылоу акәароуп
Ицәам, зыбжьы хаа ыҵыҩуа аккара.

Амза кыдзаауеит, ажәҩан кеикеиуеит,
Ус инеилоит акәарагь кәеикәеиуа,

Аҵх аҽалак, иуҿахәыҵхәыҵуа,
Гәҭыхак амоушәа, агәы хыҵхыҵуа.

Уцәа ҭынчыз, акәара уԥырхагам,
Ҵоуп, уанеишьцыла, абжьы хаа ԥсыршьагоуп.

2018

* * *

Аԥҭақәа хытцхьеит,
Ақәагьы хкәахьеит,
Рымԥақәа рхәыцхьеит,
Ҽаԥьара еихеит.

Амра гәыбзыԓуа,
Ахаҷы лашеит,
Аԥсаатә бжьы еихсыԓьуам,
Шьыжьнаҵы иааԥшит.

Схы саназныжьу,
Избаӡом акгьы.
Схәыцрақәа аансыжьыр,
Иауӡарым сыгәгьы.

Аԥҭақәа хытцхьаз,
Ақәагьы хкәахьаз,
Исымами гәытцхас
Иахьазы иҭахаз.

2018

СЫҧХЬАРЦА, УБЖЬЫ УРГАРОУП!

Сыҧхьарца, убжьы ургароуп!
Инрылаҽааит ҳфырхацәа.
Ишахәҭоугьы ахьʒ ду ргароуп,
Урҭ алахарым ацәа.

Сыҧхьарца, ирххa урахәыцгьы,
Иҭахазгьы убжьы нархыҽроуп.
Ихәыз рызгьы хәрыбгьыцуп,
Аҕа дҭацал иҭыҽра.

Сыҧхьарца, идыр улшара,
Шәыргәындакгьы ушиаҭәам,
Ахьʒырҳәага дшоуп, дуҧшаароуп,
Дхарамзароуп, даагәаҭа.

Сыҧхьарца, уҧсы удыршьома,
Еихымсыҕьуа убжьы дурҳароуп!
Афырхацәа рзы ушами.
О, ахьʒ-аҧша урҳароуп.

2018

* * *

Аԥша џьашьахәын, —
Иацы агәил шәҭы афѡы хаа ахын.
Аԥша џьашьахәуп, —
Иахьа шьҭа алѡақ афѡы цәгьа ахуп.
Иацы ашәа хаа мҵарсны иагеит,
Абар, уажәы аԥсҙы аанагеит.

2018

* * *

Амра аԥсыгага ҭнахуеит уажәы.
Сылаԥш сзаҟәгом, измааноузеи?
Сшахәаԥшуа аԥсыгага иашәылоит ашәы,
Иамам уажәыҵәҟьа мѡаныза.

Иҟам, аԥсыгага ныҵаба ицеит.
Сылаԥш аҟәгоуп ҿаҳаҿымҭрак.
Амра абзагага аҭыхшьагь аҵеит,
Адгьыл ианымҵындаз ҳамҭак.

2018

* * *

Уажә анаҟә хыҵхьазаргь, иқәарԥссон,
Амш азԥшын ақәаршѡы.
Џьара амацәыс ацыԥхьқәа каԥсон,
Адыд быжьгәаѡа еилашын.

Ҭагалан аҵлақәа рыбґьы
Ѡеижьхахьеит, рымчқәа каԥсахьеит.
Макьана иҟам аԥшаґьы,
Аҽаанахар, ргәаҵа нҵыԥсаауеит.

Шьҭа раамҭа цеит инҵыкәкәа.
Мшәан, адыд быжьгәаѡа иаршәоу,
Ирыцхаушьап, рылаґырʒ рҽыкәкәа,
Абґьѡеижьқәа ԥшьаала иҽышәшәон.

2018

* * *

Амаҵә аӡа иадызбало,
Амзаҿа кыдлеит ажәҩан уаха.
Амаҵә аӡа ҧсҭазаарак алоуп,
Аҵла иаанахәеит, аҵлаҿ иазҳаит.

Амаҵә аӡа иадызбалаз
Амзаҿа амшра ицуп ҳәа ишьоуп.
Бзиарак иазҳәазар, хәҭак шысзалоу,
Амшгьы сшазхәыцуа — ус исыршап.

2019

* * *

— Ацаҟьа иалҟьо арҩаш хьшәашәа,
Уцыԥхьқәа абахә иаҿаҙыҭ ицоит.
Умҩа абахоу, амҩа иԥнашәо?
Ушыццакуала — зегьы урыхьҙоит.

— Аарҩара азхымгар ҳәа акәара гәырҩоит.
Ԥсҿыхгоуп — сахьымҙар акәара ҭабоит.

— Умҩа хароума? — сназҵааит акәара.
Мап, иаазқәылаз абжьы ҭнагаҙом.
Аԥхын абжьы цәгьа аҵлақәа аркаром,
Амш цәгьақәа хҭазкуа ҙынрам, ихәашьҙом.

— Сымҩа харамзаргьы, бзиароуп сзышьҭоу,
Сҙиас са сыла аԥсахәага ҭоуп.

Абахә аԥшь иалҵуа аҙыхьгьы сзаҩсуам,
Аҵа кәеикәеиуа сынхықәгылт аҙха,
Еиҭаҳәашьа змам дунеиуп агәеисра.
«Умҩа абахоу?» — сҵаауеит, иазсырхом…

— Иааиуа сырԥылоит, иаартуп сара сгәы,
Зыхьҵас, гәырԥсаҳәагас срымоуп зегьы.

2019

* * *

Еиқәтәашьа змаҙам роуп иахьнеиуа,
Қәаршаԥык ҳзауызаргь, ихкәеит,
Аҙиасҟәа цоит икәеикәеиуа,
Идурбоузеи, ушҟа иццакуеит?
Акыр илаԥшыҟәҵан сыԥшын,
Иаламлар руамызт амшын.

Аҙиасҟәа рымԥа иаркаром,
Ирҵаныҡәоит амшын адақәа.
Ирцәажәауа аиԥхаа, аккара,
Аханатә еиԥш еихсыҕьшам рыбжьқәа.
Лахьынҵала аҙиасҟәа еиԥшын,
Иналаҳԥон ԥшьаала амшын.

Еицлабуашәа амԥа иахьықәу,
Хыма-ԥсыма, шьыцракгьы ҵыргон,
Адура ахьеимаркуа акәу,
Ианрызгәаа аԥаԥқәа ҽдырбгон.
Аҽуреиԥш ашәаҡьа рҽашын,
Идырхәашьуан зныхгьы амшын.

...Аҙиасҟәа жәылон, ишәшьын —
Иуцлом, иугхом амшын.

2017

* * *

Дгьыли-жәԥани ргәырҧеанҙамкәа,
Алашьцара рыбжьатәеит.
Аҵх иауазма... Ирҭахҙамкәа,
Амамиқәара нарҧатәеит.

Амза ажәԥанаҧ икыдым,
Аеҵә рыблақәа ҭыԥхом.
Аҵх иагәылахеит ақыҭа,
Амш иахьеиԥхыҙуа азхом.

Ажәԥан аԥҭеиқәаҵәақәа ххалеит,
Ԥшак ихнахуа убаҙом.
Аҳра амаҙоуп ахала,
Аҙын аҵх лашьца ццакҙом.

...Амш шьапымшла имԥахыҵит —
Ацәа иаламхеит, иааԥшит.
Аҵхи аԥҭақәеи рыбжьыҵын,
Дгьыли жәԥани неиҧаԥшит.

2017

* * *

Ҩаԥхьа снықәыԥшит ашҭа,
Ашьац иатҵәа — аҳаҳа зыхьшу.
Исырҩашьом схәыҷра ашьҭа,
Сыԥсҭазаара амҩа зхьыԥшу.

Иацәыԥхашьо амырхәага,
Аҳаҳа разнышқәа зыҵуеит.
Акгьы збом ирԥырхагоу...
Хрыжь-хрыжь ԥьара акәукәу ҽнатҵуеит.

...Қәаршыҩны иабаҳаргьы,
Аҳаҳа аҳаскьын иахьыкәкәоит.
Агәаҷы инаҳаргьы —
Ԥсҭатцагоуп, аҳышра еиқәнартәоит.

2017

* * *

Агыгшәыгқәа жьышуа еицын,
Срымбаʒакәа сраҩсит жәацы.

Агаʒа аҟәыға дирԥьон,
Абаҩдан ажәала дирчон.

Ақьачақьцәагь срылсит иацы,
Зны ушьҭыхны уоузыжьуа хланҵы...

Аиҟарауаа рзырҳәон, еиуацәан,
Ҭыгьʒаа реиԥш еилан ианцәыцәы.

Ишарԥхац иарԥхон рхәышҭаара,
Арма-ғьырма иахон дара.

Аамыста шәак сиқәшәеит иахьа,
Дызбаланда сҳәартә еиԥш ҩаԥхьа.

Аҽехырцәажәаҩ иакәны дубом,
Сара соуп ҳәа дыҟам, дуҽаԥом.

Сазыԥшымзи, — срылоуп ауаа,
Имҩахымҟьо, хьʒыла ииауа.

Агыгшәыгқәа рымҩа хазуп,
Уахьдырԥшуам, еснагь имаʒоуп.

Агыгшәыгқәа сԥымларц уаҵәы,
Сара сымҩа санытцуам бзанҵы.

2017

АЧЧАҢШЬ ХАА ЗҰЫҚӘУ

Лахьеиқәрала аҧсҭазаара мѡасуам,
Бзиаракгьы иахьӡароуп ауаа.
Есымшагьы аҧша гәыбзыҕ асуам,
Зны-зынла аҽарцәгьоит, иауам.

Ишнеиуагьы еиқәтәап аҟазшьала,
Рцәа ишҭанарӡыӡо ишоит.
Ахьышәахәа ҧхашьаҧхаҭо ҧшьаала,
Амра хаа аҧхара ашоит.

Ҟәадасгьы исықәуп, исыҧшааларoуп,
Сҵьашәымшьан мҭәахы-ҧшааѡыс сшьа.
Ҧшьа ҭыҧк ахь сымѡахыҭуеит, сааларoуп,
Гәнаҳада ҳаиниароуп, сашьа.

Лахьеиқәрала мацара имѡасуам,
Бзиаракгьы рзыҧшыми ауаа.
Сышрышьҭаӡоу срышьҭоуп сныгәнысуа,
Аччаҧшь хаа зҰықәу ҧшаауа.

2017

АҬАБЫРГ АШЬҬЫБЖЬ

Аҭабырг ашьҭыбжь — хара инаѡуа,
Амшьҭа бзиоуп, уеиқәнаршәоит.
Ихҭоумкын амц, абжьы гәаѡоуп,
Амшьҭа цәгьами, уеикәнаршоит.

Цҳа ҭәрык ушыҟәнархо збоит ухала,
Амц иунарҟаҭо уаѡрам.
…Аҭабырг ашьҭыбжь уаднаҧхьалоит,
Амчгьы унаҭоит иуаарам.

2017

АЛҨАҬӘ ҨЕИУАНАҬ...

Алҩақ иашәхьеит ауаԥьаҟ,
Шәышықәсагьы зхыҵуа.
Аԥшәма иакәзар, думырԥьан,
Илҩаҵә ауп дзеиԥхыʒуа.

Алҩақ иашәхьоу шеишықәса,
Аиқәаҵәа ԥштәы ацрымшәац.
Ахьа ҩны ԥшʒа адлаԥса
Уоуʒом, уагьацәымшәан.

Диргьы еиҩаʒо харантә,
Деиҩаʒоз — ихы даныʒбап.
Алҩаҵә ҩеиуанаҵ ара,
Аԥшәма дшьаҭамырʒгоуп.

2017

АШЬХАУАҨ ИЗКУ АБАЛЛАДА

Шьхауаҩын, аҳауа цқьа лбааидон,
Дныҟәаҩын, геи-шьхеи еимидон.

Дақәгәыҕуан, иҧәҕәан илаҙара,
Уахәаԥшыр — иҧкәыцәаа иҙара,

Ҭеиҵыԥшла дреиуамызт ихьатцуа,
Згәашьамх еибагаз ахатца.

Шьхауаҩын, зымҩа ианысуаз,
Идгьыл данықәуан ламысла.

Ашьхақәа рылԥхагьы ԥкымызт,
Ашьхауаҩ ара даҵахымыз.

Ашьхақәа рҧасгьы иахымԥоз,
Башаҙа икамшәауаз зхымҵа.

Ашьхауаҩ иаузаап лаԥықәшәак,
Ҭәыцк еиԥш ишьазаап данақәшәа,

Иаԥьал ацәаара дахьнарԥшызаап,
Азныказ игәатца еилашызаап.

Зышхәатцас аҳауа цқьа лбааздоз,
Дҽажәкит... геи-шьхеи еимыздоз.

«Еигʒада, сахызбаада аҳауа,
Ашьхақәа, шәылпҧха анҳауа…

Избозеи, мшәан, ҳʒыхьқәа ҭабама,
Дарбану исхазыршҭуа ргьама?!»

Ашьхауаҩ иныҵак дыгәжәажәон,
Ашьхақәа реиҧш даҵаҧшуан ажәҩан.

2017

ДЫХЬШӘАШӘЕИТ

Аԥшқа диит шарԥазы,
Аԥсҭазаара агьама ибаанӡа,
Ан лызхара дылбаанӡа,
Дыхьшәашәеит уи хәылԥазы.

2017

* * *

Дыдбжьымзи иалыѡуаз ажәѡан,
Амацәыс ахысыбжь ацуп.
Иҭҟьазшәа ахьча-ла ажәѡа,
Ԥхьакырҭоуп ҳәа абарҵа итҵалт.
Адагәа изы хәыҵхәыҵбжьуп иааѡуа,
Ашәарагьы имԥан ииааиуам.

2017

* * *

Аҭлақәа рыбҕьы иаҭәа гәхьааргоит,
Ишҧацеи рыҧштәы нырхыгга...
Игәыҕгәышьоит: «Мшәан, ҳгәалақәа ҳхаагоит,
Иҳаҩымсшеи ҳгәы ҳамырга».

Ирдыруеи рыбҕьҩежьқәа инырҭуа...
Шьҭа амшқәа цәгьахар ҳәа ишәоит.
...Сааит ҳәа, ҭагалан мҩахыҭуеит,
Абҕьҩежьқәагь хрыжь-хрыжь иҿышәшәоит.

2017

* * *

Ашҭа иҭалоит инкахәыцуа,
Иаауан арахь аҳәырԥы.
Рхьаақәа макьана ирхыҵуам,
Ауоубжьы гоит уҳырԥыр.
Иԥымҵәо есааира ишьҭыҵуан,
Иааиуа агәашә аҳәгьы дҭыҵуам.

Ԥсҭбарак иахьа еиднагалеит,
Гәырԥак еицрымоуп зегьы.
Бзиарак ҟалар, еиднакылар,
Насыԥми, дгәамҵрым аҳәгьы.
Ашҭа иазкуам, еилагылоуп
Ауа-аҭынха, агәыла…

Уааҳагьы дгәарҭар рыхәҭамзи,
Данрыгха иалаԥшит рхы.
Рыгәнаҳа рхырхырц еишьҭамзи,
Инеиуан рыбла ҵархәы.
Рхы наддырбароуп изгәакьоу,
Шәшьырак рыҽеныҵак акәакьаҿ…

Ԥсҭбарак иаанамгауеи, ныҳәам,
Иахьа ашәы иаԥнагоит.
Иагхом, ироурым аҽԥныҳәа,
Аҳәгьы изҳәом: «Иахнагеит».
…Ашәҭқәагьы агым, иахьықәу,
Имԥашьо лахьеиқәракгьы рҽықәуп.

2017

АУЫЖӘРА

Ҿыц ихтуп ауыжәра, еиужьуп,
Адгьыл чашә ааҧшит.
Ҭиаа убашам, амца ахыжьуп,
Аццышә снахьыҧшит.

Аҧшәма идыруеит адгьыл ианаало,
Инаҭо аҽаѡра.
Ҿыц ихкаауп, шьапымшлагьы дҭалеит,
Ҧхьакырҭоуп ара.

Ирахә гәарҭыр, инаѡслап агәара,
Рлеишәа цәгьахарым.
Рҳәырҭа хиоуп, хлаҧшыда игәарам,
Уанӡагьы харам.

Ааи, аҭырас гылоит ааҧныла,
Араҟа — иахьахәҭам.
Ҽнак иахымга аҭырас еинылом,
Иацҟьашт ақәаҭан.

...Аҧшәма ашьыжь днеизар ахкаараҿ,
Аҭырас ҧшқа иихьан.
Игәарҭыз ирахә ҭысхьан акәара,
Иаѡсны ицахьан.

2017

АХЫБЖА ДАЛАЗОИТ

Ахыбжа имҵарҵон сасра дахьнеилак,
Ахыбжа иақәымзи пату.
Аҭыԥгьы иқәиҵон ирзеилмыргоз реимак,
Дазшан, идыруан иҳәатәу.

Мшаҽнеиԥш, деинраалаѽын, ихәшәымзи иажәа,
Хара инаѽхьан ихыԥша.
Зҽаԥыцгьы ҕәҕәаз иоуп, ираҙаны данцәажәа,
Ԥыргашьа амам ҳәа ишьан.

Аиаша дадгылон, уаѽралагь дныӄәон,
Ахаҵа, агәаҕьрагьы злаз.
Аиаша ахьчарагь мариан дахьыӄаз,
Цаԥхак назыԥшаа ихынҳәуаз.

Ԥьоукы драԥызар, ихәрыбҕьыцгьы нақәҵа,
Жәаѽеишьцәа раҳәшьазаҵәгьы дырҳәон.
Иазыразымхар, изымуазгьы иакәҙан,
Сасцәан, рҽахәы наҙа иҳәон.

Разӄызбаѽыс дрымами, иҙбахә ааѽуеит,
Мшаҽнеиԥш, дымцои хьыҙрацара.
Ахыбжа имҵарҵоит, хьҙы-ԥшала дааиуеит,
Ахыбжа далаҙоит иара.

2017

* * *

Ашьыжь амра гылоит ишеишеиуа,
Ахьышәахәа еигʒом зынʒа.
Амра жәԝан ихалоит, ишнеи-шнеиуа,
Аԥхарра зегьы ирыхьнагʒоит.

Ашьыжь ихымшәеи ашьха акаҵәара,
Иахьала ԥҭакәакгьы збаʒом.
Амра алԥхоит ажәԝан иаҵәара,
Аарԝарахом, адгьыл ԝаʒом.

Амԝа иԥәуп акәараҷҷагь хәыҵ-хәыҵуа,
Аʒышьҭра аʒы ҭабаʒом.
Мап, иубом аԥсаатәгьы хьыҵ҆кәыҵуа,
Еимырдоит ашәакгьы хааʒа.

Амра гәыраз акәарагь ихыԥхалеит,
Ахьышәахәа хиаалоуп аʒы.
Ахьышәахәа гәалак амаʒам иахьала,
Аʒышра хызҿуа иаҷ҆ыхәоит маʒа.

2017

* * *

Ашьхақәа рышлара иацҵауа
Ирықәнауеит асы.
Аԥҵақәагь ԥша ласык иаццауеит,
Ирыҵаҳәҳәоит: «Шәласы!»

Аԥҵақәа ирымоушәа аизара,
Жәҩантәыла иахьыгӡоуп.
Ашьхақәа рымҽехакуа рҽеизыргоит.
...Асыбымбыл разуп.

2017

* * *

Нанҳәахыʒқәа рашәа еихсыҕьуам,
Аҵых ԥшьаала инаскьоит уажәы.
Нанҳәахыʒқәа роуми сзеигәыҕуа
Ссиршәа еинаалоуми рыбжьы:
Шәырры-шәырры,
Шәырры-шәырры.

Аԥшқа дцәырҳашам дахьгароу,
Ԥшьаала дыцәазар дҭахәхәа.
Нанҳәахыʒқәа рыбжьы хаа галароуп,
Уи еиԥызҟьода уаха:
Шәырры-шәырры,
Шәырры-шәырры.

2017

* * *

Ракәаҳам ирыкәшахьоу ахақәа,
Акалаҭқәа урҭ ирызкым.
Ирышьҭамлахьеи ажьҭаага шахақәа,
Амҵәышәқәа аҵәаҳәқәа идыркуп.

Ақәаҵаҷ акалаҭқәагь еикәагылоуми,
Аҩнаҭа аԥшәма ҷыц ишышхьеит.
Идәықәлароуп рымҵәышәқәа аанкыланы,
Шьҭа иаамҭоуп, ажьымжәақәа шәхьеит.

Алҵлақәа ҽырбозаргь иԥьоушьарым,
Аҳарданжьы иналахоит уԥсы.
Машьаллаҳ! Круразааит, иԥхоушьарым,
Мшәан, ажьҭаара хацыркуп Аԥсны.

«Ажьҭаарахь! Ҽаанбзиала, ажьҭаарахь!»
Иазыгәдуны игоит абыжьқәа.
Аамҭагь ирнамҭеи ажьҭаара,
Ирԥырхагам, иачҳауеит ақәа.

Ныҳәаԥхьыҙла аҵла иқәлауа,
Мышьҭабзиала рымҵәышәқәа дырҭәуеит.
Заацәоуп, асы бымбыл рыкәнауам,
Шьхатәыла аԥшҙара хнатуеит.

Ажьхәарҭа аиаҳәа дыргылахьеит,
Ауалырқәагь ԥшыми ара.
Аԥсуа ҩнаҭа аҵасҟәа шьақәгылахьеит,
Ишаԥу ирхиоуп аҩцара.

2017

ЕРЫШҒАН ҢШЬА, БЫЛҢХА ҲАРБА!

Ажәытәра иагазаргь асра,
Аҧсуа кәасқьа еиқәымхеи,
Арахь имҩахыҵуеит сасра,
Мап, игылам еиҭымха.

Абамба шыгәцараркуазгьы убон,
Адгьыл бзиа азалхын,
Аҵиаа иҽалаз ҽырбон,
Аамҭа ааир иҽырхуан.

Абарҵа инықәрыҧсон зных,
Амра налсырц иҽырхыз.
Абарҵа иахьыргӡон еиҵых,
Иақәӡбозма аамҭа инырхыз.

Рҷыҷыга рбамба наҽаҵа,
Аҳәса агәылхрагь рҽазыркуан.
Ҳазшаз ргәыхәтәы иахьыгӡа,
Илҧха рыцын, еизыркуан.

Рҷыҷыга иаҽыҵуан еиҵыхәхәа,
Нас ахахара рҭаххахуеит.
Ихиан адырды, адардха,
Аҳәса уахь инеихахуеит.
Абар, шьҭа асра иазыхиоуп,

Заа ирхиоуп арахәыцқәа,
Еицеиҟароуп, џьара еилахәом,
Нас, рдырды ианахытцуа.

«Ерышҟан ԥшьа, былԥха ҳарба!
Ҳкәасқьагь еиқәхааит» ҳәа, иныҳәоит,
«Аҩыстаа иҙыхьгьы ҭарба!» —
Аҳәса анцәахәы-ԥшҙа илыҳәоит.

2017

* * *

Шьҭа аҵх акыр иаухазаап,
Аҽаҵәахт амзагь еикәаҭәы.
Асы шьҭаҳәҳәы иаухьазаап,
Ашарагь ыкәлахьеит адәы.

Аҷыхь аҿам макьана,
Зынраз, имҵаакәа иахнагоит.
Избаз аʒыхь агьама,
Ҿамԝак иʒышра иҟәнагоит.

Ааигәа ибом ʒыхтарҭак,
Ҟәадас измоу хара цатәыс.
Днаҿыхәоит, дашьҭам тәарҭак,
Аҭыԥгьы имаʒам ҵатәыс.

Инацҵа дныкәлоит имԝа,
Имииц изымдырʒауа хьʒык.
Арахь дзаауам атәымуаԝ,
Шьхатәыла ззымдыруа аʒәы.

Мшаҽенеиԥш, иаауеит ицыԝцыԝуа,
Аʒыхь иныҽԥынгылт аҽацә,
Ашьапышьҭыбжь адгьыл ианыԝуам,
О, малсгьы иамаʒоуп аҽацә.

Агәыԥшқа иамам ҽԥныҳәа,
Шәарахк зыʒымкуазар еиҵас.

Мшаҽнеиԥш, аҳыхь иаҷыхәоит,
Иаздыруам иамоу лахьынҵас.

Уажәыҵәҟьа аҳыхь иахыкәшаз
Аԥсаатә ахыԥашам рҵас.
Иацәшәом аҽацә ахьрықәшәаз.
…Аҳыхь иаҷыхәоит ашьхарҵыс.

2017

* * *

Ахьаца бгьы ҩеижьхахьазаргь,
Иааигәахазаргь быгькаҧсан,
Зныкымкәагьы ргәы ҭҟьахьазаргь,
Ҩаҧхьа иалаҧшзаргь рыҧсы.

Иааиуеит, аҧшагьы иацәшәозаргь,
Иузахырпаҙом руахҭа.
Ҧшьаала иҩар иҷышәшәозаргь,
Иҷамхаҙо махәҭак?

Ажәҩан лаша аҧҭа хылоит,
Уажә иамысуазаргь аҧша,
Аҧҭақәагьы жәҩан иххалоит,
Ишанхазшәа илбааҧшуа.

Ахьаца бгьы аҙәгьы иҷихҙом,
О, ҧшазаргь изыцәшәо.
...Иаалырҟьаны, иақәымгәыгҙо,
Ақәарыцқәа иҷдыршәшәоит.

2017

* * *

Амахә-ԝа сыԛәгылан — иԥҵәеит,
Аҳагьы сыԛәгылан — иԥҵәеит.

Амахә-ԝа ааныскылан — иԥҵәеит,
Аҳагьы снамҵасын — иԥҵәеит.

Аҳаҳагьы снылалан — иҳҭит,
Аҳауа цқьа сгәаҵа азмырҭәит.

Сымԝа сызнылаз кәараҵоит,
Сақәгәыҕроуп, сымалагьы сцоит.

Дгьыл еизаданы ишьҭам,
Каршәрам, алар еиԥш инашьҭым.

Ԥхнызар — аарԝароуп, еиҟәыԥԥоит,
Сзыццакуам, сшьапԥынҵақәа нҵаԥоит.

Знызар — аԝарԛәаҵәҟьа хыҿеоит,
Сымԝа ианылоит еилыҿео.

Аапынра сеигәырҕьо сахьцо,
Сахьрыхәаԥшуа, — ашәҭқәагьы канҳоит.

Сцоит, афырхацәагьы хаҳәхеит,
Амала рыжәԝақәа ҕәҕәахеит.

Иҟалеи? Рҙамԥақәа цәаакуп.
Рылаҕырҙ леиуазма, ҽаку?..

Гәыԥшаарак иамҽехак избаҙом,
Амра хаа рҙамԥақәа арбаҙом.

Ҳԥибашәоит — ԥсҭазаарак сзыԥҵәоуп,
Скарахар, санааларуп, иԥҵәоит.

Ашьыжь саԥылонаҵ, сеихоит,
Ҽԥныҳәамзааит, аԥсҭазаара сгәаԥхоит.

Снеиуанаҵ, сымԥагьы сахшәом,
Сыдгьылгьы сыҵабгар ҳәа сшәом.

2017

* * *

Ақаруа иалху лымҳарыԛк еиԥш,
Аҳаскьын бҕьы иахьынҳалан,
Аҙаҙа пҟышҙа, ицырцыруа,
Ажьыргәыц еиԥш икынхалом,
Шәахәацк игәанаҭеит, иаҷыхәон,
Шьыжьын, ииаанзыжьуадаз ахала,
Иԥшқан, иаҵәамзи аҳаскьын бҕьы,
Макьана ԥьара шәытарак анхалом.
Ақаруа иалху лымҳарыԛк еиԥш,
Икылкаа сшахәаԥшуаз, иҷымшәеи,
Лаԥшы цәгьак ақәкын узҳәарымызт,
Ацәҟьа ззыргылаз еиԥш, иаҷамшәеит.
Шарԥыеҵәа иацлабуа икәеицеиуан,
Зынҙа иҟәымшәышәымзи аҙаҙа.
…Иԥыххаа инылаԥсеит ашьацгьы,
Шәахәацқәак нақәыԥхартә ирмаҙеит.

2017

АҴЛАҚӘА

Руапа иаҵәақәа ршәырҵан,
Иршәырхит.
Руапа ҽеижьқәа ршәырҵан,
Иршәырхит.
Руапа шкәакәақәа ршәырҵан,
Иршәырхит.
Руапа цәышқәа ршәырҵан,
Иршәырхит.
Жәҽан иаҵәа ҵырҧссоит,
Аҵлақәа тәрыҧсоит.
...Руапақәа ирҭашьшьы
Игылоуп еихашьшьы.

2017

* * *

Мшаҽнеиҧш, адгьыл ианылоит,
Ианыҵуеит ауаа.
Мшаҽнеиҧш, адгьыл ианыҵлоит,
Ианылар ауаа.

2017

* * *

Аԥша асуеит, аҵлақәа зазоит,
Икҽасуеит, зныхгьы аҽаҳоит.

Аурҭгьы асуеит, иԥьбароуп,
Алеишәа цәгьоуп, шьҭа ҳынроуп.

Аурҭгьы иамоуп ахатә ҵас,
Иангәаа, ижәылоит зегьы рцас.

Еиқәтәааҳа аҵлақәа хнажәжәоит,
Мамзаргьы рымахәқәа ҽнажәжәоит,

Ҽы-надик еиԥш, ишыҽуа ихәжәаҳом,
Икшозаргь, аԥьҵлақәа хжәаҳом.

2017

* * *

Сиирамш амра хаагьы ацын,
Сдунеи маʒа иаалашеит.
Сиирамш ҭымҵәауа са сгәаҵа,
Исыԛәныхҳәаны срымшеи.

Сиирамш сышьҭахьҟа иныжьуп,
Есааира ихарахоит.
Шьарда ԥышәара сырхыжьуп,
Иахьырҭахугьы сдырхоит.

Шьҭа аԥыр еиԥш сыʒрыжәуп,
Суашәшәырамхарц сеиларҭәоуп.
Сҿеыԛәкуа снеиуам ԥьоукы рҿеыжәѡа,
Аҿеыхәа иаҵәа са стәоуп.

Аʒын, ахьҭа анаҿало,
Сыхьҭшьуазаргьы, сазырҟәуам,
Зны цәԛәырпԛакгьы сгәыдыҿҿалар,
Зсаѡык соуми, сазҟьауам.

Сиирамш ниасхьеит, ацәаарагь
Сымпыҵаба ицахьеит.
Знызаргь, саԥхьаҟа сцаларуп,
Сахьынʒанеиша рыʒбахьеит.

2017

АШӘЧ

Аҭла иаумҭо аԥсгаха,
Иԥарԥаруа иазҳауеит,
Здацкәа ирыҟәыҕуа анкаҳа,
Уара гәнаҳак урҳауеит.

Ҭоуп, уаргьы абызкаҭаҳаиԥш,
Аҳатәы уҳауеит.
Аҭла ыҭцыѽры инкаҳар,
Уаргьы уаман ицауеит.

Шьыцроуп иҟоу, иуҙаҙаргьы,
Урбахьоума ушшәырҙа.
Аҭла уакәшауеит аҙара,
Махәгьы нмыжь, уҽырхьыгҙа.

Аҭлеиԥш умала узгылом,
Уеиԥшнысшьалоит аҟарма,
Акәаш хьаԥшшәалагьы угәылам,
Утыргәышьоит уаҟара.

Ашәч, аҽеԥныҳәа уадыргозаргь,
Идурҳәоит ауп узакәу.
Аҭла ахәцәа ҭукааҙозаргь,
«Сара сакәҙам», — уҽакуп.

...Ажәла зҽалақәоу уреиуоуп,
Мшәан, иҟазаап узҭаху,
Аҙын рдәынақәак узнеиуеит,
Ирԥугалоит рҽаҭахәы.

2017

* * *

Шарԥазынʒа аршәаа еиқәтәаʒомызт.
Аршәаа иасуанатɬ аԥша,
Қәаршаɷыцәгьак атɬх иаҳзаанагаʒомызт,
Цәгьак ампытɬҟьома ҳәа ҳаԥшуан.

Қәаршаɷык аакылҟьар ишәаҟьома,
Ҭынч иаʒатɬәҟьару абжьы,
Даушла, зных ҳагәқәа ҭнаҟьома,
Амчгьы иақәгәыҷру шьыжьы.

Қәаршаɷык абжьы цәгьа еиқәнакызаргь,
Иатɬанарʒзаргь, игәышуеит.
Аҿазмырцәгьеит, кырʒа аҿаҟьазаргь,
…Бажәк ланашьҭырц иазыԥшуеит.

2017

ҲҲЫБАҨ

Нури Аԥҳазоу игәалашәара иазкны

Сцәыуо сыжәбар сеиҵақьызқьызуа,
Аҳәа-ҿы еиԥш ԥсҭбарак сыхькьысуеит.

Сцәыуабжь шәаҳаргьы, шәгәаҵа ҭнашьаргьы,
Иахьҙу гәырҩоуп, ишышәҵаху ишәшьаргьы.

Сылахь еиқәыми, сыбла ихыҵуам,
Ԥсҭбарак наскьазаргь, сгәаҵа иҵыҵуам.

...Иаԥьал дзахымԥеит, ҳҳыбаҨ деиқәымхеит,
Абааш еиԥш ҳзықәгәыҕуаз ҳҳыбаҨ даҳԥымхеи.

Абааш — ҳа ҳҳырҕәҕәарҵа, уасхыр ҕәҕәак аҭнымхеи,
Абааш — хыжәжәарахым, иҟоуп, иаанымхеи.

2017

* * *

Зхьышьаргәыҵа сакәыхшоу, шьарда зымчу,
Снеиуан сҽеыхәа сақәтәан ииаанкыла сҟамчы.

Зҵаарак саргәамҵуеит, аҳбахә сҳәаҳаргьы сҭахым,
Сгәы иауама, сгәаҵа инҭаршә итҵәахым.

Удгьыл аԥсуа ианоушьеит, уақәныхҳәеит зны,
Иқәгьацаз аԥсуаа хьҳысгьы иарҭеит Аԥсны.

Сымԥа сшықәыц сықәуп, сзышьҭоу маҳаҳам,
Шьарда зымчу, ҳазшаз уоуп, сгәыхәтәы сахьыгҳа.

...Сыдгьыл иахыҵуа адырра насыԥс исшьарын,
Уи гәырҕьаҷҳәашан сыжәлар рыԥнуҵҟа исшарын.

2017

* * *

Сабду даԥсыуан ҳәа, уажәа иалоуп —
Уара узеиуоу уҳәаҙом.
Аҭак аҙәгьы иаҳаҙом.
Уабду зны дниасит хьаала, гәырҩала,
Дзахымԥо иԥҵәан иҿҳәара.
Дахҙыҙон уара узҳара.

Сабду даԥсыуоуп ҳәа, уааиуеит уи ала,
Уԥышәырччауеит, иазурхоит.
Уара аҙәк аҩнаҵа уазынхеит.
Уабду дзыԥсазгьы уазхәыцуам, иууалым,
Мшәан, ахагьы умам зынҙа.
Иуаҩсхьоу иахьа иуҭахҙам.

«Сабду даԥсыуоуп!» уацәымшәан, уацәхьамҵын,
Ҭарчеиҵас инага, уеиха!
Мышкызны уԥеиԥш еиқәнархоит.
«Сабду даԥсыуоуп!» иунаркуазароуп амца,
Ацәымзеиԥш уи амҩа унарбоит,
Уацәхымҟьароуп, — уцҳа арбгоит.

2017

АԥСУА МАҭӘА

Аԥшәмара умхуп ҳәа, дхырҵеит амшын,
Мшыннырцә харамзи, атәым дгьыл изԥшын.

Аԥсуа дахырбааит иԥсадгьыл, дзаҵәын,
Ишьҭахь иқыҵа еимҵәан, иҵацәын.

Дрылан иҳхыргаз, зыԥсахәага ҭаз,
Ашхәа зызхымгаз, ақәрахьымҳақәа зҵаз.

Иаԥсуамаҭәа ҩазан, еицакхьан аԥштәы,
Акзаҵәык акәын дзыжьжьоз — иара итәы.

Ирбахьаз иакәмызт, абырг дҵыкәкәахьан,
Зыдгьыл иацәыҳыз ҵеилагь дбылхьан.

Иаԥсуарагь шәарҭан, игәнигон, дгәырҩон.
Зхьаақәа ирыцлоз, дышхәыцуаз днаион…

Аԥсыуа маҭәала иаԥсуара хьчо
Дааиуан дныгәнысуа, дарбан дзырԥьоз.

Кырҳа дышгәаҟхьаз инмырԥшуа деихон,
Тәым дгьылк азыҳәангьы аҵеира ҭахон…

Иаԥсуамаҭәа ада дзыԥсазеи иаргьы,
Мап, уи ишәымкәа дырбомызт ԥьаргьы.

Агәнаҳа даҵамлеит — дыҟан ҭоуба уны,
Ԥсраҿынӡа ишәын дызладәылҵуаз аѽны.

Имаҭәа акәӡан хьчатәыс изынхаз,
Илаҕырӡ нақәҭәон, уи ауп изырхаз.

2017

* * *

Ауадыхә змам ауалыр ду
Деиԥшуп ауаѡгәаѡа.
Акрутәуп рҳәар, иара ҽзымдыр
Дтәахуеит, дагьрызгәаауеит.

Абаѡдан ижәѡаԛәа ћьаћьоуп,
Аидара иазшоуми.
Мгәацәатыћ ду, хыдамаћьа,
Ԥсыцәгьаʒак ҳәа дшьоуми.

Днауртәар шьтәак изирхома,
Абаѡԛәа неилеиԥсоит.
Итԯаауеит: «Ҭәак изырхуама?»
Ҭцеԥуп ахаҳә зҭаиԥсо.

Қыдуахәак шьҭихыр, деитԯамлои,
Ибҕагьы ԥнамҭәои.
Даарашәар амцагьы ицрамлои,
Еиҕьеишьоит ҭлак амҭан.

Деитԯыхәхәа, шәшьырак иҽенытԯак,
Дныԛәиар, дузыргылом.
Иурбар ѡыԥьбара ҭәыцак,
Дѡатԯћьоит, дузынкылом.

Цәаҕәароуп рҳәар, амхы дҭалом,
Дақәшәом латԯаразар.
Дахьагаз рбом ураҭагалан,
Дтәоуп хьыʒрацаразар.
2017

* * *

Аҟәыҕа инаԥш-ааԥшра ҭбаауп,
Аҟәыҕа иусҟәа нҵәом, еиҷбаауп.

Идыруеит иажәа ахы ахьцо,
Ҩ-ҷыԥәк еиԥишьуеит ацҳа хҵо.

Зшьаҷа еихызго зны иҙбаны,
Дахьҙхыҵуа идыруеит мшынк иаԥну.

Ибарҭоуп, ус Анцәа дишеит,
Иреиҕьу аҳкәажә зны длыхшеит.

Дызԥыло — имшьҭа цәгьоуп, рҳәарым,
Дахьнеиуа аҷҟаза иҷыҩ рҳарым.

О, илаԥш цәгьам, игәы разуп,
Цәгьа-мыцәгьа зхәыцуа — уи ҷаҙәуп.

Аҟәыҕа дтәам, дзышьҭоу уаҩроуп,
Иԥшырҭа шгәыҕроу збоит, хароуп.

2017

ЦЫРАК АЛАҲА

Аҵла амҵан уаатәар иҷсыршьагоуп,
Адгьыл анаалеит алаҳа.
Аҵла аҿарҭбааит, аҳауа гәыжьжьагоуп,
Шоураз, ишәарҭам ианазҳа.

Амахә зҩычо абҕьы иаҵәа ҟьаҟьоуп,
Иақәшуазаргь амра ашәахәа,
Зааyп аҿыхра, макьана икьакьоуп, —
Згьама абара иазхьуа.

Ассир, зҿамаҿа ҷшӡала иахьӡаша,
Аамҭагьы ақәшәеит сынтәа.
Сылаҷш цәгьам, иҟои ҳәа сҵаашам,
Аҵла амҵан сантәа.

...Цырак ҿыхтәзаргь — уажәнатә еимакхазаап,
Ашьхыцқәа афҩы хаа еизнагеит,
Ацха еиҷшны иагәылҵуа ргәаҷхазаап,
Заа алаҳа иаанагеит.

2017

АПҟЫЗҬРА

Гыгшәыгқәан, рымԥа мырԥашьа,
Ианысуан, рышьҭақәа анҵа.
Изшаз иҙбон изыниаша,
Зны баша иҭырҟьон аҳәынҵәа.

Гыгшәыгқәан, рымԥа ианылоз —
Анырхуан, уи рҽаҵахәын.
Иҕархаргь, абна еинылон,
Еснагь рыхәҭаагьы ҵәахын.

Ицеит, ақәылаԥцәа ыҟам,
Гыгшәыгкгьы ашьҭа убаҙом,
Ианыҵит абна анҧырҟа,
Шәарахк машәыршәагь иааҙом.

Гыгшәыгкгьы ыҟам, мԥахәасҭагь,
Рымԥа ианымлеит ауаа.
Арахь аҙәгьы иҽархасҭам,
Абаарраҽ ҧҟызуп ииуа.

2017

* * *

Уаанʒеиɳш, аɳхыни аʒыни еилыҵхьан,
Аҭакаргьы абаҟаз, ихҿхьан.
Заа зхы иахәахьаз ҭагалан рыбжьыҵхьан,
Уажәы аʒынгьы иара аамҭа иазхьуан.

2018

* * *

Ашьхақәа ирықәҵуеит асы,
Аʒын рышьҭахьҟа иааныжьуп,
Аɳхынрагь мцашеи лассы.
Адгьыл иаҵәарак ахыжьуп.

Ашьхақәа ирықәҵхьеит асы —
Аамҭа ааит, иʒыҭыроуп.
...Ржакьа шлаҕәаҕәақәа рҿассы
Иубо ахрақәагь рхы-рҿы хтыроуп.

2018

* * *

Сузхьуазаргь, амш, унаскьазгеит иахьа.
Изуцәызʒои, имариамызт.
Уеихеит, сааныжьны уцеит хәылбыҵеха.
Сгәы инҭысҳәааит: «Иуаарамыз».

Сузхьуазаргь, амш, унаскьазгеит иахьа,
Сыцццакуеит уажәы аѡныҟа.
…Зны снаскьоугашт саргьы хәылбыҵехак,
Агәра сзымгауагьы сыҟам.

2018

* * *

Униас уабацои? Усзышьҭуам,
Ашықәс, сгәы узыбылуеит, изʒом.
Сажәит ҳәа, иумырʒроуми ушьҭа,
Ҳѡыцьагь ҳаишьцылахьан, зегьы срыхьʒон.

Аҧыц аасыҧгылар, узцом ҳәа,
Сымѡа исзацымҭо саанхар.
Ҳаинаалаʒаргь, уусқәа нҭәом ҳәа,
Саршларгь, салаʒап сеиқәхар.

2018

АМЗАРА

Шықәсык ниасзаргь, сашшуам,
Сразҟы сыцныҟәоит сахьымхәуа.
Суҭааит — еиҕьу ҳәа слаԥшуам,
Идыр, тәым ԥьашьахәык сшазхымхуа.

Сузхьуан. Сцазаргьы, сара
Схынҳәит, гәхьаагарак сыцрымшәо.
Ҳаиқәшәеит, ԥхыҙым, Амзара,
Абар, сгәы ззыбылуа, сгәы зхымшәо.

Ицоит сгәырҕьара хыхәхәа,
Қәрадук уаҭәашьоуп, уеицакуам,
Уԥшҙоуп, суқәныҳәоит ѡаԥхьа,
Иаанхом сныҳәаԥхьыҙ мнаҙакәа.

Сзыхьҙо маҷысшьом, изҙом,
Сразҟы сыцызшаз, усхылаԥш,
Ицоит, сышықәсҟәа ццакҙоит,
Ҳаицыз, сыҵумыршәан улаԥш.

... Еснагь алуқәагь гьежьуам,
Аҙы амҵәар аҙлагара.
Ҽазны сзымааҙаргь, уажәуам,
Мшаҽнеиԥш уацила ашарккара.

2018

КАСЫШҬАС АШЬХА ИҚӘЫРШӘЫН АСЫ

Ашьха иҩахыкны жәҩан иаҵәа саҵаԥшуан,
Ҭагалантәи ашьыжь иацын ашәаԥшь.
Ҳкәасҟьа абарҵа амра ныҵашлап —
Макьаназы шәаԥшьын, еиԥшын аҵәаԥшь.

Ашьха иҩахыкны аԥҭақәа хылахьан,
Иахьа ашарԥаз ажәҩан хырҟьеит лассы.
Ашьыжь ашьхақәа аԥҭақәа рԥылахьан,
Касышҭас ашьха иқәыршәын асы.

2019

* * *

Ажәҵыс аҧра ҟанаҵоит,
Ажәҵыс акәтаҕьқәа хнаҵеит.

Стәылахь ааԥныла иаауеит,
Стәылаҷ аԥсаатәқәа ииуеит.

Аԥшқақәа хнахзаргь, ихьҭам,
Рыфатәгьы аԥшаауеит шьҭа.

Аԥшқақәагь нхыԥраан ицеит,
Аԥшқақәагь аԥыршьа рҵеит,

Жәҵарақәоуп, рымҩа лашоуп,
Жәҩанаҷы аԥырра иазшоуп.

2019

АХЬАҬЛА

Ашьапы ианықәгылаз аҬла,
Амахәқәа ажәѽан Ҭрыԥссон.
Излагылаз ацлабуан, дацла
Аҕәҕәарагь ргәы еиҟәнаршьшьон.

ИзҬашьыцуаз аҬла лаԥшықәҬан
Ԥшатлакәк иахәхап ҳәа иԥшын.
Икәашарц ҟәадасгьы ирықәҬан,
АҬласса ргәаҕқәа ахьшын.

Иахаанхеит, аҬла каҳаит.
Ԛ-ҬлаК рлахьынҬа иагеит —
ЕиѽнамҬәеи ишшаʒа изқәаҳаз.
Мҽыс изҬаххазгьы иргеит.

Аԥшатлакә зиааиз хәарҬагәышьан.
АхьаҬла шьарда иѽахьан.
Аҭоубыҭаз уи рҬаххагәышьеит.
…АхьаҬла анкаҳаз иԥсхьан.

2019

АШӘҬҚӘА КАНЗОИТ

Апытҟәырқәа гәыргьон, ашәҭқәа ргәылҵуан,
Рыфԥы хаа ихнахуан зегьы.
Амати зыԥшаауаз ашьхыц цәырҵуан,
Инылатәон ашәҭышқәа ргәы.

Ишаалац иаауан, рымԥа ылхын,
Иахашшаауа иҟам рлахьынҵа.
Кәыбрызаргь, иубашам ашәҭқәа иргәылхо,
Уажә аԥшʒара адәы иахьыгʒан.

Изгәаҕьрыда ҽынла ашәҭқәа рҽыхра,
Еилыҕраа иаанзыжьрыда адәы,
Аԥсабара иацәыʒрыма лахҽыхрак,
Аԥсаатә еиԥш амҵәыжәԥа рҟәыды.

Ишаԥу еиԥш, ашәҭқәа рҭыԥ дырԥашьом,
Ирылаҽхәо адгьыл ҽырбаʒоит.
Иршьаҟьар игәнаҳауп, рхы рзыриашом.
…Ҿҳәараказ рхала иканʒоит.

2019

АМШЫН ҚӘЫҢСЫЧҲАУЕИТ

Амза зхалашо аҵх-ҵәца наскьоит,
Амш ццакуазаап, есааира иааскьоит.
Ҭынч, хрыжь-хрыжь ҷьара ҧшакгьы суам,
Ацәа иалоушәа, бҕьыкгьы ҵысуам,
Амшын иазычҳауам,
Амшын қәыҧсычҳауеит.

Аҵх-ҵәца ажәҡанаҿ аеҵә каҷҷоит,
Ҵоуп, амшын агәы еиҟәыҷҷоит.
Геи-шьхеи ргәы раҳаҭуп уаха,
Аҵх сҽагәылак саргьы снеихап.
Амшын иазычҳаум,
Амшын қәыҧсычҳауеит.

Ҭынчроуп, мшынуп аҭынчра зҭахӡам,
Гәнаҳак иаҵыҵма, еиқәтәашьа зықәӡам.
О, иӡыҡӡа иҭатәазаргь аҭра,
Мап, иазыгәаҕьрым аҵх аҿыҭра.
Амшын иазычҳауам,
Амшын қәыҧсычҳауеит.

2019

АЗХЫҬРЕИ АЛЫКЬИ

Аʒхыҭра алеишәа цәгьаʒазаап,
Алыкь аҽықәнажьт аҟәара.
Уажәыҭәҟьа машәырда еилгазаап,
Аҽарцәгьар аҧаҩқәагь ҽнарбгарын.

Аарҩарахар, аʒиасгьы иагхар,
Алыкь цәаакырада ианҩа,
Ʒыда-ҟәара иқәнакыз акәхар,
Иазҧшымкәа иамоушеи агәырҩа.

Аʒиас еилаҽҽо иубашам,
Ʒыҧҧаран инеилап еиқәышьшьы.
...Макьана алыкь еиҟәыҧҧашам,
Ҽа ʒхыҭрак иазҧшуп еилашьшьы.

2019

ХАРАНТӘИ САУЕИТ

Харантәи сауеит,
Уара уакәҳам ҳәа зҳәаша дҟаларгьы,
Џьара сымԥа иаԥгыло синиаргьы.
Харантәи сауеит,
Идыдыхуан, ҽазных имацәысуан,
Қәаршаԥызаргьы, оума сыхҵысуан.

Харантәи сауеит,
Зи-мцеи срылсны, атыша сҽацәыхьча.
Зегь зымчу, еилшәарада ҳаицыхьча.
Харантәи сауеит,
Ашьа шсыхьшыз, сшьаркәасҭа ишхызгьы,
Сеилышшон, џьашьахәыми исхызга.

Харантәи сауеит,
Са саԥсуоуп, аԥсҭазаара сацуп,
Имариамзаргь, еидараны сатҷоуп.
Харантәи сауеит,
Сахымкьо сануп сара сымԥа,
Тәымџьара сымԥахытҷуам исымԥатә.

Харантәи сауеит,
Уара уакәҳам ҳәа, зҳәаша дҟаларгьы,
Џьара сымԥа иаԥгыло сыниаларгьы.
Харантәи сауеит,
Еицакра зқәым сҭарчеи шәыршәыруазааит,
Сааԥсаҳаргьы, исымыздо ииуазааит.

2019

АԥҬА МАРДУАНҚӘА

Амзахь ихало аԥҬа мардуанқәа,
Руак снаҽалар сҬаххоит.
Ҳәааа змаӡам роуп ажәѡан аҬуанқәа,
Схы санақәгәыҕ — сеихоит.

СшәыҬашьыцуеит аԥҬа мардуанқәа,
Амзахь зымѡақәа хоу.
Ажәѡанаҽ сахьақәак цәырҬуеит иӡыӡымкуа,
Амзахь ацҳақәа хҬоуп.

2019

АԥАҨ ҿЫБГАР...

Аԥаҩ ахыҟаан игылоу ахьаца,
Аҩызцәа ԥшуп ианҭало ҳәа хланҵы.
Ирбоит шьҭа уаҳа акымзарак ахәаҙом,
Амшын ааскьацыԥхьаҙа амшқәа зыԥхьаҙо.

Хьацазаргь, аԥь еиԥш иҩәҩәамзаргь анарха,
Аԥаҩ адацқәа аларԥан иакуп.
Ес-шар игәыҩгәышьоит дгьыл ҿыҵк анахап,
Амшын цәқәырԥагьы — аԥаҩ ҳаракуп.

Гәырҩәҩәагас ахьаца иадхон амыҩқәагь,
Ианшәарҭаз атԥла цәырԥуан ишәаны.
Ашәшьыра итԥамхац атԥла амахәқәа,
Иззылԥхаз шьыцуеит цәымҩыс ишьаны.

Аԥаҩ иазааигәазаргь, хьаас ирымаҙам,
Аԥаҩ ихыҟәгылоу рԥырырхыр рҭахуп.
Хьацак ашәшьыра рзыхгом, ианышәаҙом.
Разҟумашь, ԥаҩк ҿыбгар зегь еицҭахоит.

2019

АԥШЕИ АԥСЗИ

Ушақәымгәыҕзо, угәуҿанҙамкәа,
Иуҿанагало анузымдыруа аԥша,
Амҩа иқәзаргь, ԥаҩ змаҙамкәа
Маҙа инеиуа ҙиасми изеиԥшу.

Аԥша, згәы зымҟьауа раайгәа умнеилан,
Гәырҕьаҿҳәашазаргь рыздырҙом ирзаауго.
Ухжәоуп, ухәжәоит, уҟазшьа ԥьбара рҿеила,
Уҟаларуп, аԥша, угәра рго.

Гәыбҕан узрыҵом, зҿуцәызыхьчо ракәзар,
Имырхьаа ихыжьны ирыжәуҵоит аҙы.
Уеихоит, издыруада мҩамшны уқәзаргь,
Аха уаазқәылаз ихҵоукҙацәоит аԥсҙы.

2019

АШЬАЦ АЦЫНХӘРАС — АҲАҭГӘЫН

Ахәыԥшъа ашьац иатҵәара…
Арантә унхыԥшылоит амшын.
Нахьхьи ԥьара ашьха катҵәарахь
Иазԥшымкәа инхылоит ашәшьы.

Ахәыԥшъа инықәыԥхоит амра,
Иаахьоу рахьтә дубом ишәаҟьаз.
Ирыламызт, мап, ҳарамрак,
Араҟа ашьацра зшьаҟьаз.

Ахәыԥшъа ихалон-ихыҵуан,
Агәакьацәа рылахь еиқәын.
…Хәраҭыԥҵасгьы адгьыл ианыҵуам,
Ашьац ацынхәрас — аҳаҭгәын.

2019

АШЬЫЦРА

Дгьыли жәԝани аԥсҭазаара рыбжьазаргь,
Еиҽаԥшыр аԥҭақәа хылоит.
Ажәԝан уаҵаԥшыр, уазгәакьан уашьазаргь,
Амрахәага убла иаахгылоит.

Аеҵә рыбла ҭыԥхо унархыԥшыларгь,
Сумбаʒои ҳәа, амза шамшамуеит,
Аҵх ҽнаҭыхуеит: «Са соуп шәыздыԥшыло,
Ижәбахьеит ҽакала ишамуа!»

Ашьха сцоит ҳәа, мԝа харак уқәлар,
Иагәамԥхар, аиԝхаа узҭысуам.
Ашьха каҵәараҽ анаѣкә аҽықәлар,
Унеикәѣьашаргьы, ахра узаҽысуам.

Мԝазаҵәык ҳамоуп ҳәа, аʒиасҟәа гәрымуеит,
Ишырбарҭамгьы рхы ахьдырхаша,
Анкьа рхалагьы илрымхи рымԝа,
Амшын ахь рымԝа иахѣьашам.

Ааи, мшаҿнеиԥш, иԥьашьахәуп аԥсабара,
Ииуа амши аҵхи шаҳаҭуп.
Ажәԝан амҵан адгьыл гароуп,
Лахьынҵоуп, ҳаныʒбом иҳаҭәоу.

2019

* * *

Ашьха ажәҩан алакыҵа
Шәытак анхалазшәа ишәшьуп.
Ажәҩан аҧҭақәагьы хыҵуам,
Еигӡом, қәаршҩызаап ирыхьшу.

Ага амра кацеиуеит,
Иҟам ихызҽуа аҭакар.
Амш ҳаргәыҕуеит, ҳаицнеиуеит,
Ҳамҩа ҳҽаҟәоит агәра ҳамгар.

Ашьха ӡиасқәа шәарҭам,
Аарҩарак иацәшәашам, ргәы ҭәуп,
Ага шшоуроугьы рбарҭам.
Илырххьоу рымҩа иануп.

Рымҩа рымами гәадурас,
Ашьха ишизгьы рӡаӡом.
...Ҧсыхәа шрымамгьы рдыруеит —
Ага имиаскәа изцаӡом.

2019

* * *

Рыҧсахәага ныҭшәаанӡа,
Абыҕьҩеижьқәа аҵла иҿшәом.
Ишҿыхауагьы шаанӡа,
Ҳааҧсеит ҳәа жәакгьы рыҿшәом.

Иадыргәышьоит аҵла —
Иаанрыжьп мышкымзыр мышкы.
Рхыҧхьаӡарагьы иацлоит,
Абҕьҩеижьқәа азынкылом акы.

Иҿанхалацәаз руакгьы
Ныҿшәан, инҭалеит хланҵы.
Иахнагароуп ҽа гәырҩакгьы,
Иахамышҭуа бзанҵы.

2019

* * *

Ахышә асаркьа иадызбалон,
Амца зкыз ахәыблы.
АгәыҒра аацәырҵуан, нас — ибналон.
Рыцҳарамхоз ианыблы.

Аӡы иацәымшәои — амца хымҽи,
Амца алымҟьеит ахыб.
Ахышә асаркьа ҿоуп, иҧымҽит,
Алҩақ иашәзаргь, еиқәырхоуп.

2019

ААҬӘ

Абаҳча аҳаҵла амахәқәа еиҵнахит,
Ишаҵашьыцуаз иазҳаит.
Иҽалаз ашәыр агьама ихнахит,
Ихьыдхәо иҽан ақәыпсҳа.

Избан, измааноузеи, ашықәс еилнахуеит,
Аҳауа, ма алаԥш иахҟьоу?
Уажә амра шәахәала асахьақәа ҭнахуеит,
Аԥша асуам амахәқәа ҟьо.

Ашәырхкқәагьы ниасит, цырақәакгьы ҽамхеит,
Ҭагалан — абҕьы каԥсахьеит.
Абаҳчаҽ иаҵәарак ашьҭақәа аанымхеит,
Зегь рылымкаа аатә какәхеит.

Аҳаҵла зыхҭоукзеи, аатә, уабақәнагалеи?
Авҵиаа узырҳәартә уаазгеи?
Уныҟәошәа убама ҭагалан қәнагала,
Иуаҭәам, аҟазшьа бааԥс зҵугеи?

«Аҳаҵла ду ашәҭқәа гәылҵыр сырԥырхагам,
Абҕьы-иаҵәа ҽалар сгәышʒом.
Иҽало ашәыр са сзы ихырҳагам,
Шәахызбаауам, агьамагь збом.

Аԥсҭазаара сызҭаз ԥсымышьҭыгак сзишеит —
Аҳаҵла иалоу аҙы.
Аҳаҵла ду иалшап, сныҟәнагагәышьоит,
Иаԥсоуп, ирҳәалап абзарҙы.

Дац-ԥашәла сеибыҭа сыԛәгылаҙам адгьыл,
Аҵиаақәа среиԥшҙам зынҙа.
Аҵиаа сыхьҙуп, аҵламахә сузадгом,
Сахубаартә еиԛәшәам слахьынҵа».

2019

ҚӘАРШѼУШӘА ИЛЕИУАН АКАКАН ҨЫШӘШӘАУА

Акамбашьқәа ашьха иргашам,
Ага ʒмахк анырба иузыҭгом.
Иԥсылмыткуеит, иудыруеи изыниаша,
Аԥхын шоураз, амла рҿадыргом.

Аҟәарҟәарқәа бжьы цәгьак рхылҵуеит,
Рцәаара збарҭам, слымҳақәа ҵырхуеит.
Шьыжьнаҵы — анаҟәгьы хыҵуеит.
Ашьха аҵас уанацымныҟәа уахьнархәуеит.

Сазыԥшымзи сҭыԥ сзахымҵуа,
Анаҟә иалԥхаз амрагь аашеишеит.
Иниасит сылаԥшгьы рхьымʒо,
Хьҭак шаҨазгьы, жәѼан-гәы лашеит.

Акамбашьқәа араҟа иузырбозеи,
Амѽагь иқәлом, иалашәом рыԥхыʒ.
Аҟәарҟәарқәагь ыҟам, изхәарҭоузеи,
Иреиԥшнысшьалаз бжьык сазнархәыцт.

Ҭагалан араҵлақәа гәамҵуан,
Ԥшак аакылҟьеит рымахәқәа ршәшәауа,
Иҟәарҟәаруа акакан еиланамҵеи,
Қәаршѽушәа илеиуан акакан Ҩышәшәауа.

2019

АШЬАБЫСҬАГЬ ИАЖӘУАН АЗЫХЬ

Абахә иҵхәраа иааиуа зыхьуп,
Сазызырԝыр сҭаххоит абызшәа.
Уи шьха зыхьуп, еиԥшзам зыхаак,
Ишгәырԥсаҳәагоу збоит оумашәа.

Амԝа иқәуп, зымԝа нымҵәо,
Иахьныҵыҵуа иаангылом ара,
Агьама збаз игәы иҵнымҵәо
Уаҵәгьы даанагахуеит арахь.

Иаабац ашьха абахә амҵа,
Зынразаргь, уқәнакуам аҷыхь.
Азәгьы ибашам абахә гәамҵуа.
…Ашьабысҭагь иажәуан азыхь.

2019

АДӘЫ

Адәы иатҵәа ашьац канʒахьан,
Адәы иатҵәа хьыԥшшәалоуп иахьа.

Ҭагалан ашәхымс ааигәаʒоуп,
Сыжәбома ҳәа ҷнатуам, имаʒоуп.

Адәышкәаҕьаз иадыруеит, харам,
Ҭагалан еиԥш, ʒынрамхои ара.

Адәы иатҵәа цәҳәырахашт лассы,
Ианаамҭоу иныкәнатҵоит асы.

Адәышкәаҕьаз асыбымбыл иацәшәом,
Иантҵаауа қәа цәыкәбаркгьы аҷшәом.

...Есышықәса ʒынрак ахнагоит,
Ашьац иатҵәа аапынрак иаанагоит.

2019

* * *

Аҵла ахьҧырҟаз азмырхакәа,
Еиларыжьит ақыдқәа,
Абна шхыршьаауаз рмырҳакәа,
Имҩанырҵон реихақәа.

Амахә рыцҳақәа рҭахымхеит,
Ираҭәаршьом зынʒа.
Ҟдык ианашьҭоу — имыцхәымхои,
Аҧхʒы карҭәоит рыҷекынҵа.

Аҵла нытҵакны иҧырҟон,
Изуҭода шьҭа гәыбҕан,
Аҵла каҳар рнапы еинырҟьон,
Ара амыҕқәа рбылхьан.

Аҵла иҧырҟаз аанрыжьуазма,
Қыдсаҟәакгьы убаʒом.
Фархьк аанхазаргь — мҷыс иршьозма.
...Аҳаскьын еиҧш иканʒон.

2019

АԥЬЫКАХРА ИААМҬОУП

Аҳауа знаалаз апырпыл ҟаԥшь ҷыхуп,
Ирыԥхны икнаҳауп иԥшʒаʒа.
Аԥшәмаԥҳәысгьы иахьа цәгьа длахҷыхуп,
Аԥьыкахра иааамҭоуп ҳәа иԥхьаʒоуп.

Амарҭхәқәа ирылоуми лҵыбра, лраҳана...
Хкы-хкыла иахәҭоу зегь лырхиахьеит.
Лҳаҟьеи лыԥхныгеи урҭ рыʒбахә раҳама,
Аҷамаҷа афѡы хаа иазхьуеит.

Аԥшәма лнапкымҵа шыссирхо ѡашьом,
Аԥьыкҵәаҵәа зхьысыз даҽеакхоит.
Ԥшʒала, шьардаѡхоит иалоу збаша,
Ачеиԥьыка агьама хаахоит.

Мшаҽенеиԥш, аԥсуа ԥҳәыс лнапкымҵа ʒырзго,
Аԥьыка агмыз аѡнаҵа.
Аҳаҟьа иқәҵыз аԥьыка цәырзго —
Адунеи иалоуми лыхәҵа.

2019

АГӘЫРҒЬАРЕИ АГӘЫРҨЕИ

— Сгәырғьара сақәиҭын, сааиуан насыпла,
Гәнаҳак саҭам, ихаҭа.
Сыуара иашьҭамзи, сиеихырхәон сықәла,
Ацәгьаз срыман сыпхаҭа.

Сгәырғьара ишамамыз ҳәаа, сшьацәхныслеит,
Шьыцрак самоуп сыхҭакы...
Нанамгак сиеиғьымкәа, сааиуеит сныгәнысуа,
Сшашьҭоугь, сақәшәом сыгәҭакы.

— Бзиа уаныћаз уахнампааи, сфырхаҭа,
Сымҩа шәзапгылом ҳәа уҽхәон.
Уакәымхеи хьӡыдагьы иҭахаз зқәаҭа,
Шьардаҩ уалаӡаргь рҭаххоит.

Сышћа уаанагазаргь, иџьоушьом. Зхы зхашҭуа
Ус дрызныћәоит зегь зымчу,
Ираҭәеишьаз ћәнызшьо шьаҽак инаишьҭуам,
Зныхгьы ирхићьоит ићамчы.

2019

АКАЧА* КНАҲА

Ахчныза иақәымгәыҕуеи амца,
Ҧхара згым ахәышҭаара.
Маʒасгьы иаҭои ҳәа уазымҭаан —
Аҵьынҵь иахʒыʒаауеит ара.

Аҧацха шьардагьы ахыҭуеит,
Аамҭа иаҽнамхкәа иаауеит.
Мшаҽнеиҧшгьы асасцәа мҽахыҭуеит,
Рныҳәа-ныҧхьыʒ уаҳауеит.

Акаҷа хәарҽхаʒаргьы — гәнаҳам,
Аҧшәма имоушеи ацынхәра.
Ажәытәра иамгаз ахакнаҳауп
Зымца ҽымцәо ахәышҭаара.

Аҧацхаҽ амцажәла еиқәыми,
Акаҷа кнаҳагьы зхьыҧшу.
Акаҷа ҭәаҳәла еибаркыми,
Ҟәҵьалзаргь, ҭәаҳәуп изыхшьу.

Акаҷа кнаҳа узыкныхуам.
Аҭас иацәымʒуеи аҭакы.
Аҧшәма иҟамагь изыҟәныхуам,
Мап, иазыҧсахуам ҽакы.

2019

---

* Акача — архышьна цәырҭаанʒа, аҭламахәы иалхны, ажәытәʒа аҧсуаа рхы иадырхәоз, иахьагьы рыбзазара иацу маҭәаруп.

НАԤШЫРҬАС ИҲАМОУ

Ҳазнысхьоу амҩа аадыруеит,
Имариаҵәҟьан ахы ҳнамырбеит.
Ҳаинаалеит — шьҭа ҳаибадыруеит,
Ишмақаруазгьы, ҳзыхь ҭнамырбеит.

Ҳаанзыжьуа амш гәазырҳаган,
Имцаҙеит ҳара ҳзы иҵацәны.
Ааԥными ҳашьхара, ҳага, —
Ҳаицаԥылеит, ҳцаларуп ҳаицны.

Ҳазнысхьоу амҩа аадыруеит,
Иахьанҙа ҳаиқәхазар — ҳзаҵәым.
...Ҳазнысран иҟоу ҳаздыруам,
Наԥшырҭас иҳамоуп уаҵәы.

2020

ҲҧЕИПҧШ ЛАША УАЗХӘЫЦУАЗАР...

Ҳпеиҧш лаша уазхәыцуазар,
Уаҽыҧшла Дырмит иҵынха,
Шәышықәса ахыҵуазааит,
Ҳдоуҳамԝа ҳацәмырʒ еиқәзырха.

Ҳпеиҧш лаша уахʒыʒозар,
Иуцзааит Леон ихыпша.
Уаламʒан — уахьымʒозар,
Ианаало ацаҧха маʒа ҧшаа.

Ҳааишьа угәамҧхозар,
Ишьҭых Ефрем иҟазшьа.
Унеишьа еиҵамхозар,
Уаҵәгьы ҳаиқәурхоит ҳәа ишьа.

Усҟан иузырымҳәои:
«Абар, Владислав ихаҭа!»
Ԝадароуп, укарамхааит!
Иԝоугароуп уанʒа шә-маҭак.

2020

АҘИАС АНЫҨӘАШӘА

Аарԝароуп, ирыгхеит аҙиас аҙмыжьқәа,
Аҙиас хыҵуа иубаҙом.
Шьҭа нанҳәагьы ниасуеит гәыҕрак аанмыжькәа,
Жәԝантәыла аԥҵақәагьы хҙам.

Аарԝаразаргь, згәы змышьҭыз аԥсабара,
Ашьара иқәлауеит, ихьшәам.
Уажә агаҷа ҭынч аҵакар ахнагароуп,
Иԥшуп, иабозаргь оумашәа.

Аҙиас зыҕҕараны ицоит ихәыҵхәыҵуа,
Маҙак ацәыргара аҵахшәа.
Анеишьа сазыԥшуеит сгәы хыҵхыҵуа,
Уажә сыбла сзаҨәгом аныҨәашәа.

2020

* * *

Ақәа леизаарын иаха,
Макьанагьы адгьыл цәаакуп.
Аԥшеи атҵхи еизынхан,
Еинымшәакәа аԥша ццакит.

Иахьааз иаабуаз ԥьнашьан,
Иаха а҂еазымҟьеит рацәак.
Ицеит, иалшазгьы ҟәыншьа,
Ҭцла хәарҿқәак шҭаҙыҙауаз рцәа.

Абар, ҭлазатҵәыкгьы хжәам,
Ҷҳәарак рымазаап, еиқәхеит.
Иаршәшәаз рымахәқәагь ҷыжәжәам,
Ҭаха шырнамҭозгьы иахак.

Аԥша гәамҭуа ицахьан,
Ирҷаз абгьѿеижьқәа ҷыршәшәаны,
Урҭ роуп амчгьы зықәха,
Ирԥырҭит рыԥсы рхыршәаны.

Ақәа леихьан, ихкәахьан,
Сахьатҵаԥшуаз — ажәѿан еихыккан.
...Махәқәак рыбгьѿеижьқәа анрыԥха,
Рылаҕырҙ цәыкәбарқәа рхьыкәкәон.

2020

ААҬРАҽ АБАҒЫРҚӘА

Асы-бымбыл леиуам, иазнархеит.
Ишкәакәаҙа ишьҭами шьамхахьы.

Ҳбаҕырқәоуп ҳәа, аатҵра еимдырҟьоит,
Ирзырҳәаргьы: «рыжәѽақәа ҭҟьоит».

Мҵәахы-ԥшаа еиԥшуп уажәазы,
О, баша инахәозаргьы аҙы.

Цәыкәбар-ҙык изалаҙом иахьа,
Игәыҕуеит, иазԥшымзаауеи шьыжьхьа.

Ачеиԥьыка згым ауп аѽнаҵа,
Зынразаргь, макьанаҵәҟьа ихьҭам.

Абар, лара, аԥшәмаԥҳәыс даауеит,
Аҵарақәа шгәаҵеиуагьы лбауеит...

Ирыцҳалшьоит, ддәылҵит адәахьы,
Иахылбаауам, иҟоуп рҽаҵахәы.

Ианыҟаҙам — иҟоуп хәашақәак,
Аԥагьара алам рҟазшьақәа.

Еилыхароуп аатцраҷ уажәазы,
Ирзымхар ҳәа атцарақәа шәаҙом.

Макьана иалаҙоит аҭып,
Нас — агаҷа асы-бымбыл ҙыҭып.

2020

АҧЫРҒЫМЦА АҧШШӘЫ АХЫГГОН

Ахәышҭаара зықәгәыҷуаз
Акәасҭҭа былхьан.
Ахчныза аҵнымхеи,
Ахчныза — еихан.

Аҧырҷымца ҧшьаала
Агәырԥа иагон.
Еицакхьан ҟазшьала,
Аҧшшәы ахыггон.

Иҷыцәаауеит уахала,
Еиқәтәахьеит, иарҧхом.
Иҿҳәахеит ахала,
Уажәшьҭа амчгьы хом.

2020

АҬЛАГӘАҨА

Ааԥнызаргь, апытҟәырқәа ылнагеит,
Иубашам абҕьы ҿассы.
Иаҵаауазгьы мҩахәасҵак ылрымгеит,
Заа ишьҭытцзаргьы асы.

Ихахаҙа иаанымхеи амахәқәа,
Ҭцлагәаҩоуп, иҩаз ҿышәшәоит.
Ихҵаркҙеит ирыцәлауа амыҕқәа,
Аԥшалас рыԥсы ҭнаршәоит.

Иабаҟаху, иацәыҙхьеит аԥшҙара,
Ашәшьыра ианытцатәаз рхаршҭ,
Шьҭа амԥангьы иубом, иазхьаԥшҙауам,
«Ҭцлагәаҩак ажәызаап», — рҳәашт.

2020

ИАХӘОН ЕИЛАҲАН АТӘАН

Ақәаб ҭаулоуп даара,
Рыхәҭаа иашьҭоуп егаҩы.
Акәац агьама рбароуп,
Ажьхы раҙауам зегьы.

Ақәаб иҭоу иахьашьҭоу,
Жьыхәҭак иалаҙо дубап.
Ирбом жәҩашәаҟьак ашьҭа,
Изгаз ирҭарын авба.

...Џьоукы зыниаз рҿанраала,
Жьыхәҭак рмоузаргь, ргәы дырҭәуан,
Ираҙаз ршон уаҩрала,
Иахәон еилаҳан атәан.

2020

* * *

Асырҭы иаҷылгаз ашуқьаҭ,
Илрышҳауан.
Лнапкымҭа амра хаа инаҭ,
Дааԥеиԥшуан.

Амырхәага налаԥхон, иарбон,
Ишкәакәаҙан.
...Сшәа агәара иахьықәршәыз иҵеырбон, —
Агыбранҙа.

2020

ҬОУМЫШЬ ИАЛАЛОИТ ЛАҒӘАШЬ

Иаабац ҙиаск еиԥш амҩа иахьықәу,
Кәыдры иацлабҙом зынҙа,
Аҙбахә шәаҳаргьы, шәҵаарым: «иабыкәу?»
Ҭоумышь ахьҙуп, имаҙам.

Аура, аҵбаара акәҙам ухызхуа,
Аҽықә уԥсы унаршьоит.
Знык уаҵаар асахьа ԥшҙа ҭызхуа,
Џьанаҵ ҭыԥны иушьоит.

Ҳәаас ирымами Кындыҕи Тамшьи,
Ҩ-дунеик – ҩ-қыҵак еимадоуп.
Мап, еилнахҙауам аҵхи амши,
Аҙиас цоит, аԥсы ҭоуп.

Амҩа ылхуп, ари џьашьахәума,
Амшын иалалоит Ҭоумышь.
…Амҩа иқәу аԥсҭазаара рҵахыми,
Ҭоумышь иалалоит Лаҕәашь.

2020

* * *

Аԥшәма дныҳәоит: «Амш лаша ҳзырша,
Мҩамшгьы ҳақәҵа, ҳаагәаҭа ҳазшаз!»

Мап, аҕьычҩы, амаӡақәа натцх,
Амш наскьаго деилаҳауеит атцх.

2020

* * *

Ааӈын
ашьац ӈшқа афҩы хаа ахылҵуан,
Аӈхын,
аʒаʒа аӈсы ҭанаҵон.
Иахьзеи,
ҭагалан афҩы хаа ахыҵуан,
Игәнызгоз
адәҳәыӈшгьы алахь еиқәнаҵон.

Ашьац иаҵәара абаҟаз,
ихҩежьаан,
Аҵиаа афҩы хаа еицакхьан,
ҿакхон,
Снаҵаарц сҭаххазаргь,
сажәа самеижьо.
...Аʒын ӈсабара
ус аҭахын.

2020

* * *

Ашәышықәса сақәлахаргьы,
Шарԥыеҵәа бадызбалоит.
Ҭаҳмадаҵас схы збаларгьы,
Иреиԥьу сыԥхыӡ хаа балоуп.

Аԥсҭазаараҿ, мап, сдыԥшылам.
Ҳабзиабара агәра шԥазгоз!
Бшыхҭаскуаз еиԥш зны лаԥшыла,
Шарԥыеҵәа бацнаскьазгоит.

2020

* * *

Абаʒаʒ баԥлыхзаргьы,
Излалҭо балыхзаргьы,

Аԥҳәызба дазшазароуп,
Аҭыԥгьы лашазароуп.

Лнацәкьарақәа лыххәыцуазар,
Исзалхуа ҳәа деиԥхьхәыцаауам.

Лнацәкьарақәа мқәацароуми,
Маʒазаҭәык мацароума

Аба ҟаимаҭ иаҭылххьоу,
Аҟазараҷ даҭахом.

Аҭкы ԥшʒа хырҷазароуп,
О, аԥшьгьы ԥшʒазароуп.

Аххьа рахәыц хьыԥшшәалоуми,
Иануцааиуа иманшәалоуми.

Шәҭатәызар, ираԥылымгои,
Ишьыцуагьы игәнырымгои.

Хнацәԥеиаз, ԥшьнацәԥеиазаргь,
Илцәеилаԥом, фнацәԥеиазаргь.

Аҵкы сасрацагоуми,
Илԥычароуп рԥшʒагала.

Дахыццакуеит, илʒозаргьы,
Уаҵәынʒа дахьʒозаргьы.

...Издыруада лахьынҵазаргьы,
Лаԥықәшәак иазҳәазаргьы,

Акыр дахнагазаргьы,
О, лынасыԥ ааигәазаргьы.

2020

АМШ ҚӘАРҧССА

Ашышкамсқәа бжьалартә адгьыл еиҟәыпҧеит,
Амш қәарпҧсса гәларшәсгьы иазхашам.
Ашышкамсқәа бжьоуп, иахьрыхәауа рымбеит.
Кылҳарак нрыжьуам изыхьʒаша.

Қәаршɯык ишазхьуаз ашьацгьы хɯаахьеит,
Адәы иаҵәа хɯежьаауп еиужьны.
… Аҵиаақәа шʒышоз ҭагалан аахьеит,
Амш қәарпҧсса гәыҕрак ааннажьуеит.

2020

АШӘҬ ԥШӡАҚӘА РБЫЗШӘА

Ашәҭқәа рбаҳча шана
Сеиԥхыӡуеит, ишом.
Ашәҭқәа аԥшӡараз ишами,
Ҷыцбарах исшьом.

Ашәҭқәа шәҭуеит хкы-хкыла,
Аҳауа ԥьашьахәуп.
Сцоит сныхгыла-аахгыла,
Ртәыла ссир сахуп.

Ашьыжь ӡаӡа рылсуеит,
Рдацқәагьы ҕәҕәахоит,
Ҭынч снарылс-аарылсуеит,
Схызхыз рахь сеихоит.

Заа рпытҟәырқәа гәылтцит,
Аапынра иаҭоуп.
Иаамҭоуп, ашәҭқәа рхылтцуеит,
Рацлабра хьанҭоуп.

Сдәықәлар сбаҳча ааныжьны,
Иҟамзаргь ҭыӡшәа,
Снеилап сшалоу ӡмыжьны,
Ашәҭ ԥшӡақәа рбызшәа.

2020

АДАУАҬРА*

Адауаҭраҿ дыҟоуп згәы еиҭамҧо,
Иуеит дызхымҧауа ҭоуба.
Илакҭа ччаҙом, аҙәгьы диҿамҧо,
Днагылоит. Дҭаа-ҧшаауам: «Ианба?»

Адауаҭрахь даанит, аҕа дабаҟоу,
Арантә акырҙагьы дхароуп.
Дузырбозеи, хымхәоуп лымҳа-ҧаҟьа,
Еиниар, инкылара мариоуп.

Адауаҭра ҧшьоуп, ахаҵа иажәа
Аниҳәа, анарха ҕәҕәаҙоуп,
Данлакѡак, еидаран иқәлап ижәѡа.
Дызхымҧо иажәагьы раҙоуп.

Адауаҭрахь қәылаѡк имѡа ҧҵәами —
Аныларa агәаҕьра мариам.
Ицыѡцыѡуаз иаҳәа ццышә еиѡҵәами,
Дрытҟәашам ҿыцхагьы днариа...

Адауаҭраҿ, мап, шәаргәындак диишам,
Ахьаҵра еиҧшыртәуеит аҧсра.
Афырхаҵа диир аҙәгьы диҭиишам,
Аиааира ҙрыжәыртоуп ара.

2020

* Адауаҭра — ҭоуба ахьыруа аҭып.

АЗАЗА ЕИԥХЫЗУЕИТ АШЬАЦ

Мзаҭахамҭоуп. Аҵх лашьцара
Қәаршѡык анлеиуа ҳәа иԥшуп.
Дгьыли жәѡани рымацара
Еизныжьым, дунеи маӡак рзыԥшуп.

Аҳаскьын быԓьқәа канӡазаргь,
Аарѡарак иқәнамкыц. Имшац,
Иццакы-ццакуа аҵх наскьозаргь,
Аӡаӡа еиԥхыӡуеит ашьац.

2021

* * *

Зыҵҳа-зыҵҳа аԥсҙы гәыҵшьаага аашуан,
Ишхаразгьы, ҽазных ааигәаҵәћьа иааиуан.

Аԥшаҕьы иаанагон-иагон имҵарсны,
Игәаҭеиуан, изцомызт ҭынч имѡасны.

Лахьынҵала, џьоукы мцаԥшьк нархыжьны,
Аԥсыҵбара наскьеит гәырѡак рызныжьны.

Зыҵҳа-зыҵҳа аԥсҙы гәыҵшьаага аашуам.
…Гәырҕьаҽҳәашоуп уажәыҵәћьа слымҳа иҵаѡуа.

2021

АХАҲӘЫРШӘҨЫ

Ахәы ҧшӡа ақәцәаҽ аҧшыхәра маншәалан.
Ашьха уарба аблақәа ихан.
Машәырны ҭәыцкгьы убла ихшәалом.
Уанӡагь кыр шәарыцара даахьан.

Деиқәшәан, ицәҳар-маћа хиан, деиҵахозма,
Амчгьы ҧызшәаз иарҕьанап иазшан.
Ақәылаҩ дгәеиҭар, ихы иҵәахуазма,
Мап, аихымца еиҧшын ићазшьа.

Дыздыруаз — дарбан дыћәнызшьоз махәҽала,
Зыбаҩ зцәыласыз иацлабра цәгьаӡан.
Аҕа цәгьа диеиҩаӡо, ахра даҽалон,
Днеиуан дҷыхӡа, инаршәгьы хиаӡан.

Икын ицәҳар маћа — ахаҳә кәымпыл зниҵаз.
Ахаҳә быруам уанақәгәыҕ умахәҽа.
Иахьнеиша инеиуан ианымҩаниҵа,
Амчгьы ҕәҕәан, иуханаршҭуан ахҽа.

Ахәы ҧшӡа ақәцәаҽ аҧшыхәра маншәалан,
Ашьхауарба абла ихан.
...Ианшәарҭаз — ихаҳә кәымпыл аҳауа иалан,
Илаҧш зқәикыз иаҩћьомызт, дҭахон.

2021

АХЫРХӘАШЬА ИАҚӘЫМШӘАЗ

Аҵлақәа еихырхәоит аԥша,
Рцәа иҵанарӡыӡоит ахыԥша.

Аҵлақәа ирдыруеит аҟазшьа,
Ирхыргашам хьаасгьы имшьа.

Иԥыршәахьеит, рымчқәа еиҟарам,
Аҵлақәа шәарҭоуми ара.

Ахырхәара иархәазгьы рацәоуп,
Игәыҷгәышьоит — иақәшәарым еицәоу.

Бжьы цәгьак ахылҵуан иахагьы,
Аԥша ихҵанамкуаз еиҳагьы.

...Рымахә ҳәатәхамҵақәак ҿнажәеит.
Ахырхәашьа иақәымшәаз хнажәеит.

2021

АЦӘА ХАА ИАЛОУП АԥША

Аԥша ыцәоуп.
Аԥсаатәгьы ҽаҳауп.
Ф. Г. Лорка

Ацәа хаа иалоуп аԥша,
Ҭынчроуп, макьана иааԥшуам.

Адгьыл шьыжь-шәаԥшь аҽашым,
Атцх-цәца наскьоит, ишәшьым.

Амзаҽа гылеит уаха,
Пҭак ихнаҩом иазырха.

Аԥсаатәгьы уахала иҽаҳауп,
Ашьыжь рыбжьы хаа шәаҳап.

Уанӡа рҷырҷырбжьы гаӡом,
Идагәоушәа, бжьык раҳаӡом.

Атцх ҽаҳаҽымтрак аҭоуп.
Ргәеисыбжь иарҽыхом, еиҭоуп.

Ацәа хаа иалоуп аԥша,
Ҭынчроуп, макьана иааԥшуам.

Арҭу абжьы ҳмырҳаʒо,
Абаҳчаҿ аҧсаатә шәаҳәаʒом.

...Аҭх ашарккамҩахь ҳагоит.
Бзиарахааит амш иаанаго.

2021

* * *

Арҩаш ҳақьҧсықьуа илеиуам хлантцы,
Ацаҟьа иалҟьоит, иагхом аʒы.

Ацыҧхьқәа ацаҟьа иҧыххаа иаҷаҧсон.
Арҩаш ццакуазаргь, ианыҧшуам, ииааҧсом.

Ашәагь еихсыҕьуам, ухнахуеит шьыжьы,
Ҽынла, уахынла — еилнахуам абжьы.

Адгьыл иахьнықәтәоз иадыруан иахьцоз,
Амҩагьы ылхымзи, шьарда иахьʒон.

Адыд еиқәтәазаргь, аҧша аҷеаҟьеит.
Иҟала здыруада, арҩаш еиҧҟьеит.

Ацаҟьа аʒамҩа ацыҧхь наҷабеит, -
Алаҕырʒ цәыкәбарқәа шазымҭәахуаз абеит.

...Адгьылаҷ арҩаш аʒышьҭра ҭабоит,
Арҩаш анагха акәара гәырҩоит.

2021

* * *

Абжьы еицакуам арҩаш хьшәашәа,
Кәыдры аʒиас еилаҽҽо ицоит.
Ирацлабуашәа иацуп рашәа,
Изҳәода: «Акәара абжьы реицәоуп».

Аҭыҩра иҭыҭу, абга быжьгәаҩа,
Ироуны бжьык ҩыҭнацеит уажәы.
Ҭабал еигәныҩуеит аҧсҭа, агәаҩа,
Игоит атыҩарҩар абжьы.

Ихәлоит, ҷьарак иакырауеи ҽымҭʒо —
Инықәҧыр-аақәҧыр амҭәыжәҩа ак̂ьоит.
Аҧынҭа мхеит, к̂әарк̂әарбжьуп иахылҭʒо,
Ҭла-гәыцәк хҭазкыз аҭларкәыкә мшәак̂ьеит.

Зегь аҭанарʒырц аҭахызшәа,
Иаакылк̂ьеит рцәа иҭарʒыʒо аҧша.
Зыбжьы еиныҩуаз ҽаҳахазшәа,
Аҳауа ишналаʒҩа збоит рхыҧша.

Абжьы цәгьа зхылҭуа еимдо ирылоуп,
Зны аршәаа иасуеит, нас еиқәтәоит,
Уажә ашьха ик̂оу, абна илоу,
Зегьы ирхыҩуеит, рыҭра иҭанартәоит.

...Еиҳа иҭынчроуп анагәахәуаз,
Зыбжьы хаа цәырзгаз арҭу шәом,
Зегьы ирызҭо уажә агәахәа,
О, арҭу ашәа хаа ргәы ахшәом.

2018

АЖӘЫТӘ ҾЫБҒАҠАЗА

Сҿыжәлонаҵ аҒәра аанкыла,
Сҿыжәҵлааит еснагь ишахәҭоу.
Зныхгьы ашькылқәа срынгылап,
Сҿыз акәадыргьы са стәоуп.

Сақәиҭуп — сҿыкәаша хәмарып,
Иалоу мшаҿенеиҧш иаанарҧшып,
Иашьцылоуп, сҟазара рбарҭоуп,
Иаҵахогь рыбла сынҭаҧшып.

Сҿыжәлонаҵ аҿыхацәа срышьҭам,
Сҿыжәҵыргь рхабар сдырбаʒом.
Усҟангьы схылашам рышьҭа,
Зхы иақәгәыҒуа урҭ иҧшааʒом.

Сҿыжәлонаҵ сықәрагьы шәарҭам,
Саазго иароуп сыҒәҒәаʒа.
Иамуʒар — сҿыжәлахьеит шьарда,
Шьардагь сразҟы сахьнагʒон.

Сҿызгьы иадырып сааҧсазар,
Кырʒа иааигәазар суахҭа.
Иамои, нас, сымчқәа каҧсазар?
... Аҧсҭазаара иалан сыхәҭа.

2018

* * *

Умҙырха еимамлахьеи,
Уҽехарԥарҭа ҟәраантәарҭамхеи,
Усасцәа мѡахытцҙауам,
Машәыршәагьы иазхәыцҙауам.
Шәарыцара удәықәларым,
Чашәарагь унықәларым.
Цҳатцәрык унықәсрыма,
Цаҟьазаргьы уаҽысрыма.
Мшаҽенеиԥш, аԥсҭа инаѡрыма…
Уѡны лаша қьаԥҭамхахи,
Хьҙы-ԥшалагьы уҭамхахьеи.
Умхурсҭагьы ҭырасҭрамхахьеи,
Убаҳчарагь ажыц иамгахьеи,
Уҙыхь цқьагьы ҙаѡаҭыԥымхеи,
Иазхьамԥшҙауагьы иқәымхеи.
Сасырҭагьы уалхәдамхахьеи,
Дунеигьы узыуаарамхахьеи.
Хьҙы-ԥшала дунеи уқәымзи,
Зажәа ԥхылдаз уакәымзи.
Уажәа хыркы ихнамхуадаз,
Иҽахаз рахьтә иҽнамхуадаз,
Дниасп ҳәа игәнызгодаз,
Кәашашьала иуаԥызгодаз.
Аԥсҭазаара згәы ахымшәауаз,
Ахаангьы зхымҭа камшәауаз.
Ухатцарагьы згәаламшәо,

Зыԥхыʒ хаагьы иаламшәо,
Ишрыцҳахәқәоу иаанымхауеи,
Хьʒы змам хыԥшак рыҭнымхауеи.
…Дунеи ԥшʒак уаԥхазаргьы,
Уреиҕьуп униасхьазаргьы.

2017

АЖӘА ИАҚӘИҬЫМ

Ажәа раҙа зҽамшәауа,
Рхымҭагьы камшәауеи,
Агәаҕьра рызхом.
Ухьҙ ԥшьа рҽакымзаргьы,
Аҙыргара рҭахызаргьы,
Ажәа хаа рызхҳәом.

Рыжәԥақәа шьҭырымхи,
Рымҵәыжәԥақәагь еиҵырымхи,
Рыԥсахәага анроу.
...Уаԥхьа изгылаҙом,
Ажәагьы рымаҙам,
Иақәиҭым роуп.

2017

ЗҠАМЧХӘЫ ЛАШЬҬЫ ИНЕИУА

Аҽеныжьыбжьон абарҵаҿ иқәнамки —
Дааилышшан, ацәарҵаҕәы иҽеныкәимки.
Иахьанҙа даанагеит иразҟы.
Дшеиҳабызгьы, иеитҵбацәа иҧымхахьаз,
Аҧсҭбаракәа итцыршәааз, еитымхахьаз,
Акырҙагьы ижәԝа зырҟәы.

Ипҟыш-пҟышҙа аҧхҙы наиқәнатәеит,
Илакытцақәа ашәытагь нытцатәеит.
Цҳаражәҳәаԝтцас даарым мыцхәаԝык...
Маҙа-аргама иаамҵа дашәахьан,
Егьизнмыжьит иуасиаҭ, дыхьшәашәахьан.
...Зҟамчхәы лашьҭы инеиуа шәаԥьҳәаԝуп.

2019

* * *

Аҽеыбҕаҟаза иаанижьуан зегьы —
Еиқәымтәеи, уаҳа дазнамгеит игәы.

Игылоуп Хьышьаш ашәы ахьыссы —
Харантәгьы иаазшәа, аԥхъы аҿашы.

Игылоуп ихырқәақәо, аблагь цәаакуп,
Аԥстәгьы ԥьабоит, еиԥхныҩларак иазкым.

Иахьа еидараны иатԥоуп ашәы,
Ахьаагьы хызҽуа узыԥшаауам хәшәы.

Аҽеыбҕа иқәыршәу шәуп, ихьанҭоуп.
Аԥьынԥьгьы ԥстбароуп, лахьеиқәроуп иатоу.

2017

АШЬАҬАЗАХҨЫ

Иԥсарниҭахьаз ажә-цәа ҙааиххьан,
Аимаа аҙахра иазырхиан.
Измаҙазгьы зных игәаахьан —
Даара иқәгәыҷынгьы иаахьан.

Иара аҙыҙи ааҷеи игхом,
Ажә-цәа акәзар, иҭәахуеит.
Инацәкьарақәа амҩа иқәхом,
Аҙыҙ нкылдауа иҙахуеит.

Аимааҙахҩы иашәа иалоуп:
«Аҙыҙ иазкылымҭәо аҷашәом.
Узышьцылоугь уанарманшәало
Ааҷа анаалауеит, еилашәом».

Умҩахыҭла уахьымхәуа, шьапымшла,
Шьарда угәыхәтәы лаша уахьҙала.
Афырхацәа рыхьҙ уаҷыԥшла,
Хьаҭра ақәмыз хьыҙрацара.

Ушьамхеиԥш ушьаҷа ласызааит.
Уеимаа злыху уеиҭанархом.
Иазуҳәаргьы: «Иреиҕьу еимсызааит!»
Уақәгәыҷ ажәцәеимаа ансырҿхәа.

2019

АҴЬЕИБАШЬАРА

Аҵьаргәалгәареи адаангәареи ҵьеибашьон.
Атҵангәареи ахаҳәгәареи ҵьеибашьон.

Абаагәареи аихагәареи ҵьеибашьон.
Амасаргәареи абыцагәареи ҵьеибашьон.

Абыцашыши абажәгәареи ҵьеибашьон.
Аҟәыцгәареи афархьгәареи ҵьеибашьон.

Гәара змамыз гәара змаз дҵьеишьауан.
Еиҟәа зшьамыз еиҟәа кылҭәа дҵьеишьауан.

Ҩны змамыз ақьала итҵаз дҵьеишьауан.
Ахылпҧа зхамыз ахылпҧа зхаз дҵьеишьауан.

Аҽеы ыҟазар, акәадыр ақәлап. Иҵьеишьауан.
Ахы ыҟазар, ахылпҧа ахамлои. Иҵьеишьауан.

2020

* * *

Ашәхымс данхыҵ дымԥахымҟьеит,
Илган имԥахәасҭа.
Иуазма иҧьынҧь дахымкәа,
Дилаҵәауан дгәазҭоз.

Дшаныц данын ихатәы мԥахь
Дназгаз имԥахәасҭа.
Иҭааз дишьомызт тәымуаԥыс,
Ишҟа изҽархасҭаз.

Иара даныҟамгьы еиқәхазар,
Ишьҭақәа зынхалаз,
Уи имԥа иацызҵо иихьазар.
Амԥагьы еиқәҳәалом.

2019

АҘЫН ԥХАШЬАԥХАҬО ИААХЬЕИТ

Угәы каумыжьын, уаахьаԥшыр,
Ҳбаҳчаҿ иаҧәарак умбаҙар.
Иацы ашәыртцлақәа цәхаԥшьын,
Ршәыр-ххқәа ҳҭаахьан, ирҿаҙам.

Икамԥсеи рыбгьѡеижьқәагь хьархьаруа,
Ҳшәыртцлақәа хахаҙа иаанхеит.
Аԥша нарылхоит ихәархәаруа.
Аҙын ԥхашьаԥхаҧо иаахьеит.

2019

* * *

Адацқәа аныҵнажәа, аҵла
Аӡиас иаанахәеит.
Иазымчҳаит аӡхыҵра ианацла.
Хаҳә-мҷыхәгьы еилнахуам.

Иахьҷықәнажьуа здыруада, игәамҵуеит.
Еиқәхап ҳәа агәахәуеит.
Ианзақәымшәа ашәарҭара алҵра,
Амшын ахь иагахуеит.

2019

ЛПАПЫЧ ЕИМАА ЛЗАХУАН

Акәасқьа абарҵаҿы лҽанраала,
Ҧҳәызбак лпапыч еимаа лӡахуан.
Ҡазшьала, ҭеиҭыҧшла, уаҩрала
Дхәыдамызт, шьардаҩы лызхьуан.

Агәашә инҭалоз, дрымбаӡазшәа,
Лышҡа ихьаҧшуамызт аӡәгьы,
Уи лҡынӡа рылаҧшқәа мнаӡозшәа.
Иааиз ирыдылгаломызт аӡгьы.

Сасык ишиаҭәоу дырбаӡаргьы —
Аҧшәмацәа иқәырҵар пату,
Игәы наӡомызт, дҽырбаӡаргьы,
Игдмырхаргь аҧсуара иатәу.

Ирзыгәаҕьуамызт, имҳәамырза
Рышьҭахьҡа ихьагәгәа ихынҳәуан.
Дааӡоуп, нас, заҧсуарагьы змырӡуа,
Ҽҧныҳәам, илызҭода гәыбҕан.

Акәасқьа абарҵаҿы лҽанраала,
Ҧҳәызбак лпапыч еимаа лӡахуан.
Ҡазшьала, ҭеиҭыҧшла, уаҩрала
Дхәыдамызт, шьардаҩы лызхьуан.

Дахьтәаз иаалырҕызит еинраала —
Лгәатца иҵылҳәаауан ашәак.
Лыбжьы ихнамхуадаз, иахьала
Дарбан зыҵәгәыр даҽашәа?

Зразҟы далашәада рҳәаргьы —
Ԥҳәызбак лпапыч еимаа дагоит.
Аргама лашәа хаа раҳаргьы,
Лымаӡа шылзымҵәахуа агәра лгоит:

Дааит афрарԥыс —
Дҵатцәах дрыман.
Нырцәаа рарԥыс —
Аарцәаа рымаҳә.

Далихт дгәаҵан —
Рқыҵа дакәшеит.
Ԥҳәызбак диаҵәан —
Лгәы ԥшқагь дақәшәеит.

...Дыҟоуп деихаххаа,
Даар сасра, деиҵацап.
Аарцәаа рҵыԥҳа —
Нырцәаа рҵаца.

2018

НХЫҬИ-ААХЫҬИ ЛАРА ИЛЫШЬҬАН

Лыхцәҧарақәа лҽыбҕа иныкәсуа,
Ӡара ҭкәыцәаа лыѣәбас маѣа дҭаѣаца,
Зехьынҷьара дрылҷҷаауан аҧсуа —
Аамсҭа ҧҳәызба дҽыжәлеит шьыжьнаҭы.

Ишлаҭәоу еиҧш, цәгьа деинаалоуп,
Еилаарцыруа лаҧсуамаҭәа ҧшӡоуп,
Исымҩоуп ҳәа мҩак данылом,
Аҽцәа лыцуп, мҭарсыҩцәак дрызӡом.

Лгәышҧы ишанаалауа ичаҧразуп,
Хәызмам ҳәа ишьами, ихьӡыркуп,
Лашьеиҭбы нхыҭынтә илзааигазаап, —
Алыҧшаах иҧсыкәара илызкуп.

Данеилаҳа даҩсны дцозма,
Заҳәшьазаҭәы баҩлашала дзырчоз.
Ачаҧраз дахибаауазма,
Илгәаҧхашан мрашәахәоушәа икаҷҷоз.

Нхыҭи-аахыҭи лара илышьҭан,
Дызбалакгьы, илзырҳәон: «анцәахша».
...Лгәы иалнахыз дхымларгьы лҽышьҭа,
Лразѣы далазар, длышьҭалап, диҧшаап.

2020

ДЫЗША ДИСАСУП!

Разҟыла ақәыԥшра лаҭәашьоуп,
Насыԥла лымҩа дахьану.
Макьана илзаҭом гәаҭашьа,
Лаԥшык налхьысыргь хараны.
Дызша дисасуп!

Ҭабалаа рҭыԥха ԥшӡа дҩашьома,
Зегьы дышрылыркаауа лбоит.
«Са соуԥшәыл» лзызхәаз диашами.
Аамҭак илашәраӡа, дҽырбоит.
Дызша дисасуп!

Ҭабалаа рҭыԥха дырхәаазаргьы,
Мшәан, Далаа згәамҭуа еилыргам,
Маӡа-аргама ираҳазаргьы,
Гәымаа рҭаца ԥшӡа дыргап.
Дызша дисасуп!

Ллакҭа хаа дунеик аԥсазаргьы,
Ирбазаргь лыблақәа шҭыԥхо,
Лаԥшы цәгьак амч каԥсазаргьы,
Илхьымсааит, илаҩыжәга аҭыԥха.
Дызша дисасуп!

Насыԥла дымҩасааит, шәлықәныхәа,
Цәыкәбарзаргь, алаҕырӡ лыҟәгаз,
О, даблыр, шәаҵалап агәнаҳа.
Дмаалықьми, ашәарҭара лыхгаз.
Дызша дисасуп!

2020

СЫБЗИАБАРА ЗЫРҨЫЦЫЗ

Са сузгәдууп Амзара,
Сыбзиабара зырҧыцыз,
Шьҭа исыздыруам санзаара,
Сыбзиабара шсыцу.

Ԥшак ҭысыргьы сацәшәаҳом,
Иаанамгои гәыргьаҧҳәашак.
Сылаԥш мшын-гәы ихшәаҳом,
Мшәан, иасҭароуми чҳашьак.

Сыбла аҳәымзараҳәгьы дабом —
Банрылнабаа барԝашьом.
Бсыԛәшәар жәакгьы насҧабом,
Снабацәажәап сҽамариаша.

Сылаԥш мшын-гәы иагаҳоит.
Сԝаԥшыхыргьы жәԝантәылахь,
Сылаԥш налахәаша ицоит —
Саанзыжьхуада гәырҭәыла.

Саха рымам, илаћәуам,
Уажә амза иадҽырбало
Аеҵә-шаша анлацәћәуа,
Ирумҭашеи агәала.

Сганаҧ ажәҵыс анҧырҷыр,
Иадырзаап сзыргәаҭеиуаз.

Шəаах, исышəҭа сыхмаҷыр,
Снахəап сҙышхəа сматанеиуа.

...Ажəҵыс гəыԥшқа уааҷырҷыр,
Даацəырымҵи сшəахəа хаара.
Дныҳəа снаҽыхəап амаҷар,
Дымҩахыҵзар, илыдым хара.

2018

* * *

Араҟа сымца ҽаҳәаны сцахьазшәа,
Санаҭаа ԥаԥхьа имҽыхеи.
Араҟа сылԥатҵәгьы шԥеиуаз рбахьазшәа,
Илашон қаруа ԥшʒак аԥҽыхеиԥш.

Араҟа анкьаʒа зны сықәра ишаҭәаз,
Сахьылеиԥеилауаз ҽамыршьага,
Ҳазшаз иулымшои, усхылаԥш, сшаҭа,
Исурҳаргьы сгәы ҭышьшьаага —

Сҽырпынбжьы, схәыцрақәа срылга сназго,
Иналымԥи лыбжьы хаа,
Анкьеиԥш, жәԥангәашәԥхьара сҭоуп, инаскьазгом,
Сызмырҭынчʒауа лаԥшы хаак.

Хәы-змам раʒнык иаҭнысыԥсахуам
Ақаруа цқьа аԥҽыха.
Арахь машәыршәа саанагахуам —
Сыбзиабара арҽыхеит.

2018

* * *

Дыҟоуп ус аʒәы —
Ба баныцәоу дыцәам.
Дабҭоит зны аʒы,
Дшыʒсо убар — аʒыцәа.

Длалкәраа дцоит, дцаʒоит,
Нас дхынҳәуеит — ба бгәатцахь,
Амҩа дшыҟәу бʒоит.
Аʒәк ибдыруеит иатцоу.

Иасуам шьҭа ԥшаҕьык,
Еиҕьхеит шьҭа алеишәа.
Баб иаҳар, даҕьып,
Дгәаап, дахамтәап аишәа.

Бангьы лгәы ҭнашьаап,
Лшьара дыҟәҟьап даара.
Аԥхьа лгәыраз ԥшаап,
Лыжәҩа арҟәрым хьанҭарак,

Лхьаа даиааип, еиҟәтәап.
Ба банлоу нахысгьы,
Дмыцәа, зны — дымтәа,
Дбышьҭоуп уи аахысгьы.

Бгәатцаҿ зҭыԥ зҳауа
Дԥыбшәоит, иазымхои.
Дыҟоуп «сымш!» зҳәауа
Ба беиԥш иаргьы изымҳаи.

2018

* * *

Мшаԥенеиԥш, иахьантәарак сыԥшуп сгәаҭеиуа,
Са сзы адунеи ҭшәахеит, сакуам.
Ԥаԥхьа сыбзиабара сҭаауам, еиҭеиуам,
Исхымго, амхылдыз еиԥш, зны сакуам…

Сыԥшуп, мшәан, шьцыларoу сыздыруам, иамои,
Са сымаӡа иаҭам, мап, цәгьарак.
Сыԥшызаап, сшыԥшыз еиԥш зны, маӡа-аргама.
Снығәнысуа сышбышьҭаз бцон хара…

Ҳаиқәшәаргьы, базыԥшӡамкәа, ԥьашьахәыс ибкыргьы,
Ҳаиниашт зынӡа баша, уаҳа акгьы.
Маӡа сыԥшыми. Снабҽаԥшыр, акыргьы
Иҟәандахап зны ибылуаз сыгәгьы.

Мамоу, сгәы хьшәашәахьеит сҳәаргьы амуеи —
Схы зжьаргьы сымш хара сазгом.
Мшаԥенеиԥш, ԥырҕымцан ишҽаҳәоу сызгьамоуп,
Ԥазных еиқәылар, шьҭа — исзыхгом.

2018

МАЗА ҲГӘАҬАҒ ҲАРҢХАЛАП ҲҒАРА

Амшын еиҧш ицәқәырҧоз ҳҒара
Ҳазхьарҧшуа, ҳаиқәнаршәеит ҳразҟы.
Иҵьаҳшьаргьы, ҳаиниеит ҵьарак —
Иаҳзымдырӡо уи зызку.

Инҭалашеит шәахәакгьы ҳгәы,
Ҳаимҩалацәамзи анкьа зны,
Урҭ аамҭақәа хароуп, иааигәам.
Ихнымҳәуазаргь, ҳрааӡеит ҳразны.

Иниасуа насыҧк ҳазшан.
Ҳгәы ҳзырхьуазгьы ҟалон, изӡом.
Аҧсҭазаара ҳа ҳзы еихшан,
Ҳазыргәыбзыҕуам, ҳгәы наӡом.

Аҧсҭазаара ҳшаҟьац ҳаҟьон.
Амшын еишьыл аҒықә ҳаҧнуп.
Ҳахьнықәлалоз ҳаубон ҳшаҟьо.
Ақәыҧшраз — ианыхьҭоугь ааҧнуп.

Ақәыҧшра аӡыхь ҳнахәап,
Ҧсҭаҵагоуп, ихәашьуам иара,
Нас, ҳамҩақәа лашарц ҳнеихап,
Маӡа ҳгәаҵаҒ ҳарҧхалап ҳҒара.

2018

ИАҲЗЕИЛОУЗЕИ?

Ааԥынтәи агәил еиԥш иниасит,
Иабаҟоу, зынʒа ихарахеит?
Сгәатԥа шьацԥас ақәа ацырақәа ныласуеит,
Сшазхәыцуагь, сыбзиабара мхеит.

Ииасхьоу аамԥа иазымхәаҵеит,
Зны-зынла имжьыжькʒауа хьаауп.
Икараха, ишхырқәақәо иамхацәом,
Зынʒа ибкымзаргьы агәхьаа.

Ажәԥан иатԥәа сназԥаауеит: «Иаҳзеилоузеи?»
Ихәыцуеит, аҭак ҳәа саҳаʒом.
Ашьац иатԥәагь сназԥаауеит: «Иаҳзеилоузеи?»
Ашьац ԥшқарах қәыцым, ицҳаʒом.

... «Иаҳзеилоузеи?» Бареи сареи ҳнеицылалоит.
Иаҳзеилазааит — амшын-гәы ҳхыԥшылалап.

2018

* * *

Кырҙа быҡәхеит амҩа —
Сара сзы иаухеит.
Иҟои уаҳа иамуа?
Сыхьҟәыршәа, баанхеит.

Амш еилгоуп, бацәшәашам,
Аҟәаршҩы иазԥшым.
Аҵла бҕьык ныҷшәашам,
Аҟәа арыцҟәа ахьшым.

Бцәаара збом макьана,
Уажәы сгәы еиҟәыччоит.
Сгәыҕра змырҙуа аргама,
Мрашәахәак сҷаччоит.

Стәоуп, аҵыԥ сзахыҵуам,
Сгәаҷы быхьҙ ахҵоуп.
Быхьҙ маҙоуп, сахҙыҙоит.
Бара беиԥш иԥшҙоуп.

2018

* * *

Иахьа базыԥшӡамкәа,
Саргьы сазыԥшӡамкәа,

Баргьы ибызхамҵо,
Саргьы исызхамҵо,

Амшын ҳамѡахнамгеи,
Қәаршѡыкгьы ахнамгеи.

Ҳара иаҳзыԥшызма?
Мшәан, ҳамѡақәа еиԥшьызма?

Ҳазшаз игәаԥхама?
Ҳара иаҳҵаххама?

Доуҳак ҳаиқәнархама?
Мшәан, ԥьнышк дҵанархама?

Зны ҳамѡақәа еихалон,
Еихыҵуан, ҳрынхалон.

Хазы-хаз ҳаанрыжьуан,
Ҳагәжәажәон еиужьны.

Ҳҽара ссир ҵагәҵасуам,
Ҳуаѡыбжара ҳҵысуеит.

Баргьы бымѡахымҟьеит,
Саргьы сымѡахымҟьеит.

Мѡадуқәак ҳарнымлеи,
Урҭ уаҳа еиԥымлеит.

Хазы-хаз ҳаанхазаргь,
Хазы-хаз ҳгәырѡазаргь,

Иаҳҳәашам: — «Ҳаиԥымхеи».
Ҳҽара ссир еиқәымхеи.

2018

* * *

Иаҭахума зегь рырҽыцра,
Иаҭахума, иаҭахы?
Амзара ԥшҙа, ашыцра…
Ҳааизынхахуеит хәылбыҷеха.

Имҵааҙаргьы ирбагәышьоит,
Ари аҭыԥ ԥшҙа сцәыҵшәахеит.
Ԛ-дунеи маҙак ааибгәышьар,
Инасыкәыԥхап бшәахәа.

Бхараҙазааит, бааигәаҙазааит,
Маҙа-аргама беикәаԥхоит,
Ԥьоукы рзыҳәан имаҙазааит,
Бара быблакәа шҵыԥхо.

Имҳәамырза ччаԥшьк набҽыкәлоит —
Зегьы бзеиԥшымзаргь ћалап.
Уажә ардәынакгьы ҽыкә-ҽыкәуеит,
Насҵха амҵәыжәԛакәа ћьауа.

Ҳаићәгагәышьами разћыла,
Аха, ҷенак ҳәа ҳаиқәнаршәеит.
Са сыбзиабара ҙаћәрылом,
Уажә амшын ихуп, ихшәом.

Иаҭахума, мшәан, аргама,
Бара бҩаԥхьа абылра
Ҳагәқәа ҳнархьрым, ишҳазгьамоу,
Ҳаибабап, нас, иахьа ара.

Ҳара гәыла ҳаибадыруеит.
Хәы-змаӡам ауп ба бзыԥсоу.
Имырхьаакәа аҽбнардырып
Зны ибылахаз сыԥсы.

2018

* * *

Хрыжь-хрыжь уажә хәыцрак ҳҭанагалоит,
Измааноугьы ҳазҵаарым.
Џьоук рынасыԥ ҳаиднагалеит,
Ҳанкахәыцуа ҳазцарым.

Зных ҭынчрак ҳамҽехакуп еиужьны,
Аха ѡнуҵҟала ицәқәырԥоит.
Ицашам ҳѡыцьагьы ҳааныжьны,
Ишаҳзымҵәахуагь аабоит.

Зынӡа ҳҽара ампҵангьы ҳнанашьҭуам,
Ихынҳәышам, ицахьеит.
Уажәнатә ҳахашҭыргьы, иаҳхашҭуам,
Ҳа ҳзанышәом: «Ихьшәахахьеит!»

Хрыжь-хрыжь уажә хәыцрак ҳҭанагалоит,
Ҳазлацәажәаша ҳҽашәом.
Исҳәом аԥша исҽанагало,
Ҳагәқәагьы еихнаршәом.

Қаруалыхуп, ицыр-цыруа,
Бара быблақәа сҽаԥхоит.
Ақаруа ԥҽеыр, цыра-цыра
Ҳара ҳгәаҵақәа ирҭаԥсоит.

…Сышҟа абзиабара мѡахыҵхьеит,
Излаҽыцәаауеи — ҳаицуп.
Ба боуп издыруа шаҟа ахыҵуа,
Баназхьамԥш — иара заҵәуп.

2018

* * *

Бхабар збаʒом, бааʒом.
Сшазԥшым, зны сышҟа бдәықәлоит.
Ҳаиқәшәар, ажәак бҳәаʒом
Зынʒакгьы, сԥыза, сықәла.

Иацы ҳаиқәшәазар — хьʒуп.
Иацы — агәыҕра ахьʒын.
Иацеиԥш ҳаиқәшәеит, ҳаицуп.
Иахьа — исыздыруам иахьʒу.

2018

* * *

Бзиабароуми, уахи-ҽени сбылларoуп.
Бзиабаразар, амцажәла сызхароуп.

Бзиабароуми, анҵыра иԥнашәап.
Бзиабарамзар, сыццышәхар — сыхьшәашәап.

2018

БШЫҨАЦ БЫҨОУП

Бшыҩац быҩоуп, бҽыбыԥсахʒом.
Бҽаԥхьа ашыҟәсҟәа рымчҟәа хом.
Хьи-раʒни еиҭныбыԥсахʒом.
Аԥшʒа-ԥагьа ҳәа, быʒбахә рҳәом.

Бшыҩац быҩоуп, зҭеиҭԥш сыхнаххьоу,
Акәзааит бҳәаргьы, хара сагоит.
Зны сзыблыз ҽазных сыҷнаххьеит,
Сгәеисыбжь иацуп, агәра згоит.

Бшыҩац быҩоуп, бшоуп уаҩрала,
Быччабжь хиаала сызбырхоит иахьа.
Ссиршәа быччабжь хаауп, баҩ алам,
Снажь ицаргьы ауеит сҭарха.

Бшыҩац быҩоуп, бҽыбыԥсахʒом,
Бҽаԥхьа ашыҟәсҟәа рымчҟәа хом.
Хьи-раʒни еиҭныбыԥсахʒом,
Бшыҩац быҩаʒаз, сымш, бкаԥхо.

2018

АМШ — АГӘШАҬА

Иахьантәарак ҳаицын, сгәыкызма?
Сымшқәа иреиҧу ҳәа иушьап.
Лассы-лассы быхьӡ сҽакызма?
Сгәы иҧысҳәаауан, иҧшьан.

Схы сазҵаауеит: «Иахсырҟьацәозма?»
Быхьӡ ҧшӡа сҽакызаргьы иауеи?
Бааӡыӡымклон, кыр бацәшәозма?
Ҳныҟәон. Шьҭа ҳашьҭахьҟа ҳаауеит.

Баргьы ҽаҳаҽымҭрак ҳалган,
Бгәалаҟа лахҽыхрак ахь ҳаабгон.
Мѡахәасҭак кәараҵо инаган.
Ҳамѡа иацаҳҵон, ииаигәан.

Ибаҭәамшьаӡо акәу?.. Сҵаашам,
Уанӡеиҧш, са сыхьӡ бҽашәаӡом.
Аамҭалагьы бааныжь сызцашам,
Мап, ари амш сгәы ахшәаӡом.

Сыбзиабара ансықәӡба — исаҭәам.
Сымѡа ҭабгаӡаргьы, сеихоит.
Игәныскылашт амш — агәшаҬа,
Азныказ уаҳа исзынхои.

2018

САХЬЦАЛАКГЬЫ...

Сахьцалакгьы, сзыҟалом гьамала,
Ҳақалақь реиҕьуп, ҳагәгьы ахшәом.
Сахьцалакгьы, сныҟәалап, амала,
Сгәыҕларoуп — Аҟәа ҳаиқәнаршәоит.

Сахьцалакгьы, сгәы сыхалоит Аҟәаҟа,
Уа, еиҳа быʒбахә саҳалашт.
Сшыхынҳәлакгьы, сҽынасхоит агаҟа,
Схәыцраҟәа шҽыцхауа збалашт.

Ҳаиқәнаршәоит зымҵәыжәԥақәа ҳрыҵаку,
Ҕәҕәалаʒа схьаақәагьы зыхәшәтәуа.
Ԥсыршьагоуп аԥсақәа рыҵаҟа,
Ҳҳауа цқьа, ҳгәаҵақәа зырҧәуа.

Сахьцалакгьы, сгәы сыхалоит Аҟәаҟа,
Ҳақалақь — сымаʒа ахьҵәаху.
Саныхынҳәлакгьы, сҽынасхоит агаҟа —
Сымаʒеиԥш, иахьсзымҳәаʒац сҽахәы.

2018

* * *

Бара быда сҽыхоит шьыжьы,
Бара быда адәы иатҵәа снықәлоит.
Маҙала ихылоит ашәшьы,
Нас инхытҵуеит, ари адгьыл санықәлоит.

Бара быда амш ҽыц сахьҙон,
Аха, ҳқәыпҧшра ианаалоз сарҭынчуам.
Ҳара ҳқәыпҧшра адунеи иахьыгҙан.
Саназхьуа сҽаныспаалоит, исымчуи.

Бара быда схыпҧылон амшын,
Илашан сахьатҵапҧшуаз ажәҩан.
Банаауа ҳәа ҭынч сыбзыпҧшын,
Сзазыпҧшыз ҳәа сзымдырҙо бажәа.

...Уажә баара са сзыҳәан ихәшәуп,
Сгәаҽы ахәрагьы маҷк иамырҧьашеи.
Амзара маҭәа иатҵәоуп иашәу,
Апҧшаҧьы маҙа иашәыхны иагашам.

Сгәы бҭатҵәах бсымоуп, хьҟәыршәоуп,
Сыбзиабара — зхаҽы пшҙа еицакым,
Абжьааҧнеиҧш, ицқьоуп, ҳаиқәнаршәоит,
Ибдыруеит, ианизгьы иацы акәым.

2018

* * *

Амза шкыдло икеикеиуа,
Аеҵә шгәырҕьо икәеицеиуа,
Ҳзыхьқәа шлеиуа икәеикәеиуа,
Амра шгыло ишеишеиуа,
Арҩаш хьшәашәақәа илеиуа,
Ашьха ҙиасқәа инеиуа,
Гәырҕьаҷҳәашак згәыдыҳәҳәалоу,
Аҙбахә рҳәашам, ирыддырхалоит.
Рыԥсы иахдырзом, агәра бгама?
Рыхьҙ иахҙыҙоит маҙа-аргама.

Ашәҵқәа гәылымҵуеи хкы-хкыла,
Ируеи, рыԥшҙара рзынкылом,
Реилазаашьагьы ухнахуеит.
Ажәҩан рсахьақәагьы ҭнахуеит,
Ашьха, арха, инеимазак,
Уарҳал хкушәа иқәырҵазааит.
Дәҳәыԥшк нырмыжьит, иахьҙазааит.
Мшынҷыкә ырԥшҙо иахьыгҙазааит.
Бацлабра рзыгәаҕьуам, агәра бгама?
Рыхьҙ иахҙыҙоит маҙа-аргама.

2018

* * *

Снеиру, сымнеиру,
Снеиру, сымнеиру —
Иарццакуеит лгәеисра.
Днеиуоу, дымнеиуоу,
Днеиуоу, дымнеиуоу —
Иацнаҵоит сгәеисра.

Снеины — бымнеир,
Бнеины — сымнеир,
Хьшәашәарак ацлоит.
Аҵла ԥшӡа амҵа
Иҟамзааит гәамҵра —
Сақәгәыӷуеит аҵла.

…Жәашықәса рышьҭахь,
Жәашықәса рышьҭахь,
Ҳаҵла иазҳазар,
Амҵа ҳаиқәшәазар,
Анкьа ҳзыцәшәазоуп —
Шьҭа иҳазҳазааит.

Снеиру, сымнеиру,
Снеиру, сымнеиру —
Иарццакуеит лгәеисра.
Днеиуоу, дымнеиуоу,
Днеиуоу, дымнеиуоу —
Иацнаҵоит сгәеисра.

2018

* * *

Исаҩсны ицеит ихнымҳәӡо
Сыбзиабара, гәыҭрак аанмыжь.
Мап, сышҟа уаҳа ихьамҳәӡо
Саанахәан сызмаз аӡмыжь,

Ахы снарбон ӡыҭҭаран.
Исҳәон: «Мҩабжара саанхом».
Мшаҽнеиҧш, акымзарак схарам,
Агәхьаагараз доуҳак сызхом.

Мшәан, сықәрагь мнаскьои есааира,
Сыбзиабара шьҭа иааскьом.
Исаҩсхьоу сахьашьҭам иааироуп,
Исылшар, агәхьаагьы скуам.

Ажәак сҽашәом уажәыҵәҟьа,
Гәынхәҵысҭалагь сназҵаартә сгәы.
Қәра змам ауп, иажәым, иажәыҵәҟьам,
Сыбзиабара — амцаҧшь згым.

2018

БААСЫХҬЫГӘЛАР

Баасыхҭыгәлар, сақәымгәыҕзо,
Аʒаʒа пҟышқәа лаҕырʒушәа
сгәаҵа ианҭаҧсо.
Баасыхҭыгәлар,, сгәыҕра ныхʒо,
Даауам ҳәа, бымҩа сананҧшыло,
бҕьҩеижьқәак анкаҧсо.

Баасыхҭыгәлар, сгәы камыжькәа,
Сшыбзыҟоу бзымдыркәа ҟалома,
сакәʒамшәа сбымбан.
Баасыхҭыгәлар, са саанмыжькәа,
Бнасыцхраар, сымалагьы сцап.
Срызгәамҭакәа сшабон...

Баасыхҭыгәлар, ба бсырҩашьом,
Зегьы бышрылыҷҷо сҳәахьеит,
иҧымҵәаʒо сыбжьы.
Баасыхҭыгәлар, смаиааишеи,
Есшар сыхҭазкуа,
исхаҧо сыгәҭыхақәа рышәшьы.

2018

СЫԥШЗА ИЛДЫРУЕИТ

Ажәцыс гәыԥшқа, иуҭахузеи?
Сааигәа аҳауа уалоуп уԥыруа.
Узырҷырҷыруеи? Жәԥан ухызааит.
Уашәа еиԥымҟьароуп ара.

Злеишәа цәгьоу аԥша гәыбзыԓуа,
Амԥан сахьцо исыцуп, сеимнадоит.
Избац акәзар, иамам ԥсыхәа,
Шоураз — аҳауа хьшәашәа сзаанагоит.

Сымԥа шәацзаргь, мап, сшәызхыхуам,
Сымаҙа сгәаҵаҿ инҭаршәны иҵәахуп.
Ус, аргама сажәа сҿыхуа —
Иаҟәшәымкын, шәсыцыз, шәԥызара сҭахуп.

Схала схы сазныжьны снымхарц,
Шәшыҟоу сшәырдырла, исыгшәмырхан шәыбжьы.
Схәыцра иалоу, зыҙбахә сзымҳәац,
Лыхьҙ ԥшҙа ҳарҳа ҳәа, сыхҭашәымклан шьыжьы.

Сгәы казыжьуа, нас — ишьҭызхуа,
Гәыԓрак сшахьԥшуа исымпыҵаба ианцо,
Сқыцә камыршәкәа лсахьа анҭысхуа,
Ԥызара сзыжәуы, сгәалақәа сыхца...

Сцәа сҭаҙыҙо, шәгәы сзамысуа
Сықәшәырхар, срыцҳауп, сыгәнаҳа шәызгом.
Сыћаз, шәыћаз, ус, ламысла,
Мҩак ҳаицықәыз, ахара ҳазго.

Сгәыԥшаа-хыԥшаа зны сыжәбаргьы,
Сшәыҳәоит шәысзымҵаан, лыхьҙ ԥшҙа сызҳәом.
Ус, ишмаҙоу ныркәыћа изгаргьы,
Сыԥшҙа илдыруеит, уи сара исызхоит.

2018

* * *

Аҽеацә лас беиԥшнысшьалоит,
Уи шәарахзаргь, ба буаҩуп.
Баацәырҵуеит, нас — бҟазшьала,
Рыбла хыбкхьеит егаҩы.

Ахьԥшыха смоукәа бцәаара,
Сшашьҭоу, бныҵашәкәоит ԥьара.
Саанымхои сымацара,
Еиԥшхозаргьы хырԥьара.

Зны былаԥш хаа насхьырсны,
Бцахуеит, уаҳа бмаарашәа.
О, бымҩа ахьхоу ԥшахьырсроу...
Бнеиуеит иацҵо бныҟәашәа.

Хырқьиарак балагашам,
Нас, ҳаиқәшәаргьы ихьшәаны.
Ажәа хаала балагашьа,
Слымҳа иҵаҩуеит ашәаны.

2018

ҲЦОИТ, ҲАХЫЗБААРЫДА ҲНЫШЬ

Ҳцоит, ҳахызбаарыда ҳнышь —
Амшын ҳахьху насыԥуп.
Ҳѡыцьа ҳамацара ҳныжь,
Амшын ҳзыԥшуп аҽықәан.

Ацәқәырԥ хылом, мап, уажәы,
Ҳа ҳхәыцра ссирқәа нкыло.
Сышларамҭаз урҭ ажәуам,
Хазы-хаз рыхьӡ гәынкылоуп.

Ацәқәырԥ рҽырӡеит ҭынч, хазы,
Иззымчҳаз ҳҽахәыҵхәыҵуеит.
Амѡа иқәым урҭ рхазы,
Иԥшыхуеит ргәы хыҵхыҵуа.

Ҳцоит, ҳахызбаарыда ҳнышь,
Ҳа ҳгәаҵаҽ ҳԥеиԥш ҭәахыми.
Ажәѡан ҳамацара ҳныжь,
Харантәгьы алаԥш ҳхыми.

Улԥха ҳацнаҵы ҳазшаз,
Дунеи ссирк ашҭа хҭами,
Мшын-гәы ҳхызаргь, тәымс ҳзымшьаз,
Ҳуашьапкыр ҳахәҭами.

Амҩа нҵәом, ҳагоит анышь,
Иаҳзылԥхаз мҩамш ҳзаныҵуам.
Амҩа ҳақәыз ҳгәала ҳхыжь,
Дунеик ҳаҵоуп, кыр зхыҵуа.

Ҳҩыцьа амшын-гәы ҳхуп ҳашхыц,
Мҩахәасҵак ҳанушәа ҳныкәап.
Уи разқуп са сзы. Базхәыц,
Иаҳзеилам акәым икоу.

2018

* * *

Абар, иахьызбо сыззыԥшҙамыз,
Блаша-лашо ахан баақнаххит.
Иаразнак уа снабԥыҩларгьы иԥшҙамызт,
Шәымҭак быԥсы неиҭабкыргьы бҭаххеит.

Шәымҭак ԥьарак садырсызшәа саанымхеи,
Снеиҭатцыргьы сагьзаҟәымшәо сахьцо.
Иаразнак мцабзк сыцралеит сзацәнымхо,
Егьсхысит иахьцаз сымбаҙо.

Бара блашо хьыҵәцарак быҩнагылоуп,
Сара уажә аҳауа сызхаҙом.
Избоит, бхынҳәуашәа бҧынабхоит, баатгылоит,
Лабҧабазаргьы, сзыхҵыгәлаз сызхатцом.

Итҙозеи, ҳҟәыԥшра иамамызт ԥынгыла,
Сыбзиабара ашәхымсгьы санхыҵ,
О, ашәҵыц беиԥшны сыблакәа брыхгылан,
Базԥагьамзи ажәак: «Умҩахыҵ!»

Маԛ-маԛгьы сшьара сыкәлоит имҳәамырза.
Аҽыццышәкәа реиԥш, ашыкәсқәа цеит,
Еихьымҙа-еиԥымҙо, рышьҭақәагьы мырҙуа,
Иниаҟьаз — сгәаҧы имажәҙеит.

Ибдыруеит, сзеиуоу сзымдыруа саанбыжьхьан,
Ҳаизааибамгаҙакәа бцахьан.

Саныбымшаҭа амцагьы сыхбыжьхьан,
Уа сгәыҕра арахәыцгьы ҧҵәахьан.

Зегьыҵәҟьа рҕьашьа шамаʒам бымдыруеи.
Жәҩангәашәҧхьара сзыҧшымзи иахьа —
Ахан саргьы сшыҩназ маʒа ибныру,
Ибзымдырзаргьы, базааит ҩаҧхьа.

2018

* * *

Сақәымгәыҕзо,
Бақәымгәыҕзо,
Ҳаанагазар ҳлахьынҵа?
Сышьҭа бхызма,
Бышьҭа схызма,
Ҳаиқәзыршәазеи ҳаихьыгза?

Сажәа ԥымкуа,
Бажәа ԥымкуа,
Ҳаизгәыкызма, мшәан, зынза?
Акәыз ԥьысшьон,
Сыԥшза, бԥьасшьон,
Акгьы ҳзеилам ҳәа банца.

Иақәыбкызма,
Иақәыбкызма,
Ахәрыбҕьыцгьы аԥжәара?
Сзызҵаарыда,
Бзызҵаарыда,
Ҳаинзыриада уажә ара?

Сыхьз баҳама,
Ибарымҳәама,
Ибдыруазма сшаауаз?
Сыҟазаргь,
Сыҟазамзаргь,
Зегьы ззеиԥшны изшьауаз.

Бгәы нсырхазаргь,
Сгәы нбырхазаргь,
Ҳара ҳашықәсқәа иргеит.
Кырʒа иԥышәоу,
Ба бызнымшәо
Сыбзиабара агәра згеит.

2018

* * *

Бныҵашәкәа бабацеи,
Мыцхәы ҳаишьцылар ҳәа бшәоу?
Бцәаарагьы сымбацеи,
Ибҳәарц бҵаху: «Зегьы хьшәоуп!»

Бшыҟаҙам сызхамҵо,
Сыԥшуп, сыԥшуп сааԥсаха,
Сышьҭахьҟа сызхьамҵуа.
Бмааҙар, ԥхьаҟа сеихап.

Сҷынасхап сымгәамҵуа,
Исзымдыруазаргь сахьцо.
Салахацәар амца,
Сбылла, сбылла слахьынҵа.

Уаҳа исзынхазеи,
Сцалап, сшыгәжәажәауа шьҭа.
Быҙбахә ҳәа смаҳазааит,
Ба бакәхоит ҷымҵҙо сзышьҭоу.

2018

* * *

Икарахаз быблақәа ракәзар?
Урҭ роуп сызхыԥшыло уажәы.
Иамоузеи ччаԥшь хаакгьы бҽықәзар,
Са снеилаҳа ҙышхәас изжәыр?

Икарахаз быблақәа ракәзаргь,
Ахсаалеиԥш схыԥшылауеит ргәы.
Ҳахымбаа разҟы лашак ҳақәзар,
Схыԥшылонаҵ сыҟоуп саргьы.

2019

* * *

Иҳарҷыхар амуа,
Иаҳмырҷыхар амуа,
Ҳабзиабара зыниазеи?
Имаҳазар амуа,
Имаҳамзар амуа,
Рыгәҭа ҳзыбжьахазеи?

Ҳаҽеҳардагәар амуа,
Ҽыргаҳашьагь амуа,
Ҳабзиабара зыкәшәазеи?
Ҳаибабаргьы амуа,
Ҳаибамбаргьы амуа,
Ҳхаҭакәа ҳзыкәшәазеи?

Ҳнеиҷаԥшыргьы амуа,
Ҳнеиҷамԥшыргьы амуа,
Мшәан, гәырԥас ҳазҭашәазеи?
Ҳара ҳакәзар иашьҭоу,
Иҳарԥашьарц ашьҭа?
О, цәҟьас ҳазҷашәазеи?

Иҳарҷыхар амуа,
Иаҳмырҷыхар амуа,
Ҳабзиабара зыниазеи?
Имаҳазар амуа,
Имаҳамзар амуа,
Рыгәҭа ҳзыбжьахазеи?

2018

БЫЛАХЬ АНЕИҚӘУ...

Былахь анеиқәу,
Срылоуп инеиқәо,

Ҧхарак банашьҭам,
Ҧхарак анбышьҭам.

Бгәаҭа шыхьшәашәоугь,
Биеҭәахә ҭашәашам,

Ажәҩан икыдуп,
Гәырҕьарак зҽықәу.

Былахь анеиқәу,
Срылоуп инеиқәо.

Мап, иҭацәым ауп,
Бгәы банҭаҭәыуо.

Хьаак ианаргәамҭуа —
Иамҽхакзар амца.

Аҧшӡараз иршаз,
Аҧшӡара ззыршаз,

Раҧхьагьы бгылоуп,
Брыҭахом гәыла.

Бқьиара быцуп,
Быԥшʒара — кәицуп.

Былахь анеиқәу,
Срылоуп инеиқәо.

Быԥшʒара иагхом,
Гәкаҳаҩык бакәхом.

Аԥҵақәагь хыҵып,
Бымҩа бназхәыцып.

Бгәыраз аиааиуеит,
Бгәалаҟарагь ааиуеит.

Амала уанʒа —
Схәыцуеит: «Ианбанʒа?..»

Былахь анеиқәу,
Срылоуп инеиқәо...

2018

АГӘИЛ ШӘҬЫ ДЕИԓШНЫ ДГӘЫЛҬИТ

Амшын дынҭаларц ддәылҭит,
Аҽыкәаҽ днаʒеит анцәахша.
…Агәил шәҭы деиԓшны дгәылҭит,
Амшынгьы шанхан, илзыԓшуан.

2019

* * *

Афархь мца еиԓшнысшьало
Быччабжь еихсыҕьуеит.
Иԓымҭәо хәыцрак салоуп,
Сеалагʒо сгәыҕуеит.

Избом быбжьы зыԓсахуа,
Сныжьзаргьы схала.
…Сгәаҽы иаанхеит бхаҽсахьа,
Быччаԓшь зынхалаз.

2021

Асонетқәа

* * *

Ахьа кәасқьа — снапала исыргылаз,
Сашҭа-сгәараҭбаа аансыжьуам, сахьхәып.
Сыхьӡ ахымзаауеи сыдгьыл сзықәгылоу,
Сцьынць саҧырҵуам, еснагь еиҧш сахуп.

Ашьха ҳауа агьама сыхнахуеит,
Ашьац кашьшьыра — аӡаӡа зыхьшу,
Мап, са сзы аҧсабара зыҧсахуа,
Иҟоу арбан, напкымҭак зыҧшьу?

Сыдгьыл гәакьаҿ, сыҵәҡаншьап ахьарсу
Сыҟоуп, аҧшәмара ахьсаҭәоу сынхоит.
Мшын ҿықә сашьҭамызт, ҧша хаак ахьасуа,
Ашьха ҳауа цқьа саргьы сеиқәнархоит.

... Ахьа кәасқьа — сышьхақәа рымҵа,
Сыдгьыл сзықәгылоу мышкызны сааугәыҵак.

2018

* * *

Аҵла амахәқәа срықәгәыҕуа,
Амра ашәахәа сҽацәӡауа,
Аԥхын шоура шсықәыҕәгәоз,
Шәшьырак сшазхьуазгьы, снаӡеит.

Ааршара иқәнакзаап аҵлагьы —
Уанӡагь арахь саахьан.
Шьҭа ирзымчҳауа адацқәагьы,
Аҵла абҕьқәа еикәаҳәхьан.

Аҵла амахәқәа срытцаԥшуеит,
Сыћам рышәшьыра сазхьуа.
Араћа ашоура ытцашуам,
Амҩан алабз анхәуа.

...Аҵлабҕь амахәқәа ирықәгәыҕуеит,
Аҵла адацқәа ирықәгәыҕуеит.

2018

* * *

Ԛ-цаҟьак рыбжьара сыбжьысроуп,
Ашьха амаʒа зҵахьоу.
Сеихоит аԥша хьшәашәа шсысуа.
Ашьха шьардоуп сзықәшәахьоу…

Аҵас уҽақәыршәа унеироуп,
Мап анакәхагьы, цәгьароуп.
Иҵахәаҽ уыу-быжьқәак аақуеит,
Урҭ ааигәам, ихароуп.

Избарҭоуп, анаҟәгьы хымлеи,
Сымԛагь есааира иҵшәахоит.
Шьхатәыла шәарҭам иахьала —
Иамуʒар, амш еилахәоит.

…Аԥша анҵысы аҽырхага,
Анаҟә хнацеит, испырхагам.

2018

* * *

Иаҳзыԥшын ҳаԥсҭазаара аиҳарак,
Азхәыцхагьы ҳнаҭомызт ҳҽара,
Иԥыруан. Ҳаргьы акгьы ҳхарам,
Ҳаихьӡарц ҳаццакуазаргьы џьара.

Ирацәаҳшьаргь, ҳуаҩыбжара ҳҭысхьаз,
Амаԛшьарагь алаӡам ҳҟазшьа.
Зны ҳшьацәхныслаз, зныхгьы ҳдысхьаз,
Аҵаа хьҭагьы ҳалсхьаз, сашьа.

Ҳзықәшәалакгьы, ҳамҩа ҳанызааит,
Иҟәнымшьакәа, атсеиԥш ҳаиларҭәа,
Есымшааирагь дҳамаз мҩанызак,
Ҳаицәхымҟьакәа ҳазнеилап ҳгәыгырҭа.

…Ҳҽахәы ҳамҳәаӡаргьы, ҳҽаҳамхои,
Ҳахьыгӡа, ҳанеицым еиҳамхои.

2018

* * *

Ԥхынроуп, нас, ашәырҭлакәа шабозаргь,
Иԥьоушьарым амра аҭакар канаршыр,
Ақәа шаҭахыҭәҟьоу аабозаргь.
Избан — аҟырҟы шабаʒом аҟыршы?

Саркьал бжьушәа слымҳа иҭаѡуеит,
Ишәаҳәоит аҟыршы, абжьы хҭаʒаны,
Ԥырхагагьы амамкәа иааѡуеит.
Аԥсаатәгьы ʒырѡуашәа рыԥсы ʒаны,

Ихдыртлаʒом рашәа иахʒыʒо.
Еимҟьарак иазԥшызаргь, иазхиоуп ахапа.
Шәымҭаказ рыбжьы хаагьы ыʒуам,
Ашоура иарчалаʒаргь, аԥҭа рхаԥом.

...Уазшоуп, ушәаҳәа, ушәаҳәа аҟыршы,
Уаршәашам, макьана иауам ақәаршѡы.

2018

* * *

Иахьанӡа иҟаз ацәгьа-абзиа,
Ииасхьеит, шьҭа ихынҳәуам.
Сызпылаз амш сахӡызаауеит: «Мшыбзиа,
Зхылпа аҵыс ҭаҳәуа!»

Ицазааит сқәыпшра, сарпысра панда,
Сыҷкәынра, пшьаала сзызхьуа.
Уахҭнысҟьом, сгәы иҭам — суҽапанда,
Аамҭа, зны ҳгәаҵақәа зхәуа.

Сзыкәшәазгьы аамҭа ҽпныҳәас иуҽаскуам,
Сеидру сзыкәшәаша пхьаҟа.
Сзыхьӡаз, сызхьымӡац акәым ихҭаскло —
Сыҟоуп, сыпсҭазаара ҽаҟәам.

Доуҳала иахьынӡасаҭәашьоу снеилап.
...Мардуанк ҳаҽоуп, шьоук ѡеиуеит, шьоук леиуеит.

2018

* * *

Еиҭах гәырԥала сықәлацәа иреиуаз
Сԥыза днаскьаҳгеит — иахәҭан.
Абар, ԥаԥхьа шьаҿак сахьазнеиуа,
Ԥшьаала иааигәаазтәуа суахҭа.

Аԥсҭазаара атԥла бгьы иатԥак ныҿшәеит ҳәа,
Хьаасгьы иакрым адунеи.
Иуҳәар ћалоит, ԥсыҭбарак дацәшәеит ҳәа,
Хырԥашьа змам саназнеи.

Мшаҿенеиԥш, сызмырҭынчуа, сықәлацәа нсаԥсуеит,
Знымзар шәаансыжьуеит саргьы,
О, рыцҳарас иќоу, шәыкәлацәагь ншәаԥсуеит —
Мԥакоуп иҳамоу зегьы.

Ашәхымс ҳанхыҵ, мԥахәасҭала ҳнеилоит,
Иналаршә-ԥаларшә аԥсҙы хьанҭа наԥлоит.

2018

* * *

Сахьцалакгьы сгәы саԥысуеит.
Аԥхьа игылоуп есымша.
Еицлабрам имҩаԥысуа,
Мап, сахьатцахо сашшуам.

Сыццакыргьы, сашьҭагылоуп,
Схырхәоит, аԥхьа иара цоит.
Сыхәжәаҙозаргь, акәал сҭагылоуп.
Сшашьҭоу сгәала сыхнацоит.

Сахьцалакгьы, сгәы саԥысуеит,
Ҳзеицыршәом, снанагоит сшьамхы,
Суаҩыбжарагь шьҭа сынҵысуеит,
Снеилап, ҽаҩра агымзааит сымхы.

…Сааннакылом — қәаршҩызаргь, сцәылап,
Саанымхааит сгәы сҭатцәыуа.

2018

* * *

Мраҭашәамҭанӡа акәхар иҿҳәара,
Мрагыламҭа наскьазгахьоу,
Дышзымцо идырроуми хара,
Зуахҭа маӡа иазнаргахьоу.

Исҭахым быстаар сгәацаԥха,
Исгәалашәап исхызгахьоу.
Ибымуазар, былаԥш насзырха,
Уи былаԥш сара схызхӡахьоу.

Ҳазшазгьы днахап сыҿҳәара,
Сыбхаҵгылашт, сыбԥыларoуп,
Сдыргәаҟыргь схьаақәа рызхара,
Баагәаран брыԥгыларoуп.

...Саагәабҭахыр ахмыхәагьы,
Баԥшәмахоит сыԥсахәага.

2018

* * *

Хрыжь-хрыжь хәыцрак бҽагәылахала,
Былаԥш нкыдхалоит џьара.
Банаа — бцароуп, саанбыжьуеит схала,
Ҭасым аԥшҙа бырԥьара.

Бхынҳәыр акәгәышьоуп, цас бсызныҟәом,
Ацәгьа башьҭам, ибҟәыблаауп.
Бара бцоит, нас, бцоит аҽныҟа —
Ҭаарак иаблызшәа сгәы ҭыблаауп.

Избон, былаԥш лахьеиқәрак аҵан,
Сылаԥш акәзаргьы — убас.
Ҳазҭоу амш уажәы гәыҕрак сзацуп,
Иоуҭарызеи иара вбас.

Агәаҕ скымзаргь, сыбзиабара ахәуеит.
...Са сгәы ҭәыуаҙом, лассы ҳаиқәшәахуеит.

2018

* * *

Аԥҵа анхыҵуаз бымҵарс багазшәа,
Бысцәыʒит, бцәаара сшахьыԥшыз.
Бажәа шсымамгьы амш еилгазшәа,
Уи сажьжьон згәаҵа еилашыз.

Ҷыстыр, сыбжьы мҵанарсуан, исымԥаа
Ашәа зҳәоз аҟармаҵыс.
Саҟаҭәеит, иқәломызт уаҳа сымԥан,
Сыԥшын, сыздыруам шаҟа ҵыз.

Мап, агәра сзымгеит — аԥша сарҟьалон,
Исзымгәаҕьт, исзанымҵеит анапы.
Изуаз, сыԥшымзи снацәа харҟәало.
Баргьы амшын еишьыл баԥнын.

…Ҳрымʒ еиқәышьшьы, агәы ҷыҕьуа
Бымбара иазхьуазаргь, са сгәы арҷыхоит.

2018

* * *

Сгәысҽеанҙамкәа бжьык саҳаргьы:
«Уара уыда лыԥсаа дроурым узҭаху».
Ихьаага сыҵҟьа снеихаргьы,
Ҳшацәа роуп еилзырго сызмаҭәахәу.

Сызхьымхәуа сдунеи аԥырҵеит,
Сагәылахало срыманы иаауеит.
Исаҭәашьоу зны иазԥырҵәеит,
Аҿҳәара, сагьахдырԥашам, сҵаауам.

Ихҭаскуам. Еиҳарак сзызхәыцуа
Бара боуми, слашарбага, сыхьҟәыршәа.
Бсеиҵбуп, сара саҟара бхыҵуам,
Сгәы бзыбылуеит разҟыла сеиқәзыршәа.

…Гәыблыла адунеи анынсыжьуа,
Ҽазнызаҵәык сыбла быхсыжьып.

2018

* * *

Аамҭа, сырццакуа сабоугои?
Сыхҭоукҙауеит зынҙа.
Сшаҭа, сычҳара сахугоит,
Усышьҭоуп уҽекынҵа.

Ҭыԥгьы суҭашам, сургылом,
Иуздыруам сахьурхо.
Зны сахурԥоит аҵәыргыла,
Ҽазны снанагом сшьамхы.

Сшьаҽа уацуп лахьынҵала,
Исзымдыруа сахьаго.
Уеиҷаҳа ԥсҭазаарак зынҙало,
Сҭагәҭасраҟәа сыхга.

...Сумшаҭан сымшқәа уԥхьаҙозар,
Сдунеи санхалазшәа унарбозар.

2018

* * *

Ацәқәырпԥақәа дрымазшәа дгараҵан,
Мшынгәы дыхиаалан лара,
Ажәԥан дазгәамҵуам: «Иараҳа!
Апҵақәа хыҵхьан ара».

Ацыԥхьқәа ҭахагьы лымҵауа,
Лгәеисыбжь хаа иацны икәашон.
Мшынгәы дгарамзи ҽымҵҳауа,
Ацәқәырпԥагьы жәылом, дашьуам.

Аинаала лыҳсашьа гәазҭахьаз
Амрагь шанхазшәа иааԥшуан.
Иҵыхтәу ҽеа сахьак абасҭахыз,
Саԥхьа ихиоу сазыԥшуан.

...Мшынгәы сахыбааргьы, сиашаҳам,
Пҳәызбак дыхиааламзи башаҳа.

2018

* * *

Ақәа исханаршҭрым сышбышьҭоу,
Сҟьаларым, санцәыла — сбааҙап.
Ақәа иазыҙәҙәарым ба бышьҭа,
Схыланы сахьнеиуа — снаҙап.

Сазԥшымкәа сымѡазаҵә хнаѡаргьы,
Сҟьалаҙарым — аԥстҳәа наскьап.
Сацәшәом, ихыҵааит, нас, аѡаргьы,
Салахом, ишамамгьы ҽыҵга.

Снеихап асыбымбыл анлеиуа,
Бышьҭақәа ирхысыргь еимаԥса.
Сцалап, ихьаҵқәауа среиуам,
Сеигҙарым ибылахаз сыԥсы.

Ба бышҟа амѡагьы саныҵуам,
Ега сшьацәхнысларгьы, сыҙуам.

2018

* * *

«Уанҙагь иаҳзеилаз сыздыруам,
Ҳѡыцьагь акгьы ҳзеилаҙам шьҭа».
Бажәақәа ҭабкит аҵыруа,
Ирыцҳашьа ашьац бызмышьҭуа.

Бгәыраз ибыҵанаҳәама,
Бычҳара биаауи иахьа?
Башаҙа, башаҙа ҳаама?
Ҳзеицугьы бдыруазар, иҳәа.

Шьҭа зегьы хьшәоуп ҳәа базхәыцма?
Ҳѡыцьа ҳабжьара ҭацәу.
Пшьаала аҳәаақәа бырхыҵма,
Нас, бахьзырхәыз даҽеаҙәу?

...Акзаҵәык бдыруаз, сызхымпо —
Бааигәа саанхароуп сахымбаа.

2018

* * *

Ишеиқәыц еиқәуп ахәшҭаарамца,
Ишарԥхац иарԥхоит аҩнаҭа,
Исныҳәалоит, иақәымзааит гәамҭра,
Ара аиашеи амци еимаҭәам.

Абзиара анацу насыԥми,
Мышьҭабзиагь дагмыз, аҳаҳаи!
Иааԥымҭәаʒо амҩа сықәми,
Уанахыҿхәо, иарбан еиҳау.

Базааигәаха, амца ахьеиқәу
Аҩнаҭа лашоит ишаԥу.
Ауаа разқәа роуми инеиқәо
Есымшааира, ага иаԥну.

...Аԥсы ҭанаҵы ахәшҭаарамца,
Сыбзиабара еиԥшуп ашьанҵа.

2018

* * *

Аҳәгьы дыҟам бара быда,
Адунеи ба бзы иршеит.
Сазыԥшҳамкәа бысзырбада?
Ишышәшьызгьы, амш лашеит.

Аҳәгьы дықәым, бара быда
Адунеи ҭацәуп шьыжьы.
«Мшәан, дзеиуада, уи дызԥада?» —
Багьҵаарым. Избан, иззы?

Анцәа иишаз боуп, беибыҭоуп —
Исызхымго аҧыхь, слаҳәып.
Сыԥсы исхоу бара инабыҭа,
Смидагәидаха схынҳәып.

...Иԥхыҳымкәа бысзырбазеи?
Еиқәзыртәоузеи амшын цәқәырԥозар?

2018

* * *

Хәылбыҽехала, хәылбыҽехала.
Ишԥассиру аԥшаҳәа,
Насҭха амшын, аасҭха ҳа ҳхала.
Уажә акәым ианҳазҳа.

Ҳааизынхаргьы — имҳәамырза
Ҳдырхәыцуеит ҳшьаҿақәа,
Иҳанмырԥшуа, дара мырӡуа,
Иҳархаргьы ҳшьаҵақәа.

Ҳанзеиԥырымҵуаз гәхьааго,
Ҳагьзеиԥырымҵуаз уажәы,
Хәылбыҽехазааит, еицаҳхаагап,
Ҳабзиабара ажәым.

…Ҳазлазхәыцрызеи, нас, ҳақәра,
Ҳабзиабара анҳақәлоу.

2018

* * *

Баараны баныҟаз,
Еихымсыҕьӡо ақәа леиуан.
«Ҳнеихалап аҩныҟа!» —
Абжьырацәа слымҳа иҭаҩуан.

Баараны баныҟаз —
Сара амца скуан, сеихымцан.
Иҭацәын адәныҟа,
Ихышхыҵәон — аҩар хымҵи.

Баараны баныҟаз,
Сшыбзыҧшызгьы, саргьы сцон аҩныҟа.
Амҩаду, ҳаицыҟаз,
Ҳаицәыхҟьар — сара сакәхоит иҟам.

...Ақәаршҩы шыхкәарыз уаҵәынӡа,
Ибгәаҕьыр, ҳаибабап, ҳаицәыӡуам.

2018

АЕПИТАФИАҚӘА

Абаҟазы

* * *

Дзыхьӡаз маҷуп ҳәа шәымгәамҭын,
Еиқәуп сабшьҭра рхәышҭаарамца.

* * *

Аԥсуара иазшаз анхаҩы
Диҩызан, диашьан ауаҩы.

* * *

Сышьҭа зныстҵаз сыдгьыл,
Гәнаҳа саҵам, судкыл.

* * *

Сгәеисра еиқәтәазаргьы шьыжьык,
Сыдгьыл ԥшьа иқәыҩуеит сыбжьы.

* * *

Сышьҭахьҟа схьаԥшуам, гәымбылҩыс сшәымшьан,
Иҟоуп са сҧьынҧь, иахныҳәаша сҳаԥшьа.

* * *

Дниасзаргь, лгәыҧбаара лыҧнымхеи,
Лымшра лыхшара ирызнымхеи.

* * *

Аԥсымра, мшаҽнеиԥш, уԥхала,
Са сгәы хаҳәым, ирԥхала.

АХҚӘА

Аԥсуа маҭәа ушәыз Аԥсны	3
Аныҳәаԥхьыӡ	4
Аԥсыуа дгьылны ууанха!	5
Сыдгьыл, сакәыхшоуп ухьӡ!	6
Сахьцалакгьы Аҟәаҟа саауеит	7
Арӡынба дцәажәон	8
«Ашны ԥшӡа абԥьар ақәкымзи…»	10
Афырхаҵа изку абаллада	11
Дал аԥсҭеи Ԥанаши	13
Афырԥҳәызба лхыԥша	14
«Аԥҵақәа хыҵхьеит…»	15
«Аԥсуа иҟәыҷара…»	16
Ацуҵа нышәмыжьын	18
Адгьыл ззыԥшу	19
«Адгьыл сара сзы имыцхәхома?»	20
Сыԥсы рылоуп	21
«Анцәа ду, шьарда зымчу…»	22
«Аҵх агәы еишнашозаргь…»	23
Сшәыкәыхшоуп анацәа!	24
Сымшқәа ирылышуеит быбжьы	26
Ан лылаҷырӡ цәыкәбарқәа	27
Аԥсуа ибжьы	28
Даԥсыуоуп рҳәонаҵы	29
Иԥсарниҵаз ажәцәа ирҵәуан	30
Адунеи ду уанхалаҳаргь	31
Иахьала сгәаҵа хәым…	32

Иааизынхон иҽырпыни иареи рхала 33
Адгьыл аанымхеи еиҭымха 34
Зцьынць иахгаз 35
Ҳшәымаз гәыҕырҭас 36
Ҵабалаа рыдгьылқәа 38
Ҧҳазоуаа ҳаҳәшьа 39
Мышныҟәа 41
Сымҩа збарҭоуп 42
«Сҽара сшахӡыӡоз...» 43
«Згәырҕьара сацу...» 44
«Исҭахым срыцзаргь...» 45
«Сахьцалакгьы, схәыцрақәа сыцуп...» 46
Уаҵәы 47
Уӡаӡа пҟыш сызхоит 48
Ииуеит абыҕьқәа 49
«Аҟарматцыс шәаҳәоит иагәарҧханы...» 50
Акәара аҧсра 51
«Згәы еиҟәшәаз амыҵмыць еиҧш...» 52
«Хысбжьык аҳауа иналҩит...» 52
«Ажәеи ашәеи амҩа рмоуит...» 52
«Ажьҭаара иаламгеи иахьа...» 53
Ақыҭа сахьақәа 54
«Аеҵәақәа аҵубаауан ажәҩан...» 56
Амшзырҳага 57
Пицунда 59
Аҵыс ҧшқа ҧхьарылеит 61
«Аҧҭақәа хыҵхьеит...» 62
Сыҧхьарца, убжьы ургароуп! 63
«Аҧша цьашьахәын...» 64

«Амра аԥсыгага ҭнахуеит уажәы...» 64
«Уажә анаҟә хыҵхьазаргь...» 65
«Амаҵә аӡа иадызбало...» 66
«Ацаҟьа иалҟьо арҩаш хьшәашәа...» 67
«Еиқәтәашьа змаӡам роуп иахьнеиуа...» 68
«Дгьыли жәҩани ргәырҽеанӡамкәа...» 69
«Ҩаԥхьа снықәыԥшит ашҭа...» 70
«Агыгшәыгқәа жьышуа еицын... » 71
Аччаԥшь хаа зҽықәу 72
Аҵабырг ашьҭыбжь 73
Алҩаҵә ҩеиуанаҵ 74
Ашьхауаҩ изку абаллада 75
Дыхьшәашәеит 77
«Дыдбжьымзи иалыҩуаз ажәҩан...» 77
«Аҵлақәа рыбгьы иаҵәа гәхьааргоит...» 78
«Ашҭа иҭалоит инкахәыцуа...» 79
Ауыжәра 80
Ахыбжа далаӡоит 81
«Ашьыжь амра гылоит ишеишеиуа...» 82
«Ашьхақәа рышлара иацҵауа...» 83
«Нанҳәахыӡқәа рашәа еихсыҕьуам...» 84
«Ракәаӡам ирыкәшахьоу ахақәа...» 85
Ерышҟан ԥшьа, былԥха ҳарба! 86
«Шьҭа аҵх акыр иаухазаап...» 88
«Ахьаца бгьы ҩеижьхахьазаргь...» 90
«Амахә ҩа сықәгылан — иԥҵәеит...» 91
«Ақаруа иалху лымҳарыҩк еиԥш...» 93
Аҵлақәа 94
«Мшаҽенеиԥш, адгьыл ианылоит...» 94

«Аԥша асуеит, атԥлақәа зазоит…» 95
«Сиирамш амра хаагьы ацын…» 96
Ашәч 97
«Шарԥазынӡа аршәаа еиқәтәаӡомызт…» 98
Ҳхыбаҩ 99
«Зхьышьаргәыҵа сакәыхшоу…» 100
«Сабду даԥсыуан ҳәа, уажәа иалоуп…» 101
Аԥсуамаҭәа 102
«Ауадыхә змам ауалыр ду…» 104
«Аҟәыҷа инаԥшааԥшра ҭбаауп…» 105
Цырак алаҳа 106
Апҟызҭра 107
«Уанӡеиԥш, аԥхыни аӡыни еилыҵхьан…» 108
«Ашьхақәа ирықәҵуеит асы…» 108
«Сузхьуазаргьы, амш, унаскьазгеит иахьа…» 109
«Униас уабацои?..» 109
Амзара 110
Касыштцас ашьха иқәыршәын асы 111
«Ажәҵыс аҭра ҟанаҵоит…» 112
Ахьаҵла 113
Ашәҭқәа канӡоит 114
Амшын қәыԥсычҳауеит 115
Аӡхыҵреи алыкьи 116
Харантәи саауеит 117
Аԥҵа мардуанқәа 118
Аԥаҩ ҿыбгар… 119
Аԥшеи аԥсӡи 120
Ашьац ацынхәрас — аҳаҭгәын 121
Ашьыцра 122

«Ашьха ажәҩан алакыҵа...» 123
«Рыҧсахәага ныҭшәаанӡа...» 124
«Ахышә асаркьа иадызбалон...» 125
Аатҵә 126
Қәаршҩушәа илеиуан акакан ҿышәшәауа 128
Ашьабысҭагь иажәуан аӡыхь 129
Адәы 130
«Аҵла ахьҧырҟаз азмырхакәа...» 131
Аҷьыкахра иаамҭоуп 132
Агәырҕьареи агәырҩеи 133
Акача кнаҳа 134
Наҧшырҭас иҳамоу 135
Ҳҧеиҧш лаша ҳазхәыцуазар... 136
Аӡиас аныҟәашәа 137
«Ақәа леизаарын иаха...» 138
Аатҵраҿ абаҕырқәа 139
Аҧырҕымца аҧшшәы ахыггон 141
Аҵлагәаҩа 142
Иахәон еилаҳан атәан 143
«Асырҭы иаҿылгаз ашуқьаҭ...» 144
Ҭоумышь иалалоит Лаҕәашь 145
«Аҧшәма дныҳәоит...» 146
«Ааҧын...» 147
«Ашәышықәса сақәлахаргьы...» 148
«Абаӡаӡ баҩлыхзаргьы...» 149
Амш-қәарҧсса 151
Ашәҭ ҧшӡақәа рбызшәа 152
Адауаҭра 153
Аӡаӡа еиҧхыӡуеит ашьац 154

«Зыҵха-зыҵха аԥсҙы гәыҵшьаага ааѡуан…» 155
Ахаҳәыршәѡы 156
Ахырхәашьа иаҟәымшәааз 157
Ацәа хаа иалоуп аԥша 158
«Арѡаш ҳақьԥсықьуа илеиуам хланҵы…» 160
«Абжьы еицакуам арѡаш хьшәашәа… » 161
Ажәытә ҿеыбԍаҟаза 162
«Умҙырха еимамлахьеи…» 163
Ажәа иаҟәиҵым 165
Зҟамчхәы лашьҵы инеиуа 166
«Аҽеыбԍаҟаза иианижьуан зегьы…» 167
Ашьаҵаҙахѡы 168
Аԥьеибашьара 169
«Ашәхымс данхыҵ дымѡахымҟьеит…» 170
Аҙын ԥхашьаԥхаҵо иаахьеит 171
«Адацқәа аныҵнажәа…» 172
Лпапыч еимаа лҙахуан 173
Нхыҵи-аахыҵи лара илышьҭан 175
Дызша дисасуп! 176
Сыбзиабара зырҿыцыз 177
«Араҟа сымца ҿаҳәаны сцахьазшәа…» 179
«Дыҟоуп ус аҙәы…» 180
«Мшаҽенеиԥш, иахьантәарак…» 181
Маҙа ҳгәаҵаҿ ҳарԥхалап ҳҿара 182
Иаҳзеилоузеи? 183
«Кырҙа бықәхеит амѡа…» 184
«Иахьа базыԥшҙамкәа…» 185
«Иаҭахума зегь рырҿыцра…» 187
«Хрыжь-хрыжь уажә хәыцрак…» 189

«Бхабар збаҙом, бааҙом…» 190
«Бзиабароуми…» 190
Бшыҟац быҟоуп…» 191
Амш — агәшаҭа 192
Сахьцалакгьы 193
«Бара быда сҷыхоит шьыжьы…» 194
«Амза шкыдло икеикеиуа…» 195
«Снеиру, сымнеиру?..» 196
«Исаѽсны ицеит ихнымҳәҙо…» 197
Баасыхҵыгәлар 198
Сыԥшҙа илдыруеит 199
«Аҽеацә лас беиԥшнысшьалоит…» 201
«Ҳцоит, ҳахызбаарыда ҳнышь…» 202
«Абар иахьызбо — сыззыԥшҙамыз…» 204
«Сақәымгәыҕзо…» 206
«Бныҵашәкәа бабацеи?..» 208
«Икарахаз быблақәа ракәзар?..» 209
«Иҳарҷыхар амуа…» 210
«Былахь анеиқәу…» 211
Агәил шәҵы деиԥшны дгәылҵит 213
«Афархь мца еиԥшнысшьало…» 213

Асонетқәа

«Ахьа кәасқьа…» 214
«Аҵла амахәқәа срықәгәыҕуа…» 215
«Ѳ-цаҟьак рыбжьара сыбжьысроуп…» 216
«Иаҳзыԥшын ҳаԥсҭазаара аиҳарак…» 217
«Пхынроуп, нас, ашәырҵлақәа шабозаргь…» 218

«Иахьанҙа иҡаз...» 219
«Еиҭах гәырҩала...» 220
«Сахьцалакгьы сгәы саԥысуеит...» 221
«Мраҭашәамҭанҙа...» 222
«Хрыжь-хрыжь хәыцрак бҿагәылахала...» 223
«Аԥша анхыҵуаз...» 224
Сгәысҿанҙамкәа бжьык саҳаргьы... 225
«Аамҭа сырццакуа сабоугои?..» 226
«Ацәқәырԥақәа дрымазшәа дгараҵан...» 227
«Ақәа исханаршҭрым...» 228
«Уанҙагь иаҳзеилаз сыздыруам...» 229
«Ишеиқәыц еиқәуп ахәшҭаарамца...» 230
«Аҙәгьы дыҡам бара быда... » 231
«Хәылбыҿхала...» 232
«Баараны баныҡаз...» 233

Аепитафиақәа 234

Аӷҳазоу Вахтанг Владимир-иӷа

АКАЧА КНАҲА

Ажәеинраалақәа

Абхазоу Вахтанг Владимирович

ПРЕЕМСТВО

Стихотворения

На абхазском языке

Аредактор *С. Ладариа*
Акорректор *Н. Шьаматҭаа*
Даҟьала еиқәлыршәеит А. *Аӷьынӷьал*
Асахьаҭыхҩы *Р. Габлиа*

Аформат 70х100 1/32.
Инықә. акь. бҕь. 10.
Аҿаҭапҟа №